

لغة عبرية حديثة (قواعد وتدريبات ١)

إعداد

د/ رانده عدلي محمد عايد

أستاذ المقرر

كلية الآداب

قسم اللغة العبرية

العام الجامعي

٢٠٢١ / ٢٠٢٢ م

بيانات الكتاب

الكلية : الآداب

الفرقة : الأولى

التخصص : اللغة العبرية

تاريخ النشر :

عدد الصفحات :

إعداد : رانده عدلي محمد عايد

جدول المحتويات

٢	بيانات الكتاب .....
٧	نشأة وتطور اللغة العبرية .....
٨	مرحلة تدهور اللغة العبرية .....
٨	عبرية المشنا .....
٩	العصر المستورتي الطبري .....
١٠	فترة الهسكالاه .....
١١	المتنورون (المسكليم) .....
١١	العصر الحديث .....
١٤	الحروف الهجائية האותיות .....
١٤	ملاحظات على الأبجدية العبرية .....
١٦	حروف كم صنف .....
١٦	حروف بجد كفت .....
١٧	تمارين .....
١٩	الحركات – התנועות .....
١٩	حركات الفتح .....
٢١	حركات الكسر .....
٢٣	حركات الضم .....
٢٦	שָׁוֶא - السكون .....
٢٦	(١) السكون التام (שָׁוֶא נָח) : .....
٢٦	(٢) السكون المتحرك (שָׁוֶא נָע) .....
٢٧	السكون المستتر (שָׁוֶא נִסְתָּר) .....
٢٧	السكون المتحول (שָׁוֶא מְרֻחָף) .....
٢٨	الحركات المركبة - התנועות המרובות .....
٢٨	(١) حافظ بفتح (חֹטֵף פְּתַח) .....

٢٨	.....(٢) حافظ سيجول (חטף סגול)
٢٨	.....(٣) حافظ قامص (חטף קמץ)
٢٨	..... الفتحة المسروقة - פתח גנובה
٢٩	..... الشدة - הקדנש
٢٩	..... (١) الشدة الخفيفة (דגש קל (קשין))
٣٠	..... (٢) الشدة الثقيلة (דגש חזק (פפין))
٣١	..... المخرج - מפיק (مبيق)
٣٢	..... ההברות - المقاطع
٣٣	..... أنواع المقاطع :
٣٣	..... ١- مقطع قصير مغلق
٣٣	..... ٢- مقطع طويل مغلق
٣٣	..... ٣- مقطع قصير مفتوح
٣٣	..... ٤- مقطع طويل مفتوح
٣٣	..... ٥- مقطع نصف مفتوح (مخطوف)
٣٤	..... هاء التعريف - היא הידיעה
٣٦	..... هاء الاتجاه - היא המגמה
٣٧	..... واو العطف - ו' הקבור
٣٨	..... واو القلب " واو التوالي "
٣٨	..... مع الفعل الماضي
٣٩	..... مع الفعل المضارع
٤٠	..... الضمائر بضمير הגוף
٤٠	..... الضمائر المنفصلة المفردة
٤٠	..... الضمائر المنفصلة الجمع
٤١	..... الضمائر المتصلة
٤٣	..... حروف النسب - אותיות היחס
٤٤	..... تشكيل " כן من "
٤٥	..... أسماء الاشارة واسم الموصول

.....	أولاً أسماء الإشارة.....	٤٥
.....	أولاً : الإشارة للقريب.....	٤٥
.....	ثانياً : الإشارة للبعيد.....	٤٦
.....	ثانياً : أسم الموصول.....	٤٦
.....	المذكر والمؤنث	٤٧
.....	أولاً :المذكر.....	٤٧
.....	ثانياً : المؤنث.....	٤٧
.....	علامات المؤنث :.....	٤٨
.....	المفرد والمثنى والجمع (יחיד - זוגי - רבוי)	٤٩
.....	היחיד المفرد :.....	٤٩
.....	הזוגי المثنى :.....	٤٩
.....	הרבוי الجمع :.....	٥٠
.....	التغييرات التي تطرأ على الاسم عند الجمع :.....	٥٠
.....	ניסוח המספר - اسم العدد	٥٤
.....	١ - العدد الأساسي :.....	٥٤
.....	الأعداد المركبة.....	٥٥
.....	{ أفعال العقود }.....	٥٦
.....	العدد الترتيبي - המספר הסדורי.....	٥٨
.....	مذكر.....	٥٩
.....	مؤنث.....	٥٩
.....	المفرد.....	٥٩
.....	المثنى.....	٥٩
.....	الجمع.....	٥٩
.....	الكسر - המספר השבור.....	٦٠
.....	היא הנשאלה - هاء الاستفهام	٦١
.....	נשאלה - מילות أدوات الاستفهام	٦٣
.....	الجملة العبرية - המשפט העברי	٦٦
.....	أجزاء الجملة العبرية البسيطة.....	٦٧
.....	المسند إليه (הנושא).....	٦٧

٦٧	.....: (הַשּׁוֹן א): المسند
٦٧	..... أجزاء الجملة الفعلية البسيطة
٧١	..... أجزاء الجملة الاسمية البسيطة
٧٢	..... تصريف الأفعال المتعدية في الوزن المجرد
٧٣	..... זמן עבר – الزمن الماضي
٧٣	..... זמן הווה (פּרֶזֶנְט) – اسم الفاعل أو زمن الحاضر
٧٤	..... זמן עתיד – الزمن المستقبل
٧٤	..... הַצְוּי – الأمر
٧٥	..... نصوص عبرية بسيطة
٧٥	..... שעור ראשון . חלק א
٧٦	..... שעור ראשון . חלק ב
٧٦	..... שיחה מס"1
٧٧	..... שיחה מס"2
٧٩	..... كتاب מאلف מלים א

نشأة وتطور اللغة العبرية

تتنمي اللغة العبرية إلى اللغات السامية القديمة وهي تشبه كثير من اللغات القديمة مثل اللغة العمونية والفينيقية والمؤابيين ، ويطلق على اللغة العبرية باللغة اليهودية نتيجة انتمائه للمجتمع اليهودي ، وهي من اللغات المقدسة فقد نزل بها التوراة وكانت تعرف بأسم اللغة كنعان نسبة لاسم ورد في التوراة.

تاريخ اللغة العبرية اللغة العبرية أو العبرانية هي لغة سامية نشأت من مجموعة من لغات الشمالية الغربية والتي تأتي من فرع كنعاني تعتبر اللغة العبرية في العصر الحديث هي اللغة الرسمية لأكثر من سبع ملايين شخص موزعين في حدود اسرائيل والاراضي الفلسطينية ، واللغة العبرية الحديثة هي اللغة الرسمية لليهود والتي يستخدمها كلغة رسمية للبلاد للتعاملات الرسمية والتي تتغير عن اللغة العبرية الكلاسيكية والتي يستخدمها اليهود في دور العبادة. اللغة العبرية لها العديد من اللغات مثل لغة كنعان وهي اسم وارد في التوراة ، واللغة المقدسة نتيجة نزلها مع التوراة واسم اللغة العبرية وهو أشهر الأسماء لها نسبته إلى العبرانيين الذين طورا اللغة بعد كنعانيين ، كما إن اللغة العبرية مرت بكثير من المراحل والتطورات في اللغة حتى اصبحت اللغة العبرية التي يتحدثون بها الان وفيما يلي سوف نعرض مراحل تطور اللغة العبرية.

مرحلة العبرية القديمة: وتبدأ هذه المرحلة في القرن العاشر قبل الميلاد وانتشر اللغة العبرية في المناطق الجبلية في فلسطين وكانت تتميز اللغة العبرية عن باقي

اللغات الأجنبية بالنقاء والبعد وكانت اللغة الرسمية لكثير من الأعمال الأدبية في العهد القديم وهناك كثير من النقوش الأثرية من الحجارة والصخور مكتوبة باللغة العبرية . وتسمى اللغة العبرية في المرحلة الأولى هذه بعبرية العهد القديم أو العبرية القديمة أو العبرية الكلاسيكية أو عبرية ما قبل المنفي ، حيث كانت تتمثل في عبرية أسفار العهد القديم (سفر التكوين أو سفر البدء حيث يحكي هذا السفر قصة الخلق وبداية الخليقة ، ويشتمل هذا السفر علي ٥٠ اصحاحاً .، سفر الخروج أو سفر أسماء يحكي هذه السفر قصة ولادة موسي وظروف العبرانيين في مصر في ذلك العصر ، وخروجهم من مصر ونزول الوصايا العشر وفترة التيه في شبة جزيرة سيناء ، حتي وصولهم إلي أرض كنعان ، ويتضمن هذا السفر ٤٠ أصحاحاً .، وسفر العدد أو سفر في البرية يحكي هذا السفر تاريخ العبرانيين أثناء فترة التيه بقيادة موسي عليه السلام ويضم ٣٦ اصحاحاً .، سفر التثنية أو الأقوال يكرر هذا السفر قصص العبرانيين وبعض الأحكام الدينية وأقوال موسي عليه السلام والوصايا العشر وكما يشتمل العهد لقديم علي جزء الأنبياء الذي يستمل علي واحد وعشرين سفرًا ، التي تتناول حياة بنو إسرائيل تحت قيادة الأنبياء الأوائل ثم قصة بني إسرائيل في حياة الملوك من الملك دواد عليه السلام وحتى نبوخذ نصر ، و يختتم هذا بتاريخ بني إسرائيل في الفترة الملكية وعلاقتهم بملوك المملكة يهوذا ومملكة إسرائيل ، ويختتم العهد القديم بجزء من المكتوبات تضم ١٣ إصحاحا تضم أهم أقوال الأنبياء ، وسرد تاريخي ديني مكرر لاحداث وقصص وردت في الأسفار السابقة.

مرحلة تدهور اللغة العبرية : وتبدأ هذه المرحلة في القرن الخامس قبل الميلاد حيث بدأ استخدام اللغة العبرية يقل تدريجيا ويحل محلها اللغة الآرامية كلغة للتخاطب والادب أما اللغة العبرية فكانت تستخدم في المجال الديني فقط.

عبرية المشنا : يؤرخ لها من القرن الثاني قبل الميلاد حتي القرن الثاني الميلادي ، وهو العصر الذي تميز بالتفسيرات الدينية التي تمت علي نصوص العهد القديم لتقريبها وتوضيحها للعامة ، وفي بدايات القرن الثاني الميلادي شرع أحد فقهاء اليهود ويدعي شمعون

جماليئل في جمع وتصنيف وتبويب كل الأحكام والشرائع والتفسيرات الدينية الشفهية ، وقد أكتمل هذا العمل علي أيدي تلميذه يهودا هناسي بعد حوالي قرن من الزمان وقد عرف هذا العمل بأسم المشنا ، وتنقسم المشناً إلي ستة أجزاء رئيسية وتضم ٦٣ مبحث وتسمي المشنا أيضا العبرية الربانية او العبرية التلمودية ، وقد كُتبت المشنا بأسلوب متأثر بأرامية وبلغات أخرى كفارسية واللاتينية والإغريقية في إطار العبرية ، مما شكل صعوبة في فهم بعض نصوصها ، وقد أدت هذه الصعوبة التي لمسها الفقهاء إلي ظهور حواش علي متن المشناً تفسيراً للمواضيع الغامضة للعامة والبسطاء من اليهود ، وظل الفقهاء يدونون هذه الحواشي حتي القرن الخامس ، ويطلق علي حواشي المشناً أسم الجمارا ويطلق علي المشنا والجمارا معا أسم التلمود ومعناها التعاليم الدينية.

مرحلة العبرية التلمودية : في هذه المرحلة ثم توثيق اللغة الآرامية كلغة رسمية للبلاد واتجهوا زعماء الدين في تلك الفترة إلى شرح وترجمة العهد القديمة من اللغة العبرية إلى اللغة العامية حتى يفهمها اليهود فكتبوا المشناه والجمارا والتلمود واصبحت تخالف تلك الكتب عن أصلها العبري القديم من حيث الروح والألفاظ والتراكيب كما احتوت على مفردات من اللغات الاخرى .

العصر المستورتي الطبري : وفي هذه المرحلة رجع قوة اللغة اليهودية نتيجة امتداد المناطق التي سيطرت عليها العرب إلى فلسطين حيث تمتع اليهود في هذه الفترة بالرعاية الفكرية ، فقاموا بكتابة كتاب المستورتيين وهو كتاب يوضح أسس عمليات التشكيل والتنقيط في اللغة العبرية والتي استخدمت كأساس لنظام التنقيط في العبرية حتى الآن.

العصر الذهبي : وفي هذا العصر ازدهت اللغة العبرية في مجال الادبي أثناء حياتهم في بلاد الأندلس العربية ، فالبيئة التسامح والتعايش في الأندلس ساعدت على ازدهار الحياة الأدبية في اللغة العبرية والعربية وظهر بعض الشخصيات التي

لها تأثير واضح في العديد من الكتابات اليهودية واللغوية والدينية العبرية مثل كحاخام موسى بن ميمون سعديا الفيومي . ويعرف هذا العصر بالعصر الذهبي حيث وصلت اللغة العبرية إلى أعلى درجات الازدهار فيها وانتهت مع سقوط دولة الأندلس .

يؤرخ لعبرية العصر الوسيط من القرن السابع الميلادي حتى فييل نهاية القرن الثامن عشر الميلادي تقريباً ، ويمثل هذا العصر الإنتاجات اللغوية والأدبية والعلمية التي حققها اليهود ف العصر الوسيط في ظل الحضارة الإسلامية في الأندلس. ويوصف العصر الوسيط في المصادر العبرية بأنه العصر الذهبي بالنسبة للغة العبرية وللأدب العبري علي السواء ، فالدراسات اللغوية العبرية نشأت أول ما نشأت في الأندلس في ظل الحضارة الإسلامية العربية ، وقد دخل في هذا العصر العديد من الألفاظ العربية إلى اللغة العبرية ويرجع السبب الرئيسي في ذلك إلى أن المؤلفين اليهود - في مجالات اللغة والأدب والفلسفة وغيرها - كانوا يكتبون باللغة العربية التي أجادوها كلاماً وتأليفاً ، وقد نقل اليهود في هذا العصر فنون وأغراض الأدب العربي إلى الأدب العبري.

ويلاحظ أن اليهود في العصور الوسطى كانوا يستخدمون العبرية التلمودية في كتاباتهم الدينية أساساً ، واستخدموا لغات البلاد التي يعيشون فيها للمؤلفات الدنيوية ، حيث أقتصرت العبرية علي كونها لغة دينية حيث أقتصرت استخدامها علي الصلوات اليهودية وعلي الكتابات الدينية مثل المشناه ، وترتب علي موت اللغة العبرية واستخدامها في الصلوات وحسب ، أن أصبحت تسمى اللغة المقدسة.

فترة الهسكالاه : وتبدأ هذه الفترة في بداية القرن الثامن عشر في فترة الثمانيات والتي ظهرت فيها الأدب العلماني باللغة العبرية والتي بدأت على يد أدباء المتنورون والتي ظهوروا في وسط أوروبا وخاصة ألمانيا ثم انتشرت في المجر والتشيك وإيطاليا وغيرها من الدول حتى وصلت إلى بلاد شرق أوروبا وروسيا وبولندا .

المتورون (المسكليم) : بدأوا في العمل على إحياء اللغة العبرية بطرق مباشرة وغير مباشرة وتحويلها إلى لغة تحدث بين الناس . في البداية كانت الغرض من توسيع اللغة العبرية من أجل استخدامها في الكتابة ثم تطورت إلى خلق لغة مركبة ترتبط بجميع الروافد المختلفة ثم حاولوا كثيرين إلى تحويلها إلى لغة المشناه وباقي روافد اللغة العبرية إلى مصدر شرعية لتطوير اللغة ثم زاد طوح إلى جعل اللغة العبرية لغة تحدث رسمية للجماهير .

العصر الحديث : مع استيطان اليهود في فلسطين استمر اللغويين في جعل اللغة العبرية هي لغة اساسية في كتابة الكتب والصحف في الشوارع ثم استمر التعديل على اللغة من أجل جعلها لغة سهلة على اللسان حتى نجحوا في الخروج باللغة العبرية الحديثة والتي تأسست مع المجمع اللغوي العبري عام ١٨٨٩ بواسطة مجموعة من المثقفين في القدس على رأسهم إيعيزر بن يهودا وقد وضعوا أسس لبناء اللغة وهي : تحديد مصطلحات تخص مجال التعليم والمدارس ومجالات الحياة العملية والعلمية . اتباع طرق للنطق الصحيح والكتابة وحل مشاكل النحوية . في النهاية أصبحت اللغة العبرية هي اللغة الرسمية لإسرائيل ويستخدم في العديد من مجالات الحياة مع انها تختلف عن اللغة العبرية التوراتية القديمة.

يؤرخ لها من القرن الثامن عشر حتي قيام دولة إسرائيل ، ويمثلها الأدب العبري الحديث والمحاولات اللغوية لإحياء اللغة العبرية في العصر الحديث في ظل أفكار حركة التنوير اليهودية (الهسكالاه) وأفكار صيهونية ،تضم هذه الفترة الإنتاجات الأدبية في فترة مابعد قيام الدولة حتي اليوم.

والعبرية الحديثة هي مزيج من كل المراحل السابقة للعبرية ، وإذا أخذت منها مختلف العناصر التي توائمها ، وأصبحت المفردات والعبارات المستقاه من فترات مختلفة متردافات ، أما بناء الجملة فتأثر باللغات الأوروبية ، وتم توليد معان جديدة من كلمات قديمة للتعبير عن مفاهيم الجديدة ، كما دخلت العديد من الكلمات الأجنبية.

والعبرية هي اللغة الرسمية لإسرائيل ، بل تؤكد الحكومة الإسرائيلية لمواطنيها ان الرباط اللغوي يكاد يكون الرباط القومي الوحيد بينهم وليس التوراة ، وذلك لأن التراث الحضاري للجماعات اليهودية متنوع ، كما أن الكتب اليهودية متنوعة وبعضها مكتوب بالآرامية ، ولايؤمن به كثير من الإسرائيليين ، وتحالول الحكومة الإسرائيلية استخدام اللغة كأداة لتذويب الفوراق القومية الدينية ، فالعبرية هي أحد أسس أسطورة "بوتقة الصهر " الإسرائيلية ، وقد جعلت إسرائيل المشاركة في الأعمال ذات الأهمية والحساسية في الدولة مقصورة علي من يجيد العبرية ، كما أن الجيش (أهم عناصر التكامل الإجتماعي في إسرائيل) يدري العبرية للمجندين القادمين من أطراف العالم ليصبغهم بالصبغة القومية ، كما يتعين علي كبار موظفي الدولة أن يعبرنوا أسماءهم.

ورغم كل هذه المحاولات ، يبدو أن عملية الدمج لم تتجح بعد تماماً ، ويتضح هذا من عدد الصحف التي تظهر بلغة البلاد الأصلية التي هاجر منها الإسرائيليون ، كما أن الأذاعة الإسرائيلية تذيع برامج بلغات عديدة ، فمعظم الإسرائيليين يتحدثون العبرية خارج منازلهم ، أما داخلها فإنهم يتحدثون إما لغة الموطن الذي جاءوا منه وإما العبرية باللهجة الت يعرفونها .لكن الصابرا (اليهود الذين ولدوا في فلسطين من اليهود الذين هاجروا واستقروا فيها) يتحدثون داخل المنازل وخارجها فهي الأم بالنسبة إليهم.

وتوجد مستويات مختلفة للغة العبرية حيث توجد عبرية توراتية ، وأخري تلمودية ، وأخري آرامية ، يديشية ، كما أنه يوجد عبرية نمطية يتعلمها الطلاب في المدارس ، وهناك العبرية التي يستخدمها العامة (العبرية العامية)

ولا تزال العبرية هي لغة القلة من اليهود ، إذ يتحدث أعضاء الجماعات اليهودية لغة أوطانهم بما في ذلك مايكتبونه عن أنفسهم وعن اليهودية ، فيتحدث أكثر من عشرة ملايين يهودي الإنجليزية ، ويتحدث مليونان الروسية وعدة آلاف تتحدث اليديشية (لكن عددهم آخذ في التناقض بسرعة) وأكثر من مليون ونصف المليون يتحدثون لغات أخري مثل الفرنسية أو الاسبانية أو البرتغالية (لغة يهود أمريكا اللاتينية) ، ولا يتحدث العبرية سوي ٣٨% من الإسرائيليين ، ويبدو أن لغة الغالبية العديدة من أعضاء الجماعات اليهودية في العالم وفي إسرائيل (فلسطين المحتلة) هي الأنجليزية ، فيهود الولايات المتحدة وانجلترا وجنوب افريقيا

وكندا ونيوزيلندا ، فمعظم يهود العالم يعرفونها ويكتبون بها ، وأن كانت العربية والعبرية هما اللغتان الرسميتان لإسرائيل بحسب قانون الدولة الصهيونية. فمما لاشك فيه أن أهم مرحلة أدت إلي إحياء ونشر اللغة العبرية هي إقامة دولة إسرائيل (باحتلال العسكري لجولة فلسطين) ، مما جعلها لغة رسمية في بقعة جغرافية ، تتدوال فيها من خلال مؤسساتها المختلفة ، وتتوالد الأجيال متوارثة لتلك اللغة ، وفي الوقت نفسه كون إسرائيل دولة حرب ، جعل ضرورة تُعلم لغتها الرسمية من قبل دول المواجهة أمر في غاية الضرورة ، مما حمي هذه اللغة من الأندثار ، وجعلها تتحول من لغة مقدسة قاصرة علي الكتب الدينية والصلوات اليهودية ، إلي لغة حية ، وتبدأ حالياً مرحلة من الترجمات من وإلي العبرية واسعة النطاق ، كما يوجد إنتاج عبري علي كافة المجالات ، مما أدى إلي انتعاش اللغة العبرية في العصر الحالي.

الحروف الهجائية האותיות

مقابلته بالعربية	اسم الحرف	كتابة اليد		حروف الطباعة		مقابلته بالعربية	اسم الحرف	كتابة اليد		حروف الطباعة	
		الحرف في نهاية الكلمة	الحرف	الحرف في نهاية الكلمة	الحرف			الحرف في نهاية الكلمة	الحرف	الحرف في نهاية الكلمة	الحرف
م	מם	ם	מ	ם	מ	أ	אָלף		א		א
ن	נון	ן	נ	ן	נ	ب	בֵּית		ב		ב
س	סָפָה		ס		ס	ج	גִּימָל		ג		ג
ع	עֵץ		ע		ע	د	דָּלֶת		ד		ד
ف	פֶּא	ף	פ	ף	פ	هـ	הָא		ה		ה
ص	צָדִי	ץ	צ	ץ	צ	و	וָו		ו		ו
ق	קוּף		ק		ק	ز	זַיִן		ז		ז
ر	רֵישׁ		ר		ר	ح	חֵית		ח		ח
ش	שֵׁין		ש		ש	ط	טֵית		ט		ט
س	שֵׁין		ש		ש	ي	יּוּד		י		י
ت	תָּו		ת		ת	ك	כָּף	ך	כ	ך	כ
						ل	לָמֶד		ל		ל

ملاحظات على الأبجدية العبرية

- ١- تكتب العبرية وتقرأ من اليمين إلى اليسار كسائر اللغات السامية .
- ٢- تتكون الأبجدية العبرية من اثنين وعشرين حرفاً حيث إن العلماء يعتبرون حرفي الشين שׁ والسين שׂ حرفاً واحداً .

٣- تكتب الأبجدية منفصلة عن بعضها البعض مثل كتابة اللغات الأوروبية المطبوعة .

٤- تسهياً لحفظ ترتيب الحروف الأبجدية جرت العادة على جمعها في كلمات مثل :
أبجد هوز حطى كلمن سعفص قرشت .

٥- لكل حرف من الأبجدية قيمة عددية :

א' = ١ ، ב' = ٢ ← وهكذا حتى ו' = ٦

ثم تبدأ العشرات ו' = ١٠ ← وهكذا حتى ז' = ٢٠

ثم تبدأ المئات ק' = ١٠٠ ← وهكذا وحتى ת' = ٤٠٠

وتكتب الأحرف وعلى يسارها شرطة أو شرطيتين مثل ، وعند كتابة عدد مركب الكبير أولاً مثل : ד"ג = ٢٣ ، תרמ"ב = ٦٤٢ (ويسمى هذا النظام باسم حساب الجمل) .

٦- هناك بعض الحروف التي تم تطويعها لتناسب مع الأبجدية الأوربية مثل ג' وتنطق مثل G الإنجليزية في مثل : ג'רר'ג' " جورج " أما حرف ז' فينطق مثل : J الإنجليزية في مثل : ז'אק " جاك " ، وحرف ז' ينطق مثل صوت CH في مثل : ז'אפפ' شيبس .

٧- هناك بعض الحروف الأخرى التي تم تطويعها لتناسب مع الأبجدية العربية مثل : ג' وتنطق غ في ג'אלי " غالي " ، ג'זלה " غزالة " وأحياناً يستخدمون حرف לא لنفس الغرض ، بينما يستخدم حرف ח' بدلاً من حرف خ مثل : ח'ליף " خليفة " وذلك نتيجة لشيوع النطق الإشكنازي .

٨- تنطق الواو في العبرية الحديثة (فاو) مثل نطق (w) الألمانية ، وتنطق الصاد (تسادي) كما نقول في الألمانية TSE .

٩- تخلصت اللغة العبرية من الإعراب ، لذا فإن أواخر الكلمات ساكنة إلا إذا كانت نهاية الكلمة حرف א' ، أو حرف ה' مسبقاً بحركة طويلة فإنه ينطق مد للحركة السابقة عليه ويسمى في هذه الحالة ساكن مستتر .

١٠- تقسم الحروف الأبجدية تبعاً لمصدرها الصوتي إلى خمسة أقسام على النحو التالي :

المصدر الصوتي	الحروف
حروف حنكية	א , ב , ג , ד , ה
حروف لسانية	ו , ז , ח , ט , י , ק
حروف شفوية	כ , ל , מ , נ , ס
حروف أسنانية	ע , פ , צ , ק , ר , ש , ת

حروف كم صنف

هناك خمسة حروف يتغير شكلها إذا وقعت في نهاية الكلمة (كما هو موضح بالجدول التالي)
ونجمعها في قولنا : كم صنف .

الحرف بالعربي	في الأول والوسط	في النهاية
ك	ك	ك
م	م	م
ص	ص	ص
ن	ن	ن
ف	ف	ف

حروف بجد كفت

هناك ستة حروف يتغير نطقها تبعاً لموقعها من الكلمة ، ولكل منها نطقان أحدهما شديد أو انفجاري، والثاني رخو أو احتكاكي وينطق الحرف مشدداً إذا وضعت به شدة (وهي نقطة داخل الحرف) وينطق رخواً إذا خلا من هذه الشدة ، على النحو التالي :

الحرف مشدد	النطق	الحرف رخو	النطق
ك	ب	ك	ف
ن	ج	ن	غ
ف	د	ف	ذ
ص	ك	ص	خ

פ	ט	י	ק
ף	ת	ת	ת

הזו القاعدة لا تنطبق في العبرية المعاصرة إلا على ثلاثة حروف وهي : **כ , ד , פ** أما الأحرف الثلاثة الأخرى فتتطوق شديدة .

تمارين

א. השלם את אותיות ה-א' ב' בדפוס:

			ד			א
נ				י		ח
ש					ע	

ב. השלם את אותיות הא'-ב' בכתב:

	ו				ב	
נ		ל				
				ט		
						ת

ג. העתק את המשפטים הבאים וצבע את השאלה בכחול ואת התשובה באדום:

מי את?

אני תמי.

מי אַתָּה?

אַני מְתִי

מי אַנִּי?

אַנִּי? מי אַנִּי?

ד : כתוב את השמות. צבע כל שם בצבע אחר:

תָּמָר, רַמִּי, רִינָה, גַּלִּית, דָּלִיָּה, שָׂרָה, שָׁנִי, נְהַרְיָה, גָּלִיל

ה : כתוב את השם שלך בעברית. אֲכַתְּבֵךְ בְּעֵבְרִית. אֲכַתְּבֵךְ בְּעֵבְרִית.

ו : כתוב את השמות הבאים בערבית. אֲכַתְּבֵךְ בְּעֵבְרִית. אֲכַתְּבֵךְ בְּעֵבְרִית.

אחמד, סאלם, פאטמה, רים, אמין

ז : כתוב את השמות הבאים בעברית. אֲכַתְּבֵךְ בְּעֵבְרִית. אֲכַתְּבֵךְ בְּעֵבְרִית.

سفيان, سليم, توفيق, جميلة, عبير

ח : כתוב את האות הסופית המתאימה לכל אות. אֲכַתְּבֵךְ בְּעֵבְרִית. אֲכַתְּבֵךְ בְּעֵבְרִית.

כ, מ, צ, פ, נ

الحركات – הַחֲרוּטוֹת

نحن نعرف أن الحرف بمفرده عبارة عن حرف صامت لا يمكن النطق به ، ولكي نستطيع نطقه لابد له من حركة تصاحبه تخرجه من حيز الصمت إلى حيز النطق ، وهذه الحركة هي العلامة أو الإشارة الصوتية لمقاطع الكلمة ، لذلك يطلق عليها مسميات كثيرة مثل : " المصوتات " أو " الحركات الصوتية " وما إلى ذلك ...

وعن طريق تلك الحركات يستطيع القارئ أو السامع التمييز بين العديد من الكلمات من حيث المعنى . وقد كان اليهود قديماً يستخدمون حروف اللين (ם , ן , ף) للدلالة على حركات الفتح ، والكسر ، والضم .

ومع مرور الزمن أصبحت غير كافية للدلالة على الحركات المتنوعة فأخذ علماء اللغة اليهود عن العرب نظام التشكيل ويعرف هذا النظام بـ " النظام الطبرى " نسبة إلى " طبرية " التى تم فيها وضع هذا النظام .

الحركات الرئيسية فى اللغة العبرية ثلاث حركات وهى :

(١) الفتح (٢) الكسر (٣) الضم

وتنقسم هذه الحركات إلى اثنتى عشرة حركة ، خمس حركات منها قصيرة ، وسبع حركات منها طويلة ، وذلك على النحو التالى :

حركات الفتح

١- حركة الفتح القصيرة (פתח) :

وتسمى " باتح " - وهي عبارة عن شرطة أفقية قصيرة توضع تحت الحرف وتنطق كنطق الفتحة العربية تماماً ، مثل :

غاز	גַז	موجة	גַל
ندى	נַד	رطب	רַח
حاد	חַד	ظهر	זַב
تحت	תַחַת	سلة	סַל
حديقة	גַן	أنف	אַף
شعب	עַם	أيضاً	גַם
بنت	בַת	على	עַל
بارد	קַר	سمكة	דַג

٢- حركة الفتح الطويل (קמץ) :

وتسمى " كماتس " وهي عبارة عن علامة مثل حرف T في اللغة الإنجليزية توضع تحت الحرف ، وهي تنطق كألف المد في العربية ، مثل :

قام	קַם	أخ	אַח
تحرك	זַר	أب	אַב
لحية	זַקן	حليب	חַלָב
قوى	קַזק	يد	יַד
أبيض	לַבן	هناك	שַם
جديد	קַדש	صغير	קַטן
مَثَل	מַשָל	أعزب	רַק

حركات الكسر

تنقسم حركات الكسر في اللغة العبرية إلى خمس حركات : حركتان قصيرتان وثلاث حركات طويلة وهي :

١- حركة الكسر الصريح القصير (חיריק) :

وتسمى " حيريق " ، وهي نقطة توضع أسفل الحرف ونطقها مثل نطق الكسرة العربية أو كنطق الكلمة الإنجليزية " HIT " مثل :

إِذَا	אם	مَع	לֵאם
سَرِير	מִטָּה	مِنْ	מִן
سَمَاء	שָׁמַיִם	مَاء	מַיִם
كَلِمَة	מִלָּה	مَسْجِد	מִסְבָּד
مَرْبِي	רִבֵּה	دُش	מְקַלַּחַת

٢- حركة الكسر الصريح الطويل (חיריק גדול) :

وتسمى " حيريق جادول " ، وهي عبارة عن نقطة توضع تحت الحرف تلحق بياء كياء المد في اللغة العربية أو كنطق الكلمة الإنجليزية Need مثل :

طَبَاشِير	גִּיר	حَائِط	קִיר
رَبِيع	אָבִיב	جَيْب	כֵּיס
نَشِيد	נְשִיר	قِدْر	סִיר
سَن - عُمُر	גִּיל	مَدِينَة	עִיר
القَاهِرَة	קְהֵיר	فِيل	פִּיל
نَسَاء	נְשִים	رَجُل	אִיש

- حركة الكسر الممال القصير (גזיל) :

وتسمى " سيجول " ، وهى عبارة عن ثلاث نقاط على هيئة مثلث مقلوب تحت الحرف ، وتنطق مماله بين الفتح والكسر ، مثل نطق كلمة HEN الإنجليزية ، مثل :

رجل	גָּבֹר	فيلم - شريط	סָרָט
عبد	עָבַד	باب	בָּאָת
ولد	וָלַד	كلب	כָּלָב
نسر	נָשֵׂר	جسر	גָּשֶׁר
حجرة - غرفة	חָדָר	أرض	אָרֶץ

٤- حركة الكسر الممال الطويل الناقص (צירה חסר) :

وتسمى "صيرية حاسير" ، وهى عبارة عن نقطتين أفقيتين توضعان تحت الحرف ، وتنطق مثل نطق كلمتى " بيت " و " عيش " فى العامية المصرية ، أو كلمة "كيف" فى العامية الخليجية ، مثل :

عش	גָּז	اسم	שֵׁם
نعم	נָעַן	شمعة	נֵר
جمال	חָזַן	ابن	בֶּן
نار	אָשׁ	مات	מָת
صدى الصوت	הָדַד	كتاب	סֵפֶר

٥- حركة الكسر الممال الطويل التام (צירה מלא) :

وتسمى "تصيرية مالية" ، وهى عبارة عن حركة الصيرية يتبعها حرف الياء ، مثل

أين	הַיֵּן	بين	בֵּין
هيكل	הַיֵּכָל	بيضة	בֵּיצָה
ليس	אֵין	حركة الصيريه	צִירָה
فارغ	רֵיק	كيف	אֵיךְ

קִיָּסָר   قيسر   רִיחָן   ريحان

وإذا وقعت هذه الحركة في نهاية الكلمة فإنها تنطق مثل كلمة Ray الإنجليزية مثل : לְפָנַי מִנְד - אֶחָרַי بعد .

حركات الضم

تنقسم حركات الضم في العبرية إلى خمس حركات ، حركتان قصيرتان وثلاث حركات طويلة ، وهي :

١- حركة الضم الصريح القصير (קבוץ) :

وتسمى " قبوتس " ، وهي عبارة عن ثلاث نقط مائلة ناحية اليمين توضع تحت الحرف ، وتنطق مثل حرف U في الإنجليزية ، مثل :

אָמָה	أمة	אָנָה	كيسة - فطيرة
סָלֵם	سلم - درج	קָפָה	صندوق
בָּפָה	دمية	סָפָה	سكر
כָּרְסָה	كرسى بذراعين	אָמָלָה	بائس - مسكين
שִׁלְחָן	طاولة - منضدة	חִלְצָה	قميص

٢- حركة الضم الصريح الطويل (שורוק) :

وتسمى " شوروق " ، وهي عبارة عن حرف الواو بداخله نقطة يكتب بعد الحرف مثل الواو المد في العربية ، أو المقطع OU في الإنجليزية :

פּוֹל	فول	פּוֹנֵר	فرن - موقد
סוֹס	حصان	שוֹק	سوق
חוֹט	خيطة	לוֹל	قفص (للطيور)
מוֹל	مقابل - أمام	אוֹלֵם	قاعة - بهو

٣- حركة الضم الممال القصير (קמץ קטן) :

وهى عبارة عن حركة القامص التي يليها سكون دون أن يفصل بينهما بحركة النبر التي تسمى ميثج (מִיחָג) وتسمى هذه الحركة (قامص قاطان- קָמֵץ קָטָן) ،وتسمى أيضا (قامص حاطوف - קָמֵץ חָטוּף) ، مثل :

כָּל	כָּל	חֲכָמָה	حكمة
חֲדָשִׁים	شهور	יְזָמָה	مبادرة
קָרָבָן	ضحية	תְּכַנִּית	خطة

• هناك بعض الكلمات التي وردت فيها " القامص قاطان " بدون وجود السكون مثل : שָׁרָשִׁים جذور- קָדָשִׁים مقدسات .

٤- حركة الضم الممال الطويل الناقصة (חוּלֵם חֶסֶר) :

وهى عبارة عن نقطة توضع يسار الحرف من أعلى ، وتسمى فى هذه الحالة "حولام حاسير - חוּלֵם חֶסֶר " أى (الضمة الناقصة)، مثل :

אָכַל	أكل	טָהַר	طهارة
חֶשֶׁךְ	ظلام	חֶמֶר	مادة
חֶם	حرارة	חֶק	قانون
חֶדֶשׁ	شهر	לָז	شجاعة – جرأة
תָּאָר	صفة	פֶּה	هنا
לָל	عبء	רִמָּח	رمح

٥- حركة الضم الممال الطويل الكاملة (חוּלֵם מְלֵא) :

وهى حركة ضم مماثلة للحركة السابقة من الناحية الصوتية وهى عبارة عن حرف الواو وفوقه نقطة وتسمى " حولام مالية " (أى الضمة الكاملة)، وينطق مثل حرفى " O " الإنجليزى ، مثل :

אור	נור	שור	ثور
שָׁלוֹם	سلام	יום	يوم
קול	صوت	דוד	عم – خال
עוף	طائر	טוב	طيب – حسن
כוס	כأس	מטוס	طائرة
כובע	قبعة	שעון	ساعة

עندמא טכונ الحروف (א ، ה ، ו ، י) غير منطوقة فإنها تستخدم في هذه الحالة كمد للحركة السابقة . وتسمى في هذه الحالة "حروف العلة – אָמוֹת הַקְּרִיָּאָה " ، مثل :

מָצָא	وجد	רָאשׁוֹן	أول
תְּמַצְאֵנָה	ستجدن	נִקְרָאת	تدعى
פָּנָה	توجه	פֹּה	هنا
זֶה	هذا	אַרְיֵה	أسد
מוֹרָה	معلم – مدرس	רוֹעֵה	راعى
מְלֵא	ملء – كامل	אַמָּה	ذراع

الحركات في اللغة العبرية

מהן התנועות הראשיות בשפה העברית? ما هي الحركات الرئيسية في

اللغة العبرية؟

נְטוֹן - السكون

السكون هو عبارة عن نقطتين رأسيّتين توضعان أسفل الحرف (ב, ג, ד) للدلالة على أن هذا الحرف ساكن أو نصف ساكن ما لم يكن ذلك الحرف واقعاً في آخر الكلمة وينقسم السكون إلى نوعين :

(١) السكون التام (נְטוֹן טָמ):

وهو مثل السكون في العربية نقف عنده ونغلق المقطع الصوتي ، ويشترط أن يكون مسبق بحركة قصيرة ، وهو في مثل الكلمات التالية :

סִפְסָף	מִקְרָה	סִפְסָף	מִקְרָה
مقعد	سقف	صندوق	كراسة

والقاعدة في اللغة العبرية تسكين الحرف الأخير من كل كلمة لكن لا نضع علامة السكون مثل : יָלַד ولد - לָחַם خبز - עָמַל عمل - נִשְׁקָה سلاح ويشذ عن هذه القاعدة حرفي الكاف والتاء إذا جاءا في آخر الكلمة مثل : דָּרַךְ طريق - מָלַךְ ملك - אַתְּ أنت - קָטַלְתָּ قتلت .

(٢) السكون المتحرك (נְטוֹן טָמ):

وهذا السكون لا نقف عنده كاملاً وهو يشبه إلى حد كبير السكون الذى يأتى فى حروف القلقله فى اللغة العربية ، وينطق هذا السكون كنصف حركة كسر ممال (السيجول) ، وهو يأتى فى الحالات التالية :

١- فى بداية الكلمة ، مثل :

בוא	استيراد	תמונה	صورة
חבר	حبر	גדי	جدى

יצוא	تصدير	נייר	ورق
ספוג	نشافة	זמן	زمن

٢- إذا التقى سكونان فى وسط الكلمة يكون الأول "تام" والثانى "ناقص" مثل : כתבו سيكتبون - גלגלו دحرجوا - אנגלית لغة إنجليزية .

٣- إذا وقع السكون تحت حرف مشدد بشدة ثقيلة :

חזקו شدّدوا - תגדי كسرى

٤- إذا وقع السكون بعد حركة طويلة موقوف عليها بالنبرة المسماة "ميثح" مثل : אכלה أكلت - הלכו ذهبوا

٥- إذا وقع السكون تحت حرف يتلوه حرف من جنسه مثل : הללו هللوا - מתפללים يصلّون .

السكون المستتر (שוא נסתר) :

ويقع عادة فى نهاية الكلمة المنتهية بحرف ألف أو هاء أو ياء أو واو مسبقاً بحركة مد طويلة ، مثل :

תורה	توراة	נביא	نبي
ספרי	كتابى	כתבו	اكتبوا
ששה	سته	קרא	قرأ

السكون المتحول (שוא מרהף) :

وهو سكون متحرك يتحول إلى سكون تام بعدما يتحول السكون التام الذى كان يسبقه إلى حركة قصيرة ، مثل : בצפת فى صفا - בדין فى زمن .

الحركات المركبة - התנועות המרכבות

لا يجوز أن يأتي السكون البسيط تحت حرف من حروف الحلق (א , ה , ח , ע) لأنها لا تقبل السكون كما لا تقبل التشديد ، فإذا اقتضت الضرورة وضع السكون تحت أحد الحروف الحلقية نستخدم السكون المركب الذي يكون مصحوباً بحركة وأنواعه كالتالى :

(١) حافظ بتح (חֲטַף פֶּתַח) :

وهو عبارة عن سكون مع الفتحة القصيرة وعلامته (חֲ , עֲ , יֲ) وينطق كالفتحة القصيرة ، مثل :

חֲלִיפָה	بدلة	חֲגוּרָה	حزام
אֲנִי	أنا	עֲבוּדָה	عمل
אֲנַחְנוּ	نحن	חֲלוֹם	حلم
הֲגַנָּה	دفاع	עֲמִידָה	وقوف

(٢) حافظ سيجول (חֲטַף סְגוּל) :

وهو عبارة عن سكون مع السيجول وعلامته (יֹ , יָ) وينطق كالسيجول ، مثل : אֲמַת חֲקִיפָה - אֲלֹהִים לַיְהוָה - יֲאֵמַר מְخֻלָּص .

(٣) حافظ قامص (חֲטַף קָמֶץ) :

وهو عبارة عن سكون مركب مع الفتحة الطويلة وعلامته (יִ , יֵ) وينطق كالضمة الممالة (الحولام) مثل : אֲנִיָּהּ בַּחֲרָה - חֲלִי מַרְצ .

الفتحة المسروقة - פֶּתַח גְּנוּבָה

هى الظاهرة الثانية التى تولدت عن عدم قبول حروف الحلق للسكون وهى توضع تحت حروف الحلق ما عدا الألف (ה , ח , ע) إذا جاءت فى نهاية الكلمة مسبقة بحركة كسر أو ضم ، مثل :

רֵעָא	صديق	נְשָׂא	رسول
שְׂמֵחַ	سعيد	מְנַדְּשׁ	مندesh

גָּרַח	قمر	גְּבוּחַ	على
רָחַח	روح	אוּרַח	ضيف

السكون في اللغة العبرية

الشدة - הַדְּגוּשׁ

تسمى الشدة بالعبرية (داجش)، وهي عبارة عن نقطة توضع داخل الحرف هكذا : ב , כ , ק لتشديد هذا الحرف ، أو لتغيير نطقه . وتنقسم الشدة إلى نوعين على النحو التالي :

(١) الشدة الخفيفة (דְּגוּשׁ קָל (קְנִינָה)) :

وهذه الشدة هي التي توضع داخل حروف " بجد كفت " لتغيير نطقها على النحو الذي أشرنا إليه في ملاحظتنا على الأبجدية ، وتوضع الشدة الخفيفة في الأحوال التالية :

أ - إذا جاء الحرف في بداية الكلمة ، مثل :

בְּסֶפֶר فضة - בְּגָדִים ملابس - בְּיָמָר أنهى - בְּרַוְפָה دواء .

ب - إذا جاء بعد سكون تام ، مثل :

מִגְדָּל בֵּרַג - מִסְפָּר רֶقֶם / عِد - מְשֻׁפָּחָה أُسْرَة - מִכְתָּב خُطَاب

⤵ שׂוּם לְבַּ לַחֲזֹק אֵן :

- لا تأتي الشدة الخفيفة بعد حركة طويلة ، مثل כָּתַב כתב، فنجد ת هنا غير مشددة بالشدة الخفيفة لأن الحركة السابقة لها هي القامص .
- لا تأتي الشدة الخفيفة بعد سكون مركب ، مثل יִפְּדִילֵּ سيؤكل ود هنا غير مشددة لأنها جاءت بعد الحافظ باتح .
- لا يجوز وضعها بعد سكون مستتر ، أي إذا كانت الكلمة السابقة لها منتهية بحركة كبرى ، مثل : דְּבָרִי דְּבָרִי أقوال فمك – בְּיָמֵי בְּנֵי נִסָּא أبناءه .

(٢) الشدة الثقيلة (דִּגְשׁ חִזָּק) (כְּפֻלָּה) :

وهي الشدة التي تأتي لتؤكد وتضاعف الحرف في النطق ، وتوضع في جميع الحروف (بما فيها حروف بجد كفت) فيما عدا حروف الحلق (א.ח.ה.ע) وحرف الراء لأنه قوى بطبيعته على النحو التالي :

١- في الحرف التالي لهاء التعريف ، أو حرف النسب الذي يحل محلها ، مثل :

הַסָּגֵר	الحصار	הַמְטָה	السريير
הַסִּדָּר	النظام	לְאֵן	للحديقة
כְּפֻלָּג	كالثلج	לְבֵית	للبيت

٢- للتعويض عن حرف محذوف أو للإضغام ، مثل :

בְּנֵשֶׁם من هناك ، وأصلها בְּנָ + שֶׁם

בְּסֵלָה سيسافر ، وأصلها בְּ + סֵלָה

בְּקַח سيأخذ ، وأصلها בְּ + קַח

בְּסֵאֶרְסֵי كرسى ، وأصلها בְּ + סֵאֶרְסֵי

בְּפֻלָּה سيسقط ، وأصلها בְּ + פֻלָּה

٣- بعد الحركات القصيرة غير المنبورة ، مثل : מְלֵהָ كلمة - סְפֹרָה قصة - בְּבֵה דְמִיָּה .

٤- الأفعال على وزن فَعِلَال ، مثل : דְּבַר تكلم - נִכְרַס كسر .

٥- بعد حرف נָ اختصار اسم الموصول אֲנִי ، مثل : נִשְׁפָּרָה الذي أغلق -

נשלוּ מלכי .

٦- في بعض أوزان الاسم ، مثل :

أ - נִזְלָת נזلة برد - רִכְבֵּת قطار

ب - חֵיטַ תרزی - נִגַר نجار - קֶצֶב جزار - لحم

ج - נִשְׁעָנוֹן جنون - צִמְאוֹן عطش

د - טִפְּשׁ أحمق - לַיִגַר كفيف - גִּבֵּן أحمب

هـ - אֶדִיר قوی - נִשְׁלִיט حاكم / مسيطر

٥- في كل حرف " يود " ينطق بعد حيريق جادول ، مثل :

צִיִּוֶן درجة / علامة - כִּפִּיּוֹת ملاعق صغيرة .

٦- في الحرف الأول من كلمة سبقتها كلمة مكونة من مقطع واحد ومعتلة

الأخر، مثل : מָה זֶה ما هذا - מָה טוֹב ما أطيّب .

٧- يأتي لتحسين النطق ، مثل : אֶלְיָה هؤلأء - לְיָמָה لماذا .

س : كيف نعوض عن عدم تشديد حروف الحلق والراء ؟

ج : إذا جاءت حروف الحلق أو الراء في موضع التشديد فإننا نستعيض عن ذلك

باطالة الحركة السابقة إلى نظيرها الطويل ويسمى ذلك (תְּשֻׁלוֹם דְּיִשׁ) ، مثل :

- البتח إلى قامص ، مثل : מְבָרֵךְ يبارك / يهنئ وأصلها מְבָרֵךְ

- القبوص إلى حولام ، مثل : מְבָרֵךְ مبارك وأصلها מְבָרֵךְ

- الحيريق إلى صيرية ، مثل : פִּרְדַּשׁ تفسير ، وأصلها פִּרְדַּשׁ

ولكن حروف ה ، ח ، لا على الرغم من أنها لا تقبل الداجش ، مثل : الألف والراء

، إلا أن الحركة التي تسبقها تظل أحياناً كما هي ، كما لو كانت مشددة صوتياً دون

وضع الشدة ، مثل : מְהַרְתִּי أسرعُ - מְנַהֵל مدير - הַתְּנַיִם تملص .

المُخْرَج - מְפִיק (مبيق)

المبيق نقطة توضع في حرف الهاء إذا جاء في آخر الكلمة بغرض إظهار نطقه ،

مثل : סוּסָה حصانها ، סִפְרָה كتابها .

وتأتى المبيق فى الحالات الآتية :

١- فى هاء ضمير المضاف إليه العائد على المفردة الغائبة ، مثل :

תִּיקָה حقيبتها - בְּכֶרֶתָה صديققتها - אִמָּה أمها .

٢- تأتى فى ضمير المفعول العائد على المفردة الغائبة، مثل : קִטְלָתֶיהָ قتلتها .

٣- فى هاء لفظ الجلالة יְהוָה .

٤- فى الهاء الآخيرة من الأفعال التالية :

יָבֵה ارتفع / علا - הִתְמַהֵמָה تأتى وتوانى .

כִּמָּה اشتهى - יָגַה أثار - תָּמָה تعجب .

[الشدة فى اللغة العبرية](#)

הֶבְרֹת - المقاطع

المقطع الصوتى (הֶבְרֹת) هو أصغر وحدة صوتية داخل الكلمة يمكن

نطقها منفردة عما قبلها وما بعدها ويتكون المقطع من :

صامت (حرف) + صائت (حركة)

ويحسب عدد مقاطع الكلمة حسب عدد الحركات فيها لذا فهناك كلمات تتكون من

مقطع واحد ، مثل : סֵל سلة - אָב أب - יוֹד مدينة

קוֹל صوت - נִשִּׁיר نشيد - יוֹם يوم

وهناك كلمات تتكون من مقطعين ، مثل :

מִגְדָּל / בֵּרַג - מִבְּרֵק / בְּרִיק

وهناك كلمات تتكون من ثلاثة مقاطع ، مثل :

מִסְגָּד / מִסָּجַד - מִפְּיָא / פִּיא / מִסָּגַד

وتنقسم المقاطع إلى نوعين رئيسيين وهما : المقطع المغلق (הֶבְרֹת סְגוּרָה)

ويسمى أيضا مقطع مركب (הַבְּרָה מְרֻכָּבֵת) وهو الذى ينتهى بسكون تام أو شدة ثقيلة ، والمقطع المفتوح (הַבְּרָה פְּתוּחָה) ويسمى أيضا مقطع بسيط (הַבְּרָה פְּשוּטָה) وهو الذى لاينتهى بسكون تام أو بشدة ثقيلة ، وينقسم هذان النوعان إلى أنواع أخرى فرعية .

أنواع المقاطع :

١- مقطع قصير مغلق : وهو يتكون من :

صامت + حركة قصيرة + سكون تام

مثال ذلك : בַּת بنت - יָם شعب - מְנִי/הָ إدارة - אָרְבָּ אرنب - גִּל/גִּל عجلة
وهنا نجد أن المقاطع (בַּת, מְנִי, אָרְ, גִּל) مقاطع قصيرة مغلقة

٢- مقطع طويل مغلق : وهو المقطع الذى يتكون من :

صامت + حركة طويلة + سكون تام

مثل : קָם قام - אָב أب - צָד اصطاد - מְגִ/זָر قطاع - נָ/לָؤם سلام
وهنا نجد أن المقاطع (קָם, אָב, צָד, זָר, لָؤם) مقاطع طويلة مغلقة

٣- مقطع قصير مفتوح : وهو الذى يتكون من :

صامت + حركة قصيرة

مثل : יָ/לָד ولد - נָ/לָג ثلج - קָ/מָח دقيق - קָ/טַל قطعة
وهنا نجد أن المقاطع (יָ, נָ, קָ) مقاطع قصيرة مفتوحة

٤- مقطع طويل مفتوح : وهو الذى يتكون من :

صامت + حركة طويلة

مثل : גִּ/גִּל كبير - קָ/דָש جديد - סָ/גָر أغلق

وهنا نجد أن المقاطع (גִּ, קָ, סָ) مقاطع طويلة مفتوحة

٥- مقطع نصف مفتوح (مخطوف) : وهو المقطع المشكل بسكون متحرك أو سكون

مركب - مثل المقطع الأول فى الكلمات التالية :

בָּאָר בئر - בְּנָו ابنه - אֶנְחָנו نحن - יַבְוֹדָה عمل .

وهنا نجد أن المقاطع (כ , פ , צ) مقاطع نصف مفتوحة .

المقاطع في اللغة العبرية

هاء التعريف - הָא הַדִּיעָה

تستخدم اللغة العبرية " ה " للتعريف ، ويقول العلماء إن أصل هذه الأداة " הָ " أو " הָל " ، وتشكل في الأصل بالفتح مع تشديد الحرف التالي إن لم يكن حرفاً حلقياً وربما كانت هذه الشدة عوضاً عن الحرف المحذوف سواء أكان " ה " أو " ל " وفيما يلي عرض لتشكل هاء التعريف :

١- تشكل بالباتح :

وهو التشكيل الأساسي لها مع تشديد الحرف التالي ، مثل :

הסוס الحصان- הקטן الصغير- הספר الكتاب- הגדול الكبير

הבנין المبنى המורה المدرس היץ الصقر הפלב الكلب

وكما ذكرنا من قبل فإن الحروف الحلقية لا تقبل السكون ولا التشديد ، وبالتالي يتغير التشكيل على النحو التالي :

٢- تشكل بالقامص :

إذا دخلت على א, ב في جميع الحالات ، لا غير المشكلة بالقامص ، مثل :

האביב الربيع- הערב المساء- הרופא الطبيب- העולם العالم

האור النور העוף الطائر הראש الرأس האויר الهواء

٣- تشكل بالسيجول : إذا دخلت على (צ , כ , פ , ק) ، مثل :

הַהָרִים הַجְבָּל - הַחֲתָן הָעַרְס הָעָרִים הַמְדִן - הָעֲשִׂיר הַגְּנִי
הַהָדָר הַמְוָלַח הַהֲדָשִׁים הַשְּׁהוּר הַחֲמָס הַזֶּמֶן הַגְּמוּז הַגְּמֹוּר
4 - תִּשְׁכַּל בַּלְּבַח :

מַע עֲדָם וְזַע שְׁדָה אִדָּא דְּכַלְתָּ עַל הָ, ח מְשַׁכְּלִין בְּאֵי תִּשְׁכִּיל גַּיִר הַקְּאֻמָּס ,
אוּ ח בַּקְּאֻמָּס חֲטוּפִים , מִתְּל :

הַחַיִּים הַחַיָּה - הַהֲדָר הַסְּדֵי הַסּוּת -
הַחַיּוֹת הַחַיּוֹנָת הַחֲשִׁיךְ הַזֶּלָּמ הַהוֹרִים הַוְּאֵלִין

מֵלַחֲצָת :

1- אִדָּא דְּכַלְתָּ הֵאָּ תֵּעֲרִיף עַל כְּלֵמָה (אֶרֶץ אֲרֻץ) תִּשְׁכַּל
הֵאָּ בַּקְּאֻמָּס וְתַזְלַל חֲרֻקָה הָאֵלֶף אֶל הַקְּאֻמָּס פְּתֻבַּח (הָאֶרֶץ הָאֲרֻץ)
. כִּזֶּכּ אִדָּא דְּכַלְתָּ עַל כְּלֵמָתִי (הָרָ - חֵבֶל , יָאָם - שְׁעֵב) .
תֻּבַּח (הָהָר הַחֵבֶל , הָיָאָם הַשְּׁעֵב) , אִמָּא אִדָּא דְּכַלְתָּ עַל (חָג עֵיד ,
פְּתֻבַּח הָחָג הָעֵיד) .

2- לֹא תוֹזַע הַשְּׁדָה בִּי הַקְּלֵמָת הַמְּעִבְרָה , מִתְּל :

הַפְּקוּלָטָה הַכְּלִיָּה - הַכְּיִמְיָה הַכִּימִיָּא .

3- תַּחַל מַחַל אִסְמ הָאִשָּׁרָה אִדָּא דְּכַלְתָּ עַל זַרְפֵּי זְמָן , מִתְּל :

הָעָרְב הַזֶּה הַמְּסָא - הַשְּׁבֻעָה הַזֶּה הָאֲשִׁבּוּעַ

הַיּוֹם הַזֶּה הַיּוֹם (הַיּוֹם) - הַשְּׁנָה הַזֶּה הַשְּׁנָה (הַשְּׁנָה הַחַלִּי)

הַפְּעַם הַזֶּה הַמְּרָה - הַלַּיְלָה הַזֶּה הַלַּיְלָה (הַלַּיְלָה)

הַחֲדָשׁ הַזֶּה הַשְּׁהַר (הַשְּׁהַר הַחַלִּי)

4- תַּחַל מַחַל אִסְמ הַמְּוָסוּל אִדָּא דְּכַלְתָּ עַל אִסְמ פְּאָעַל , מִתְּל :

הַכּוֹתֵב הַכְּתִיב (הַזֵּי יִכְתֵּב) - הָאֲזִמְרָת הַקְּאֻנְלָה (הַתִּי תִּקּוּל)

הַמְּדַבְּרִים הַמְּתַקְּלִין (הַזֵּין יִתְקַלֵּן) - הַקְּמִים הַקְּאֻנְלִין (הַזֵּין יִקּוּמוּן)

5- في الأسماء المركبة تأتي هاء التعريف في الجزء الثاني ، مثل :

בֵּית הַסֵּפֶר	הַמְּזֵג הָאֵוִיר	הַמְּדִינָה	הַמְּדִינָה
בֵּית הַחֹלִים	הַמְּסַחֵף	הַמְּסַחֵף	הַמְּסַחֵף

6- لا تدخل الهاء على أسماء الأعلام ، وأسماء الدول والمدن ، ولكنها تدخل على أسماء الأنهار والجبال ، مثل :

הַנְּיְלוֹס נְהַר הַנִּיל - הַכְּרִמֶּל גִּבְל הַכְּרִמֶּל .

7- إذا دخل أحد حروف النسب (ב - כ - ל) على كلمة معرفة بهاء التعريف تحذف الهاء ويحل محلها الحرف الداخل عليها ويأخذ تشكيل هاء التعريف المحذوفة، مثل :

בֵּסֶפֶר הַכְּתָב	הַסֵּפֶר הַכְּתָב
בְּאַבִּיב הַרְבִּיעַ	הָאַבִּיב הַרְבִּיעַ
לְעִיר הַמְּדִינָה	הָעִיר הַמְּדִינָה
בְּשֶׁלֶג הַכְּתֹלֵךְ	הַשֶּׁלֶג הַכְּתֹלֵךְ

הא התדיעה - הא התדיעה

הא התדיעה - הא התדיעה

في بعض الأحيان تأتي هاء المكانية (الإتهاه) بدلاً من حروف النسب بمعنى إلى فنقول : יְרוּשָׁלַיִם הַקְּדוֹשִׁים ، بدلاً من אֶל יְרוּשָׁלַיִם

הוא חזר הביתה عاد إلى البيت ، بدلاً من הוא חזר אל הבית

הם פנו צפונה اتجهوا إلى الشمال ، بدلاً من הם פנו אל הצפון

ואו העطف – ו' הקבוע

הואו" ו' " היא אדא העطف פי اللغة العبرية ، وتشكيلها الأساسي هو السكون المتحرك مثل : תה וקפה שאי וقهوة - אַנִי וְאַתָּה אַנָּה ، ويتغير هذا التشكيل على النحو التالي :

التشكيل	المثال
بالسكون المتحرك :	בֵּת וְיָלֵד בֵּת וּוּלַד - אִשָּׁה וְאִישׁ אִמְרָא וְרַגְלָא
بالشوروق :	قبل الحروف الشفوية التي نجمعها في "בומ"פ- بومف" ، مثل : יָלֵד וּבֵת וּוּלַד וּבֵת - תְּלָמִיד וּמְוֶרָה תְּלִמִידָא וּמְעֵלֵם פֶּרַח וְזֶרַח זְהָרָא וּוּרְדָא - קוֹף וּפִיל קַרְדּוּ וּפִיל
بالشوروق أيضاً :	قبل الحرف الساكن، مثل : זָכָר וּנְקִבָּה זָכָר וּמוֹנֵת עֵבֶתִים וְסִפְרִים אִלָּם וּכְתָב - חֲמִשִּׁים וְשָׁלוֹשׁ ٥٣
بالحيريق جادول :	قبل حرف الياء الساكن، مثل : בָּנוֹת וְיָלֵדִים בָּנוֹת וְאוֹלָד - מְסֻלְמִים וְיִהוּדִים מְסֻלְמוֹן וְיִהוּדִים
بالحركة الثانية من	הוא וְאִנִּי הוּא וְאִנִּי הוּא - סִירָה וְאִנִּי זֶרֶק וּבִאֲחָרָה

הַחֵטָא הַמְּרֻבָּעַת עַד וְאִימָן – סוּס וְחֻמּוֹר חֲסָן וְחֵמָר	الحركة المركبة :
הַלּוּזָה וְשׁוֹב זְהָב וְאִיב - בְּשָׂר וְדָם לֶחֶם וְדָם	بالقاصص :
אָח וְרֵעַ אָח וְסֵדִיק	

ملحوظة: (١) إذا دخلت على كلمة **אַדְוָי** بمعنى الرب فإن الألف لا تظهر في النطق ويحذف تشكيلها ، وتشكل حركة واو العطف بالبتح وتصبح **אַדְוָי** والرب (٢) إذا دخلت على كلمة **אַלֹהִים** بمعنى الله تشكل بالصيريه وتصبح **אַלֹהִים** بمعنى والله .

واو العطف – ם' הקבויר

واو القلب " واو التوالي "

كانت اللغة العبرية القديمة تميل باستمرار الي استخدام الجمل القصيرة الامر الذي كثر معه استخدام واو العطف وواو التوالي .

وهي ايضا للعطف ولكنها لا تدخل الا علي الافعال فتغير من زمن حدوثها فاذا كانت الافعال ماضية جعلتها مضارعة والعكس ومع ذلك قل استخدام واو التوالي في العبرية الحديثة مثل :

וְהָיָה שְׁמֶךָ אֲבִרָהֶם

ويكون اسمك ابراهيم

וְהָלַךְ הַמּוֹרָה לְבֵית הַסֵּפֶר

ويذهب المدرس الي المدرسة

مع الفعل الماضي

إذا دخلت الواو القالبة علي الفعل الماضي فيطبق عليها مل ينطبق علي واو العطف

- ١- تشكل بالسكون المتحرك فهو التشكيل الاساسي .
- ٢- تشكل بالشوروق امام فعل مبدوء بحرف ساكن او احد حروف الشفة .
- ٣- تشكل واو القلب بالحيرق جادول امام فعل مبدوء بياء ساكنة مع حذف سكون الياء .
- ٤- تشكل الواو القالبة بالحركة الثانية من الحركة المركبة امام اي فعل مبدوء بحرف حلقي مشكل باحدي الحركات المركبة المعروفة .

התלמיד ישהר את הספרים ולמד את השעורים

יחافظ התלמיד על הכתב ויתעמל הדروس .

مع الفعل المضارع

إذا دخلت الواو القالبة علي فعل مضارع فانها تشكل بالفتحة القصيرة مه تشديد الحرف
الاول من الفعل الداخلة عليه واو القلب مثل :

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-אַבְרָם

وقال الرب الي ابراهيم .

اما اذا كان الحرف الاول من الفعل المضارع لا يقبل التشديد وذلك لا يكون الا مع ضمير
المتكلم حي يكون حرف المضارعة هو حرف الالف وهو حرف حلقي لا يقبل التشديد
ولذلك تطل حركة الواو القالبة الي قامص عوضا عن التشديد

ואקרא את השעור

ملاحظات علي الواو القالبة

١- تقوم واو القلب في اللغة العبرية بعمل لام الجزم في اللغة العربية بحيث تجزم الافعال
المعتلة من حروف العلة

היה - יהיה - ויהי

קם - יקום - ויקם

٢- لا يجوز الفصل بين واو القلب والفعل الداخلة عليه لان الواو في هذه الحالة تخرج عن
كونها واو للقلب :

ולא שמר את חירותו

ولم يحافظ علي حريته

واو القلب " واو التوالى "

استخرج واو القلب من النص التالي ؟

■ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-אַבְרָם، לְךָ-לְךָ מֵאֲרָצְךָ וּמִמּוֹלְדֹתֶךָ וּמִבֵּית
אָבִיךָ، אֶל-הָאָרֶץ، אֲנֹשֶׁר אֲרָאָךְ. ב וְאֶעֱשֶׂךָ، לְגֹי גְדוֹל،
וְאַבְרָכְךָ، וְאַגְדֹּלְךָ נְשָׁמְךָ؛ וְהָיִתָּה בְרָכָה. ג וְאַבְרָכָהּ، מִבְּרָכֶיךָ،

וּמְקַלְלֶהָ, אָאָר; וּנְבָרְכוּ בָהּ, כּל מְשַׁפְּחֵת הָאָדָמָה.

וְיִהי אַבְרָם, בֶּן-תְּשׁוּעִים שָׁנָה וּתְשׁוּעַ שְׁנַיִם; וַיֵּרָא יְהוָה אֶל-אַבְרָם, וַיֹּאמֶר
אֵלָיו אֲנִי-אֵל שַׁדַּי--הִתְהַלֵּךְ לְפָנַי, וְהָיָה תָמִים

حدد زمن الفعل التالي لو او القلب ؟

■ וְהָיָה שְׁמֶךָ אַבְרָהָם, כִּי אַב-הַמּוֹן גּוֹיִם נִתְתִּיךָ. וְהִפְרַתִּי אֶתְךָ
בְּמֵאֵד מְאֵד, וְנִתְתִּיךָ לְגוֹיִם; וּמְלָכִים, מִמֶּךָ יֵצְאוּ. זְוִהֲקֹמְתִי אֶת-
בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶךָ, וּבֵין זֶרְעֶךָ אֶתְרִיךָ לְדוֹרָתָם--לְבְרִית עוֹלָם: לְהִיּוֹת
לְךָ יְלֹאֵהִים, וּלְזֶרְעֶךָ אֶתְרִיךָ. ח וְנִתְתִּי לְךָ וּלְזֶרְעֶךָ אֶתְרִיךָ אֶת אֶרֶץ
מִגְרִיךָ, אֶת כָּל-אֶרֶץ כְּנַעַן, לְאַחֲזַת, עוֹלָם; וְהָיִיתִי לָכֶם, יְלֹאֵהִים

ضمائر شامي הגוף

نبدأ بالضمائر المنفصلة وهي عادة تكون في أول الجملة مثل (أنا، أنت، نحن،
أنتم)

אֲנִי לומד אֶת השָׁפָה העִבְרִית

أنا أتعلم العبرية

אתה סטודינט בפקולטה?

انت طالب في كلية؟

هذه الضمائر مهمة جدا و كثيرة الاستعمال.

الضمائر المنفصلة المفردة

אֲנִי אָנָּה

אַתָּה אַתְּ

אַתְּ אַנְתִּי לומד - לומדת

הוא הוּוּ

היא הִיא

الضمائر المنفصلة الجمع

אֲנֵנוּ נַחַן

אתם   אתם
אתן לומדים – לומדות
הם   הם
הן   הן

الضمائر المتصلة

الضمائر المتصلة هي التي تأتي متصلة بالفعل او الاسم او الحرف في نهاية كل منها وذلك عند اضافتها الي تلك الضمائر (وتكون هذه الضمائر عبارة عن حرف او حرفين يشيران الي نوع الضمير نفسه وجنسه)

مع المتكلم المفرد مذكر ومؤنث الضمير المتصل هو ׀

סוס-סוסי

סוסה – סוסתי

مع المخاطب المفرد المذكر الضمير المتصل هو ׀

סוס - סוסך

סוסה - סוסתך

مع المخاطب المفرد المؤنث الضمير المتصل هو ׀

סוס - סוסך

סוסה- סוסתך

مع الغائب المفرد المذكر الضمير المتصل هو ׀

סוס - סוסו

סוסה - סוסתו

مع الغائب المفرد المؤنث الضمير المتصل هو ׀

סוס - סוסה

סוסה - סוסתה

مع جمع المتكلمين المذكر والمؤنث المتكلمين الضمير المتصل هو

נו

סוס – סוסנו

סוּסָה - סוּסְתָנוּ

مع جمع المخاطبين المذكر الضمير المتصل هو סוּסָה

סוּס - סוּסָה

סוּסָה - סוּסְתָה

مع جمع المخاطبين المؤنث الضمير المتصل هو סוּסָה

סוּס - סוּסָה

סוּסָה - סוּסְתָה

مع جمع الغائبين المذكر الضمير المتصل هو סוּסָה

סוּס - סוּסָה

סוּסָה - סוּסְתָה

مع جمع الغائبين المذكر الضمير المتصل هو סוּסָה

סוּס - סוּסָה

סוּסָה - סוּסְתָה

كل هذه الضمائر المتصلة السابقة تضاف وتتصل بالاسم المفرد سواء مذكر او مؤنث مع ملاحظة انه عند اضافة الاسم المفرد المؤنث المنتهي (הָ) للضمائر المتصلة تقلب الهاء الي تاء وتقصر القامص الي باتح تحت الحرف السابق للهاء مثل:

תלמידה תלמידה عند اضافتها تقلب الهاء الي تاء وتقصر القامص الي باتح هكذا : תלמידתי תלמידתי .

الضمائر **עמי הגוף**

- قم باضافة الاسم (עייר) للضمائر المتصلة مع ضمائر الخطاب ؟
- ضف الاسم (מורה) للضمائر المتصلة مع ضمير المتكلم ؟
- ادخل الضمائر المنفصلة في جملة كاملة ؟
- اضف الاسم (ספר) الي جميع الضمائر ؟

حروف النسب – אותיות היחס

هذه الحروف فى اللغة العبرية تقابل حروف الجر العربية وهى أربعة نجتمعها فى قولنا بخلم (בדל"מ). ويأتى تشكيل بدلهذه الحروف على النحو التالى :-

١- تشكيلها الاساسى السكون المتحرك وهو التشكيل الاساسى مثل : בְּבֵדִי فى قلبى - בְּמִצְאָה حوالى مائة - בְּעֵצְמוֹ بنفسه - לְמִצְרַיִם لمصر - בְּאָחִיו كأخيه - בְּבֵיתוֹ فى بيته

٢- تشكل بالحيرق إذا دخلت على حرف ساكن مثل: בְּסִפְרֵיהֶם فى كتب - בְּבָרִים كرجال.

٣- تشكل بالحيرق جادول إذا كان الحرف الساكن ياء يحذف السكون وتعتبر الياء امتدادا لحركة الحيرق مثل : בְּיָלְדֵיהֶם كأولاد - לְיִצְחָק لتصدير - לְיִרְוּשָׁלַיִם للقدس .

٤- تشكل بالحركة الثانية من الحركات المركبة إذا دخلت على كلمة أولها حرف مشكل بحركة مركبه مثل : בְּאֶרֶץ كَأَسَد- בְּאֵפוֹת فى الحقيقة - בְּאֶרֶץ كَالهواء .

٥- تشكل بحركة هاء التعريف عندما تدخل على كلمة معرفة تحل محل هاء التعريف وتحتفظ بحركتها مثل:

הַבַּיִתַּת تصبح בְּבֵיתַת فى البيت

הַחֲבֵרָה الشركة تصبح בְּחֲבֵרָה فى الشركة

הַמְטוּס הַטַּאֲרָה תִּשְׁבַּח בְּמְטוּס כַּטַּאֲרָה

٦- תִּשְׁכַּל בַּלְקַמֻּס אִדָּא דִּחְלַת עַלִּי כְּמַתּוּ אֹלְהָא מְנוּר מִתְּל :

לְלִכַּת אִן יִזְהַב - לְנִשְׁבַּת אִן יִגְלַס - לְגִעַת אִן יִלְמַס

תְּשִׁיבִי " מִן מִן "

קִבֵּל אִלְסִם הַנִּכְרָה

١- תִּחְדַּף הַנּוֹן וְתִדְגֵם בַּיּוֹם הַחֲרֵף הַתּוֹלֵי בַּיּוֹם

הַחֲרֵף מִתְּל : מִפְּהָ מִן הֵנָּה -

מִכְּפָר מִן קְרִיָּה - מִזְיָרָה מִן סַחַח , אִדָּא כָּאן

הַחֲרֵף הָאוּל מִן הַכְּמַתּוּ הַתּוֹלֵי

٢- חֲרַףְאָ חֲלֻקִּיָּא תִּטַּל חֲרֵף הַמֵּיִם אֶלֵּי הַסִּירִיָּה מִתְּל מִמְּיָנִשׁ מִן רִגְל - מִעֵיר מִן מְדִינָה

קִבֵּל אִלְסִם הַמְּעֵרָה

١- יִגְזוּר אִן תִּבְקֵי " מִן " כְּמַהֵי מִתְּל : מִן הַבֵּית מִן הַבֵּית , אוֹ אִן

נִחְדַּף הַנּוֹן וְנַעוּז עִנְהָ בַּאֲטַלָּה חֲרֵף הַמֵּיִם מִתְּל : מִהַבֵּית מִן הַבֵּית , מִן

הַעֵיר = מִעֵיר מִן הַמְּדִינָה , מִן הַמְּיָנִשׁ

٢- מִהַמְּיָנִשׁ מִן הַרְגֵל , מִן הַשָּׁנָה = מִהַשָּׁנָה מִן הַשָּׁנָה .

חֲרוּף הַנִּשְׁב - אוֹתִיּוֹת הַיַּחַס

אִסְתַּחֲרַח חֲרוּף הַנִּשְׁב מִן הַנִּשְׁב הַתּוֹלֵי מַעַח חֲרַכְתֵּם ?

רֵאשׁ מְמַשְׁלֵת לְבָנוֹן בִּיקַשׁ מִיִּשְׂרָאֵל לְהַפְסִיק לְתַקּוּף אֶת אֶרְצוֹ . " אֲנִיחְנוּ

נִשְׁלַח חֲיִילִים נִשְׁלָנוּ לְגָבוֹל עִם יִשְׂרָאֵל כְּדֵי לְשַׁמּוֹר עַל הַנִּשְׁקָט " , אָמַר .

אוֹלָם , רֵאשׁ מְמַשְׁלֵת יִשְׂרָאֵל , אֶהוּד אוֹלְמָרְט , הוֹדִיעַ שִׁישְׂרָאֵל לֹא רוּצָה

הַפְּסִקַת אִנְשׁ . " קוּדֵם שִׁיתְחִילוּ לַעֲשׂוֹת וְאַחַר כֵּן נִדְבַר . אֲנִיחְנוּ רוּצִים

נִשְׁלָבָנוֹן תַּחֲזִיר אֶת הַחֲטוּפִים נִשְׁלָנוּ , תִּסְלַק אֶת הַחִיזְבָּאֵלְלָה וְתוֹצִיא אֶת

כָּל הַקְּטִיוֹשׁוֹת שֶׁנִּמְצְאוֹת בְּדָרוֹם לְבָנוֹן . אַחֲרֵי שְׁנֵהֲיָה בְּטוּחִים שֶׁהִיא

עוֹשֶׂה אֶת זֶה , נִדְבַר עַל הַפְּסִקַת אִנְשׁ " , אָמַר מְמַשְׁלֵת יִשְׂרָאֵל .

حدد نوع الاسم التالي لحروف النسب ؟

בִּינְתֵימִים, יִשְׂרָאֵל תּוֹקֶפֶת מְקוֹמוֹת שְׂבָהֶם נִמְצָא אֲרָגוֹן הַחִיזְבָּאֵלְלָהּ. בְּסוֹף הַשָּׁבוּעַ תִּקְפֶּה יִשְׂרָאֵל אֶת הַמְּפָקְדָה שֶׁל הַחִיזְבָּאֵלְלָהּ, וְאֲנִשֵׁי הָאֲרָגוֹן רַבִּים נִפְגְּעוּ. גַּם אֲנִשֵׁי הַחִיזְבָּאֵלְלָהּ מִמְּשִׁיכִים לִירוֹת קְטִיּוֹנוֹת עַל יִשְׂרָאֵל. בְּמִשְׁךְ יָמִים סְפוּרִים בְּלִבָּד יָרוּ הַלוֹחֲמִים יוֹתֵר מִ-750 קְטִיּוֹנוֹת לְיִשְׂרָאֵל. מֵאוֹת יִשְׂרָאֵלִים נִפְצְעוּ וְשָׁנִים עָשׂוּר נִהָרְגוּ. בְּאוֹ"ם (אֲמוֹת מְאֻחָדוֹת) דִּיבְרוּ נְצִיגֵי הַמְּדִינּוֹת עַל הַמְּלַחְמָה בֵּין יִשְׂרָאֵל לְלִבָּנוֹן, אֲדָּ הַמְּדִינּוֹת לֹא בִיקְשׁוּ מִיִּשְׂרָאֵל לְהַפְסִיק לְתַקּוּף אֶת הַחִיזְבָּאֵלְלָהּ.

أسماء الإشارة واسم الموصول

أولاً أسماء الإشارة

للاشارة اسماء خاصة تدل عليها وأما ان تكون الاشارة للقريب واما ان تكون الاشارة للبعيد

أولاً : الاشارة للقريب

تستخدم اللغة العبرية للدلالة علي الاشارة للقريب الاسماء الاتية :

١- זה : بمعنى هذا للشارة للمفرد المذكر مثل :

זה איש هذا رجل

זה ספר هذا كتاب

٢- זאת : بمعنى هذه للاشارة للمفرد المؤنث مثل:

זאת אישה هذه امرأة

זאת בת هذه بنت

٣- אלה : بمعنى هؤلاء للاشارة للجمع بنوعيه مذكر ومؤنث مثل :

אלה תלמידים هؤلاء تلاميذ

אלה תלמידות هؤلاء تلميذات

نجد من الامثلة السابقة ان اسم الاشارة وقع موقع المبتدأ لان الاسم المشار اليه كان نكرة . اما اذا جاء المشار اليه معرفة فيسبق اسم الاشارة في الجملة

ويعرف اسم الإشارة مثل
האיש הזה חכם هذا الرجل عاقل
התלמידה הזאת יפה هذه التلميذة جميلة
הבנות האלה יפות هؤلاء البنات جميلات

ثانيًا : الإشارة للبعيد

الإشارة للبعيد في اللغة العبرية ليست لها أسماء إشارة خاصة بها ولكن
يستخدم لها ضمائر الغياب مفرد وجمع بشرط ان تعرف هي والاسم المشار اليه
ويسبقها المشار اليه في الجملة مثل :

התלמיד ההוא ذلك التلميذ

התלמידה ההיא تلك التلميذة

התלמידים ההם أولئك التلاميذ

התלמידות ההן أولئك التلميذات

ملاحظات

١- تدل هاء التعريف في اللغة العبرية علي اسم الإشارة عند اتصالها بظرف
زمان مثل :

השנה يمكن ان نقول هذه السنة او السنة .

٢- اسماء الإشارة سواء للقريب او البعيد تأتي بعد المشار اليه المعرفة
وصفاته مهما تعددت مثل :

העיר הגדולה הזאת هذه المدينة الكبيرة

הספר היפה הזה هذا الكتاب الجميل

ثانيًا : أسم الموصول

تستخدم اللغة العبرية لفظًا واحداً للتعبير علي اسم الموصول مع جميع الضمائر
وهو (אשר) بمعنى الذي او التي او الذين مثل :

התלמיד אשר בא בבית التلميذ الذي جاء في البيت

התלמידה אשר בבית יפה التلميذة التي في البيت جميلة

התלמידים אשר הלכו חרוצים التلاميذ الذين ذهبوا مجتهدين

استخدمت اللغة العبرية اسم الموصول بشكل مختصر (נָפֵץ) مشكل بالسيجول مع
تشديد الحرف الاول مثل :

האיש נפץ הלך ידידי

الرجل الذي ذهب صديقي

تستخدم هاء التعريف في اللغة العبرية عند اتصالها باسم الفاعل كاسم موصول
مثل :

הילד האוהב את אמו בא

الولد الذي يحب والدته جاء

أسماء الاشارة واسم الموصول

المذكر والمؤنث

أولاً: المذكر

الاسم المذكر في اللغة العبرية كما هو الحال في اللغة العربية وسائر اللغات
السامية ليس له علامة خاصة تدل عليه وانما هو ما دل علي جنس الذكور من
الانسان والحيوان ويمكن حصر الحالات التي يكون فيها الاسم مذكر :

١- ما دل علي مذكر حقيقي مثل : ٢١٦ - ٥١٥ - שופט

٢- ما دل علي اسماء الممالك والشعوب مثل : אנשור - מצרים - ישראל

٣- اسماء الجبال والانهار والمعادن والشهور مثل : לבנון - نیلوس - ٢٥٥ -

אביב

٤- الاسم النتهي بالعلامة רה : מזרה - רועה

ثانياً : المؤنث

١- ما دل علي مؤنث حقيقي مثل : אשה - אם - בת - מרים

٢- اسماء اعضاء الجسم المزدوجة مثل : עין - יד - רגל

يلاحظ ان هذه الاسماء ليس بها علامة تأنيث ولا تدل علي مؤنث حقيقي ومع

ذلك تعامل معاملة المؤنث من حيث صفاته : עין יפה - יד גדולה

كما ان هناك بعض اعضاء الجسم غير المزدوجة تكون مؤنثة مثل : לשון

٣- اسماء البلاد التي تعتبر اما للشعوب التي تقيم فيها مثل : מצרים - לבנון
- קהיר

٤- اسماء الادوات ولو كانت خالية من علامات التأنيث : חרב - כף -

٥- اسماء بعض الاشياء الاولية مثل : אש - אבן

ملحوظة : تستخدم اللغة العبرية الكلمات (רוח - צפור) مذكر ومؤنث الا ان
العبرية الحديثة تنظر لها علي انها اسماء مؤنثة

علامات المؤنث :

1- ָה - מזרה مدرسة

2- ֶת - גִּבּוֹרֶת سيدة

3- ֹת - מְנַשְׁלֹחַת وفد

4- ִית - מְכוּנֵית سيارة

5- ֹת - סְפָרוֹת ادب

ملاحظات

علي الرغم من تحديد علامات تدل علي المؤنث الا اننا نجد اسم مثل «ليله»
اي ليلة فهو مذكر وصفاته تأتي مذكرة مثل : לילה טוב ليلة سعيدة

المذكر والمؤنث

المفرد والمثنى والجمع (יחיד - זוגי - רבוי)

ينقسم الاسم من حيث العدد إلى :

יחיד مفرد   זוגי مثنى   רבוי جمع

היחיד المفرد :

هو ما دل على واحد أو واحدة مثل : ילד ولد - מורה مدرسة - קרב مركبة

הזוגי المثنى :

هو ما دل على اثنين أو اثنتين وعلامته זים وهذه الصيغة القديمة لا توجد حالياً إلا في بعض الأسماء مثل :

- 1- أعضاء الجسم المزدوجة : יינים عيان - רגלים قدمان .
- 2- في الأعداد مثل : اثنان - מאתים مائتان - אלפים ألفان .
- 3- في بعض أدوات الصناعة مثل : מספרים مقص - מלקחים ملقاط .
- 4- في بعض الملابس مثل : מכנסים سروال (بنطلون) - גרבים جورب .
- 5- أسماء الزمان المزدوجة مثل : ימים يومان - שעות ساعات - שבועים أسبوعان .

- 6- بعض الأسماء الأخرى التي لا يعرف سبب تثنيتها ، مثل : מים ماء - שמים سماء ירושלים القدس - מצרים مصر .
أما الطريقة المتبعة حالياً في تثنية الأسماء فهي :

שְׁנַי + جمع مذكر ، مثل : שְׁנַי יְלָדִים ولدان - שְׁנַי אֲנָשִׁים أشخاص .
שְׁתֵּי + جمع مؤنث ، مثل : שְׁתֵּי בָנוֹת بنتان - שְׁתֵּי פָרוֹת بقرتان .

קרבוי الجمع :

هو ما دل على أكثر من اثنين أو اثنتين ، وعلامته في العبرية (דים) مع المذكر
(ות) ،

يجمع الاسم المذكر بإضافة דים على المفرد ، مثل :

תְּלִמִיד תְּלִמִידים تلاميذ

מְהַנְדֵס מְהַנְדָסִים مهندسون

- إذا كان الإسم المفرد المذكر ينتهي بعلامة יָה فإننا نحذف هذه العلامة ثم
نضيف علامة الجمع ، مثل :

מֹרָה ----- מור + דים = מורים مدرسون .

רוֹעָה ----- רוע + דים = רועים رعاة .

يجمع الاسم المفرد المؤنث بإضافة ות على الاسم المفرد بعد حذف علامات
التأنيث كمايلي :

מֹרָה - רָה = מור + ות = מורות " مدرسة - مدرسات "

גְּבֻרָה - ת = גְּבַר + ות = גְּבוֹרוֹת "سيدة - سيدات"

מְשַׁלַּחַת - ת = מְשַׁלַּח + ות = מְשַׁלַּחוֹת " وفد - وفود".

- إذا كان الاسم ينتهي ب ית فإننا نحذف فقط ، ثم نضع علامة الجمع ، مثل :

מְכוּנֵית - ת = מְכוּנֵי + ות = מְכוּנֵי וַת "سيارة - سيارات "

תְּכַנִּית - ת = תְּכַנֵּי + ות = תְּכַנִּיּוֹת " خطة - خطط "

- إذا كان الاسم ينتهي ب ות فإننا نحذف ת فقط أيضا ، ثم نضع علامة الجمع
ونضع قبلها ׁ ، وذلك للحيلولة دون التقاء حركتي الضم ، مثل :

סְפָרוֹת - ת = סְפָרוּ + יוֹת = סְפָרִיּוֹת " أدب - آداب "

שְׂגִירוֹת - ת = שְׂגִירוּ + יוֹת = שְׂגִירוֹת " سفارة - سفارات "

التغييرات التي تطرأ على الاسم عند الجمع :

1-הנהא אסמא מזכרה תגעמ געמ מונט , מלל :

מפּרד	מענא	אגעמ	מענא
אַב	אַב	אַבֿות	אַבא
נשם	אסמ	נשמות	אסמא
עוף	פּאָטר	עופות	פּטור
קשבון	חסאב	קשבונות	חסאבא
לוח	לוח	לוחות	אַלואַח
קול	סוּט	קולות	אַסוּאָט
מזון	גזא	מזונות	אַגזיָה
שלחן	מנצדה	שלחנות	מנאצד
אָרוֹן	דולאב	אָרוֹנוֹת	דוּאַליב
קַרְבָּן	זחיה	קַרְבָּנוֹת	זחאיהא
שָׂדֵה	חפל	שָׂדוֹת	חפּוּל
אוֹצֵר	טרוה	אוֹצֵרוֹת	טרוּאָט
מִפְתָּח	מפתא	מִפְתָּחוֹת	מפּאָטיַח

2-הנהא אסמא מונטה תגעמ געמ מזכר , מלל :

מפּרד	מענא	אגעמ	מענא
מִלָּה	קלמה	מִלִּים	קלמאט
בֵּיצָה	ביצה	בֵּיצִים	ביצ
אֶבֶן	חגר	אַבֿנים	אַחגאַר
צִפּוֹר	פּאָטר/עספור	צִפּוֹרִים	פּטור/עספּאָפּיר
נְמָלָה	נמלה	נְמָלִים	נמל

3-הנהא אסמא תגעמ געמ מזכר , וגעמ מונט , מלל :

מפּרד	מענא	אגעמ	מענא
קַבֵּר	קבר	קַבְרוֹת / קַבְרִים	קבור
דוֹר	גיל	דוֹרוֹת / דוֹרִים	אַגיאַל

שבוע	أسبوع	שבועות / שבועים	أسابيع
שנה	سنة	שנים / שנות	سنوات
כפר	ميدان	כפרות / כפרים	ميادين
גבול	حد	גבולים / גבולות	حدود

٤- هناك أسماء لا تجمع مطلقاً مثل أسماء الأعلام ، وأغلب أسماء المعانى ،
وأسماء الجنس ، مثل :

זָהָב	ذهب	- יָרַח	قمر	- יַיִן	خمر
קִיץ	صيف	- חֶרֶף	شتاء	- אָבִיב	ربيع
סָתוּ	خريف				

٥- هناك أسماء لا تأتي إلا في صورة الجمع ، مثل :

פְּנִים	وجه	- דוּדִים	حب	- זְקוּנִים	شيخوخة
נְעוּרִים	صبا	- בְּחוּלִים	بتوله	- חַיִּים	حياة
אֶהָבִים	غزل	- יְלוּמִים	شباب		

٦- هناك أسماء مذكرة ومؤنثة تجمع جمعاً غير قياسي ، مثل :

المفرد	معناه	الجمع	معناه
אות	حرف	אוֹתוֹת	أحرف
אִישׁ	رجل	אֲנָשִׁים	رجال
אִשָּׁה	سيدة	נְשִׁים	نساء
אָחוֹת	أخت	אָחוֹת	أخوات
בֵּית	بيت	בְּתִים	بيوت
צֶל	ظل	צְלָלִים	ظلال
צַד	جانب	צְדָדִים	جوانب
בַּת	بنت	בָּנוֹת	بنات
עִיר	مدينة	עָרִים	مدن
יוֹם	يوم	יָמִים	أيام

אָם	אָמ	אַמְהוּת	אַמְהוּת	אַמְהוּת	אַמְהוּת
-----	-----	----------	----------	----------	----------

7- فى الأسماء المركبة من كلمتين لتفيد معنى كلمة واحدة ، مثل בֵּית סֵפֶר مدرسة ، جمع الاسم الأول فقط فتصبح كالتالى : בֵּית סֵפֶר מַדְרַס ، בֵּית חוֹלִים مستشفيات ، בֵּית זְכוּק מעامل تكرير ، גֵּיזֵי יְלָדִים رياض أطفال .

جمع الأسماء السيجولية

الأسماء الثلاثية المنبورة الصدر (السيجولية) على

وزن **פֶּעַל - פִּעֵל - פִּעֵל** ، **פִּעֵל** ، **פִּעֵל** ، **פִּעֵל** تجمع على وزن **פִּעֵלִים** ، مثل :

סֵפֶר - סִפְרִים   סֵפֶר - סִפְרִים

מֶלֶךְ - מְלָכִים   מֶלֶךְ - מְלָכִים

יַעַד - יַעֲדִים   יַעַד - יַעֲדִים

מִצָּח - מִצָּחִים   מִצָּח - מִצָּחִים

وتجمع على وزن **פִּעֵלִים** أيضا الأسماء الثلاثية منبورة العجز التى يكون مفرداها على وزن **פִּעֵל** مثل :

מְנַשֵּׁל - מְנַשְּׁלִים   מְנַשֵּׁל - מְנַשְּׁלִים

דְּבַר - דְּבָרִים   דְּבַר - דְּבָרִים

חָכֵם - חָכְמִים   חָכֵם - חָכְמִים

أما المفرد على وزن **פִּעֵל** فيجمع **פִּעֵלִים** ، مثل :

תְּשַׁקֵּט - תְּשַׁקְטִים   תְּשַׁקֵּט - תְּשַׁקְטִים

أما الأسماء السيجولية المونثة فإنها تجمع على وزن **פִּעֵלוֹת** ، مثل :

דְּלֵת - דְּלָתוֹת   דְּלֵת - דְּלָתוֹת

נִפְשׁ - נִפְשׁוֹת   נִפְשׁ - נִפְשׁוֹת

רִשְׁת - רִשְׁתוֹת   רִשְׁת - רִשְׁתוֹת

9- الأسماء التى تتكون من مقطعين ويكون مقطعها الأول مشكولاً بالقامص ، والمقطع الثانى محرك بحركة أياً كان نوعها فإن حركة المقطع الأول تقصر إلى سكون متحرك عند الجمع ، مثل :

גְּדוּל - גְּדוּלִים   גְּדוּל - גְּדוּלִים

זָקֵן - זָקֵנִים   זָקֵן - זָקֵנִים

סְמוּךְ - סְמוּכִים   مجاور - مجاورون

נָדִיר - נְדִירִים   نادر - نادرون

١٠- الأسماء المثناه تبقى عند الجمع على صيغة المثنى ، مثل :

אַרְבַּע יָדַיְם   أربع أيادي

שְׁלוֹשָׁה אוֹפְנִים   ثلاث دراجات

المفرد والمثنى والجمع (יחיד – זוגי - רבני)

ישם המספר – اسم العدد

ينقسم اسم العدد فى اللغة العبرية إلى ثلاثة أقسام وهى :

1 - عدد أساسى " מְסָפֵר יְסוּדִי " .

2 - عدد ترتيبى " מְסָפֵר סְדוּרִי " .

3 - عدد كسرى " מְסָפֵר שְׂבוּר " .

١ - العدد الأساسى :

هذه الأعداد شديدة الشبه بالأعداد فى اللغة العربية وفيها العدان ١ ، ٢ ، يوافقان المعدود من حيث التذكير والتأنيث . بينما الأعداد من (٣ - ١٠) ومن (١٣-١٩) تأتى مخالفة من حيث التذكير والتأنيث. وكذلك يأتى العدد على صورتين إحداهما مطلقة ، والأخرى مضافة ، وذلك وفقاً للجدول التالية :

الأعداد التى تأتى مع المؤنث			الأعداد التى تأتى مع المذكر		
المعنى بالعربية	مضاف	مطلق	المعنى بالعربية	مضاف	مطلق
واحدة	אַחַת	אַחַת	واحد	אַחַד	אַחַד
ثنتان	שְׁתַּי	שְׁתַּיִם	اثان	שְׁנַי	שְׁנַיִם
ثلاث	שְׁלוֹשׁ	שְׁלוֹשׁ	ثلاثة	שְׁלוֹשָׁת	שְׁלוֹשָׁה

אַרְבָּעָה	אַרְבַּעַת	אַרְבַּע	אַרְבַּע	אַרְבַּע	אַרְבַּע
חֲמִשָּׁה	חֲמִשָּׁת	חֲמִשָּׁה	חֲמִשָּׁה	חֲמִשָּׁה	חֲמִשָּׁה
שֵׁשׁ	שֵׁשֶׁת	שֵׁשׁ	שֵׁשׁ	שֵׁשׁ	שֵׁשׁ
שִׁבְעָה	שִׁבְעַת	שִׁבְעָה	שִׁבְעָה	שִׁבְעָה	שִׁבְעָה
שְׁמוֹנֶה	שְׁמוֹנֶת	שְׁמוֹנֶה	שְׁמוֹנֶה	שְׁמוֹנֶה	שְׁמוֹנֶה
תְּשַׁעָה	תְּשַׁעַת	תְּשַׁעָה	תְּשַׁעָה	תְּשַׁעָה	תְּשַׁעָה
עֶשְׂרֵה	עֶשְׂרֵת	עֶשְׂרֵה	עֶשְׂרֵה	עֶשְׂרֵה	עֶשְׂרֵה

أمثلة :

- איש אֶחָד رجل واحد
- אִשָּׁה אַחַת امرأة واحدة
- חֲמִשָּׁה יְלָדִים خمسة أولاد
- שִׁבְעַת בָּנוֹת سبع بنات
- תְּשַׁעָה חֲלָקִים تسعة أجزاء
- שֵׁשׁ סְטוּדֵנְטִיּוֹת ست طالبات
- שְׁנַי פּוֹעֲלִים عاملان
- שְׁתֵּי חוֹלוֹת מريضتان
- יְלָדָה אַחַת طفلة واحدة

وفي حالة العدد المضاف :

- שְׁלֹשַׁת הַסְּפָרִים الكتب الثلاثة .
- אַרְבַּע הַמַּחְבְּרוֹת الكراسات الأربع .
- חֲמִשָּׁת הַקְּצִינִים الضباط الخمسة .

الأعداد المركبة

تأتي الأعداد المركبة من ١١ - ١٩ متشابهة تماماً للأعداد العربية .

مع المذكر	المقابل العربي	مع المؤنث	المقابل العربي
-----------	----------------	-----------	----------------

אחד עשר	אחת עשרה	أحد عشر	إحدى عشرة
שנים עשר	שתיים עשרה	اثنان عشر	اثنان عشرة
שלושה עשר	שלוש עשרה	ثلاثة عشر	ثلاث عشرة
ארבעה עשר	ארבע עשרה	أربعة عشر	أربع عشرة
חמשה עשר	חמש עשרה	خمسة عشر	خمس عشرة
ששה עשר	שש עשרה	ستة عشر	ست عشرة
שבעה עשר	שבע עשרה	سبعة عشر	سبع عشرة
שמונה עשר	שמונה עשרה	ثمانية عشر	ثمانى عشرة
תשעה עשר	תשע עשרה	تسعة عشر	تسع عشرة

ونلاحظ من الجدول السابق اننا وضعنا كلمة "לעשר" مع العدد الذى يأتى مع المذكر ، بينما وضعنا " לעשרה " مع العدد الذى يأتى مع المؤنث ، مثل :

- אחד עשר أحد عشر تلميذاً .
- אחת עשרה إحدى عشرة متطوعة .
- ששה עשר מנהיגים ستة عشر زعيماً .

{ أفاظ العقود }

تأتى الفاظ العقود على صورة واحدة سواء أكانت مذكرة أم مؤنثة فنقول :

العدد	المعنى بالعربية	العدد	المعنى بالعربية
עשרים	عشرون	שלשים	ثلاثون
ארבעים	أربعون	חמשים	خمسون
ששים	ستون	שבעים	سبعون
שמונים	ثمانون	תשעים	تسعون

٢- يأتي التمييز في صيغة الجمع مع الأعداد من ١ - ١٠ ، مثل :

שבעה ילדים   سبعة أولاد

תשע בנות   تسع بنات

٣- أما تمييز الأعداد فيما فوق العشرة فإنه يأتي جمعاً ماعدا أسماء الزمان ، والأوزان ، والمقاييس ، والعملات ، وكذلك كلمة איש رجل - شخص ، فإنها تأتي في صيغة المفرد ، مثل :

חמשים שקל   خمسون شيكلاً .

אחד עשר יום   أحد عشر يوماً .

אלפים איש   ألفا رجل .

٤- إذا سبقت الأعداد بحرف الكاف (כ) فتكون للتقدير ، مثل :

כמאה איש   حوالي مائة رجل .

٥- عند كتابة الأعداد الكبيرة تكتب الآلاف أولاً ، ثم المئات ، ثم العشرات وأخيراً الأحاد مسبوقة بواو العطف ، مثل :

١٩٥٦ - אלוף תשע מאות חמשים ויש .

742 - שבע מאות ארבעים ושתיים

٦- إذا أردنا مضاعفة العدد نضع قبله كلمة פי ، مثل :

פי שלושה   ثلاثة أضعاف

פי חמשה   خمسة أضعاف

العدد الترتيبي - המספר הסדורי

يدل العدد الترتيبي على ترتيب الأسماء المعدودة بالنسبة لما قبلها وما بعدها . ولعدد الترتيبي مثل الصفة النسبية يأتي بعد الاسم ويتبعه في التذكير والتأنيث ، والإفراد والجمع ، والتعريف والتنكير .

❖ ويشق العدد الترتيبي من العدد الأساسي على الوجه التالي :

مؤنث			مذكر		
الجمع	المعنى	المفرد	الجمع	المعنى	المفرد
ראשונות	أولى	ראשונה	ראשונים	أول	ראשון
שניות	ثانية	שנית	שניים	ثاني	שני
שלישיות	ثالثة	שלישית	שלישיים	ثالث	שלישי
רביעיות	رابعة	רביעית	רביעיים	رابع	רביעי
חמישיות	خامسة	חמישית	חמישיים	خامس	חמישי
ששיות	سادسة	ששית	ששיים	سادس	ששי
שביעיות	سابعة	שביעית	שביעיים	سابع	שביעי
שמיניות	ثامنة	שמינית	שמיניים	ثامن	שמיני
תשיעיות	تاسعة	תשיעית	תשיעיים	تاسع	תשיעי
עשריות	عاشرة	עשרית	עשריים	عاشر	עשרי

👉 ملاحظات :

١- لا تأتي أعداد ترتيبية خاصة بعد العدد عشرة ، لكن يوتى بالأعداد الأصلية معرفة بهاء التعريف مسبوقه بالاسم المعدود ، مثل :

השנה הארבע עשרה العام الرابع عشر

היום השלושים اليوم الثلاثين

٢- فى إحصاء أيام الشهر نستخدم العدد الأساسي بدلاً من العدد الترتيبي ،
مثل: האחד בחדש الأول من الشهر

החמישי בחדש الخامس من الشهر

وعندما نذكر اسم الشهر نضع العدد مع حرف النسب (ב) ، مثل :

הַתְּשִׁיעִי לְמָרְסַם التاسع من شهر مارس

הַעֲשִׂירִי לְמַאי العاشر من شهر مايو

٣- يستعمل العدد الترتيبي لتسمية أيام الأسبوع ، ما عدا يوم السبت ، فنقول :

יום ראשון	الأحد	יום שני	الاثنين
יום שלישי	الثلاثاء	יום רביעי	الأربعاء
יום חמישי	الخميس	יום שישי	الجمعة
יום שבת	السبت		

الكسر - המספר השבור

تصاغ الكسور في العبرية من مؤنث العدد الترتيبي عدا النصف حيث له لفظ معين وهي חצי في حالي الإطلاق חצי في حالة الإضافة ، وتصاغ على النحو التالي :

חצי أو חצי أو מחצית	نصف
שליש	ثلث
רבע	رُبع
חמישית	خُمْس
ששית	سُدس
שבעית	سُبُع
שמינית	ثُمْن
תשיעית	تُسْع

הא הַשְׁתָּמָה - האء الاستفهام

تستخدم الهاء للاستفهام فى اللغة العبرية ، وهى تقابل الهمزة الإستفهامية فى اللغة العربية ، وتشكل كما فى الجدول التالى :

بالباتم	بالسيجول	التشكيل الأساسى بالحافظ بتم
---------	----------	--------------------------------

<p> إذا دخلت على حرف حلقى مشكل بالقامص م مثل: הנרדקם? - هل نزلتم? הנשמרקם? - أحرصتم? הילדים? אתם? אנטם אפא ל? או حرف חلقى غير مشكل بالقامص مثل : העוצבכם? אגادרתם ? ההורג אתה? אנט قاتل? </p>	<p> إذا دخلت على حرف حلقى مشكل بالقامص م مثل : האמרק? אقلت? העמדק? أوقفت? העשית את זה? أفعلت ذلك ? </p>	<p> הקראת? אقرأت? הראית את הסרט? أشاهدت الفيلم? הטעמת את הממתקים? أتذوق ت الحلوى? השתית את התה? أشربت الشا ی? </p>
--	---	---

وفي اللغة العبرية الحديثة يكثر استخدام האם بمعنى (هل) بدلاً من هاء الاستفهام
 مثل : האם ראית את הסרט הקודש ? هل رأيتم الفيلم الجديد ?
 - האם נסעו לסעודיה ? هل سافروا للسعودية ?
 - האם זאת המכונית שלך ? هل هذه سيارتك ?
 - האם תבואו לבקר אצלי ? هل ستأتون لزيارتي ?
 - האם עשית את זה ? هل فعلت ذلك ?
 - האם הורג אתה ? هل أنت قاتل ?
 - האם עוצבתם את המולדת ? هل غادرتם الوطن ?

תַּיִתָּה - מילוח أدوات الاستفهام

الأداة	الإستخدام
מָה - مَنْ	وتستخدم للسؤال عن العاقل ، مثل :

<ul style="list-style-type: none"> - מי בא אָתמול? من جاء أمس - מי הבקיע שער? من أحرز هدفاً? 	
<p>وتستخدم للسؤال عن الزمان ، مثل :</p> <ul style="list-style-type: none"> - מתי תבוא לעיר ? متى ستأتى للمدينة? - מתי קבלתן ארוחת ערב? متى تناولتن وجبة العشاء? 	<p>מתי - متى</p>
<p>وتستخدم للسؤال عن السبب مثل :</p> <ul style="list-style-type: none"> - למה לא באת במועד ? - لماذا لم تأت فالموעד? - למה פתבתם את המכתב הזה ? - لماذا كتبتم هذا الخطاب? 	<p>למה - لماذا</p>
<p>وتستخدم للسؤال عن الهدف مثل :</p> <ul style="list-style-type: none"> - מדוע אפה לומד עברית ? لماذا تتعلم العبرية? - מדוע עשית זאת? لماذا فعلت هذا ? 	<p>מדוע- לماذا/ ماالداعي</p>
<p>وتستخدم للسؤال عن المكان مثل :</p> <ul style="list-style-type: none"> - איפה ספרי ? أين كتابي? - איפה פקר השחרור? أين ميدان التحرير? 	<p>איפה - أين</p>
<p>وتستخدم للسؤال عن المكان أيضاً ، مثل :</p> <ul style="list-style-type: none"> - היכן הנחת את הספר? أين وضعت الكتاب? - היכן מצאת את החברות? أين وجدت الزميلات? 	<p>היכן - أين</p>
<p>وتستخدم للسؤال عن الوجهة المراد الذهاب إليها، مثل :</p> <ul style="list-style-type: none"> - לאן הערב ? أين تذهب هذا المساء? - לאן גלף בחפשה ? إلى أين سنذهب فى الإجازة? 	<p>לאן- إلى أين</p>
<p>وتستخدم للسؤال عن العدد مثل :</p> <ul style="list-style-type: none"> - כמה ילדים יש לך ? كم عدد أولادك? - כמה ספרים על המדף הזה ? كم كتاب على هذا الرف? 	<p>כמה - كم</p>
<p>وتستخدم للسؤال عن الكيفية مثل :</p>	<p>איך - كيف</p>

<p>- איך פֿתַּכְתֶּם אֶת הַזֶּה ? כיִּפּ כְּתַבְתֶּם זֶלֶק ? - איך הִגַּעְתֶּם בְּמַהִירוֹת ? כיִּפּ וּסְלַמְתֶּם בְּסַרְעָה ?</p>	
<p>וּתְסַתְּחַם לַלְּשׁוֹן עַן הַכִּיפִיָּה אִישׁוּאָ , מִתְּל : - הַיּוֹם נִלְמַד כִּי צִד לְהַטּוֹת אֶת הַפְּעִלָּה ? הַיּוֹם סַנְתַּעַלֵּם כִּיִּפּ נְסַרְף הַפְּעִל ? - הוּא לֹא יוֹדֵעַ כִּי צִד לְבוֹא לְבֵיתִי ? הוּא לַיַּעַרְף כִּיִּפּ יַסַּל לִבֵּיתִי ?</p>	<p>כִּי צִד - כִּיִּפּ</p>
<p>וּתְסַתְּחַם לַלְּשׁוֹן עַן הַנּוֹעִיָּה וּזֶלֶק עַנְדַּמָּה תְּכוֹן מַתְּבוּעָה בִּזְהָ לְלִמְדָה , וּבִזְהָ לְלִמְדָה , וּבִזְהָ לְלִמְדָה : - אִיזְהָ כְּגִד קְנִיתֶם ? אִי תוֹב אִשְׁתְּרִיתֶם ? - אִיזְהָ סִפֵּר קְרִאתָ ? אִי כְּתַב קְרִאתָ ? - אִילוֹ סִפֵּרִים קְרִאתֶם ? אִי כְּתַב קְרִאתֶם ? - אִיזוֹ מְכוֹנִית בְּמוֹסָד ? אִי סִיָּאָרָה פִּי הַוֹרְשָׁה ?</p>	<p>אִי - אִי</p>

תְּשִׁיבֵל הָאֵדָאָה (מָה - מָה / מָה)

<p>מַעַ תְּשִׁיבֵל הַחֵרֶף הָאוֹל מִן הַכְּלֵמָה הַדַּחֲלָה עֲלֶיהָ , מִתְּל : - מָה זֶה ? מָה זֶה ? - מָה יֵשׁ לָךְ ? מָה לְדִיכָה ? / מָה לְדִיכָה ?</p>	<p>הַמִּיַם בַּלְּפִתְחָה</p>
<p>יְדָא דַּחֲלַת עַלִּי חֵרֶף א , ב , ג אִוְלָה גַּיִר מְשִׁכְלָה בַּלְּקַמַּס , מִתְּל : - מָה אַתָּה עוֹשֶׂה כְּאַן ? מָה תַּפְּעַל הֵנָּה ? - מָה אַתָּה אומֵר ? מָה תַּקּוֹל ? - מָה אַכְלֶתֶם ? מָה אַכְלֶתֶם ? - מָה עוֹשֶׂה הַמּוֹרָה ? מָה יַפְּעַל הַמְּדַרְס ?</p>	<p>הַמִּיַם בַּלְּקַמַּס</p>

الميم بالسيجول إذا دخلت على حرف لا,ח,ה مشكل بالقامص ، مثل : - מה חקרתי במעבדה ? ماذا بحثت في المختبر ؟ - מה עשית בחפשה ? ماذا فعلت في الإجازة ؟
--

ملحوظة:

نلاحظ من الجدول السابق أن الميم فالأداة מה تشكيلها الأساسي هو البتح مع تشديد الحرف الأول من الكلمة التالية ، ويتغير إلى القامص إذا دخلت على حرفי,ך, ם أو لا غير مشكلة بالقامص ، أما إذا دخلت على حرف لا,ח,ה مشكل بالقامص تشكل الميم بالسيجول .

שאלה - מלות أدوات الاستفهام

מהו פירוש המלים הבאות؟ ما معنى الكلمات التالية؟
 מי, לאן, כמה, למה, איך, מדוע, איפה, כיצד, היכן, מתי

الجملة العبرية – המשפט העברי

الجملة هي عبارة عن مجموعة الكلمات التي تترايط بشكل داخلي من خلال بعض الأدوات ، أو من خلال المنطق لكي تعبر عن معنى كامل في النهاية .

المسند إليه (הנושא) المسند (הנשוא)

المسند إليه (הנושא): هو الجزء الذي يدور الحديث عنه في الجملة ، وهو الفاعل في الجملة الفعلية ، والمبتدأ في الجملة الاسمية

المسند (הנשוא): هو الذي يخبرنا بشيء ما عن المسند إليه لذا فالمسند في الجملة الفعلية هو الفعل ، وفي الجملة الاسمية هو الخبر .

أمثلة (דוגמאות):

- הפדור קדש .
- הילד ישן .
- הבית קרוב .
- העיר יפה .
- המורה חכם .
- האוניברסיטה גדולה .
- הספרים מענינים .

أجزاء الجملة الفعلية البسيطة

المسند إليه (הנושא) المسند (הנשוא) أداة المفعولية (את) المفعول (המוש)

(א)

تتكون الجملة الفعلية البسيطة من المسند إليه (الفاعل) والمسند (الفعل) وأداة المفعولية (את) ثم المفعول به . وإذا كان

أمام

المفعول به نكرة لانضع أداة المفعولية التي لاتوضع إلا
المفعول به المعرف فقط .

أمثلة (דוגמאות):

- התלמיד כתב את השעור .
  - הילד קרא ספור חדש .
  - הסטודנטים למדו את העברית .
  - הילד עשה את שעורי הבית .
  - השוער תפס את הכדור .
  - הדקן פגש את הסטודנטים .
  - המהנדס בנה את הארמון .
  - המקלף פגש את האורח .
  - הוא סגר את הדלת .
  - היא פתחה את החלון .
  - הבת קנתה שמלה .
  - המורה קנה ספר .
- ☞ هناك بعض الأفعال التي تتعدى بحروف النسب بدلاً من الأداة (את)
ويسمى المفعول به الذي يليها "مفعول به غير
مباشر" (מושא עקיף).

أمثلة (דוגמאות):

- ❖ המורה עזר לאביו .
- ❖ אמריקה תומכת בישראל .
- ❖ השחקן הגיע לביתו .
- ❖ הוא עומד על דעתו .
- ❖ הם בקרו אצל ידידם .
- ❖ הוא מחפש אחרי אושר .
- ❖ היא סמכה על בנה .
- ❖ מוחמד נפגש עם דודו .
- ❖ הפורץ הודה בגנבה .
- ❖ המשטרה רדפה אחרי הגנב .
- ❖ המורה הודה לסטודנט .
- ❖ סעיד שחק בכדור .
- ❖ הוא חוזר על השעורים .
- ❖ הוא המתין לי .
- ❖ אני כעסתי עליו .
- ❖ הצבא נלחם באויב .

❖ הוא עָלָה לְרֶגֶל .

❖ הוא הִזְהִיר מִפְּנֵי הַסַּכָּנָה .

☞ إذا جاء فعلان في جملة واحدة يأتي الفعل الثاني في صيغة المصدر اللامي (שם הפועל).

أمثلة (דוגמאות):

- אָנִי רוֹצֶה לְלַמּוֹד עִבְרִית .
- הוּא בָּא לְפָגוּשׁ אֶת הָרוֹפֵא .
- הֵם הִסְפִּימוּ לְקַבֵּל אֶת הָאֲרוּחָה .
- מִנְסוֹר בִּקֵּשׁ לְקִנּוּת חוֹלְצָה .
- הִלְקוּחַ רָצָה לְשַׁלֵּם אֶת הַכֶּסֶף .
- הִיא בָּאָה לְרְאוֹת טְלוֹוִיזְיָה .
- הוּא הֵלִיךְ לְסַגּוֹר אֶת הַדֶּלֶת .
- הִיא הֵלְכָה לְפָגוּשׁ חֲבֵרִים .
- סֵעִיד חָזַר לְקַחַת אוֹתִי .
- פִּטְמָה בִּקְשָׁה לְטַלְפֵן לָהּ .
- הִתְלַמֵּיד רָצָה לְהִבִּין אֶת הַשְּׁעוֹר .
- הִנָּגַר בָּא לְתַקֵּן אֶת שׁוֹלְחַן הַכְּתִיבָה .
- הַמוֹכֵר שָׁמַח לְרְאוֹת אֶת הַלְקוּחַ .
- הִילָדָה בִּקְשָׁה לְאָכוֹל .
- הַקּוֹפְאֵי רָצָה לְהִתְחַשְּׁבֵן .
- הַמְרַצֶּה בִּקֵּשׁ לְהִסְבִּיר אֶת הַשְּׁעוֹר .

- הוא בא לקבל את הפרס .
- הוא הולך לישון מוקדם .
- אבא הלך לבקר במרפז ההיסטורי .

أجزاء الجملة الإسمية البسيطة

المسند (הנשוא)

المسند إليه (הנושא)

تتكون الجملة الإسمية البسيطة من "المسند إليه" (المبتدأ) و"المسند" (الخبر) ، وقد يزداد إليها جزء آخر وهو "النعته" (הלואי)

أمثلة (דוגמאות):

- הבנין עתיק .
- התמונה יפה .
- הרחוב ארוך מאוד .
- הרופא מיומן .
- הספר חדש .
- המורה חתיף .
- העברית קלה .
- הפקולטה רחבה .
- המזגן חדיש .
- הידיד נאמן .
- המטוס גדול .
- הקיר חלק .
- המכונית חדשה .

تصريف الأفعال المتعدية في الوزن المجرد

בְּטִיַּת בְּנֵי־קָל – تصريف الأفعال المتعدية :

يشبه تصريف هذه الأفعال في اللغة العبرية إلى حد كبير تصريفها في اللغة

العربية وتكون هذه الأفعال في الغالب مضمومة العين في المستقبل ، كما سيتبين فيما يلي :

זמן עבר - الزمن الماضي

הַגּוֹף	הַפּוֹעֵל	הַגּוֹף	הַפּוֹעֵל
אָנִי	שָׁמְרָתִי	אֲנִיחֲנוּ	שָׁמְרָנוּ
אַתָּה	שָׁמְרָתְךָ	אַתֶּם	שָׁמְרָתְכֶם
אַתָּ	שָׁמְרָתְךָ	אַתֶּן	שָׁמְרָתְךָ
הוּא	שָׁמַר	הֵם	שָׁמְרוּ
הִיא	שָׁמְרָה	הֵן	שָׁמְרוּ

ملاحظات على تصريف الفعل المجرد في الماضي :

- تشكل فاء الفعل بالقامتص مع جميع الضمائر فيما عدا ضميرى المخاطبين والمخاطبات فتشكل بالسكون المتحرك (שָׁמְרָתְכֶם - שָׁמְרָתְךָ) .
- تشكل عين الفعل بالباتح مع جميع الضمائر ما عدا ضمائر الغائبة والغائبين والغائبات فإنها تشكل بالسكون التام (שָׁמְרָה - שָׁמְרוּ - שָׁמְרוּ) .
- تقع النبرة دائماً على عين الفعل (שָׁמַר) فيما عدا ضميرى المخاطبين والمخاطبات (שָׁמְרָתְכֶם - שָׁמְרָתְךָ) فتقع عند تصريف الفعل معهما على المقطع الأخير .

זמן הווה (פּוֹעֵל) - اسم الفاعل أو زمن الحاضر

רְבִיבִים	רְבִיבִים	יְחִידָה	יְחִיד
שׁוֹמְרוֹת	שׁוֹמְרִים	שׁוֹמְרָת	שׁוֹמֵר

ملاحظات على تصريف الفعل المجرد في الحاضر (اسم الفاعل) :

- تشكل فاء الفعل بالحولام (سواء التامة أم الناقصة) مع جميع الضمائر.
- تشكل عين الفعل بالصيريه مع المفرد المذكر ، والسيجول أو السكون التام مع

المفردة المؤنثة ، والسكون التام مع الجمع بنوعيه .
(בִּינּוּנֵי פְעוּלָה) - اسم المفعول

יְחִיד	יְחִידָה	רְבִים	רְבוֹת
קְטוּל	קְטוּלָה	קְטוּלִים	קְטוּלוֹת

ملاحظات على تصريف اسم المفعول :

1. تشكل فاء الفعل بالقامتص مع المفرد المذكر (קְטוּל) وبالسكون المتحرك معع المفردة المؤنثة ، وجمع الذكور ، وجمع الإناث (קְטוּלָה) – קְטוּלִים -קְטוּלוֹת) .
2. تشكل عين الفعل بالشوروق مع جميع الضمائر .

זְמַן עָתִיד - الزمن المستقبل

הַגּוֹף	הַפּוֹעֵל	הַגּוֹף	הַפּוֹעֵל
אֲנִי	אֶקְטֹל	אֲנַחֲנוּ	נִקְטֹל
אַתָּה	תִּקְטֹל	אַתֶּם	תִּקְטְלוּ
אֵת	תִּקְטְלֵי	אֵתָּן	תִּקְטְלֵנָה
הוּא	יִקְטֹל	הֵם	יִקְטְלוּ
הִיא	תִּקְטֹל	הֵן	תִּקְטְלֵנָה

ملاحظات على تصريف الفعل في المستقبل :

1. تشكل حروف الاستقبال كلها بالحيريق ، ماعدا الألف تشكل بالسيجول (א - נ - י - ת) .
2. تشكل فاء الفعل مع جميع الضمائر بالسكون التام وتكون مع حرف الاستقبال مقطع قصير مغلق .
3. تشكل عين الفعل بالحولام مع جميع الضمائر عدا المخاطبة ، والمخاطبين ، والغائبين تشكل بالسكون المتحرك .

הַצְּוֵי - الأمر

הַגּוֹף	הַפּוֹעֵל
אַתָּה	קָטַל
אַתָּ	קָטַלְי
אַתֶּם	קָטַלוּ
אַתֶּן	קָטַלְנָה

صياغة الأمر :

يصاغ الأمر مع ضمائر الخطاب الأربعة من المستقبل بعد حذف حرف الاستقبال (ת). وبعد حذف حرف الاستقبال مع المخاطب يصبح الفعل (קָטַל) ، وبعد حذفه مع المخاطبة يصبح الفعل (קָטַלְי) ونظرًا لصعوبة البدء بسكائين يتحول السكون الأول إلى حيريق ويصبح الفعل (קָטַלְי) ، وكذلك الحال مع المخاطبين (קָטַלוּ). أما الأمر مع المخاطبات فهو (קָטַלְנָה) .

المصدر اللامي والاسم المشتق

שֵׁם הַפּוֹעֵל	שֵׁם הַפְּעוּלָה
לְקָטוּל	קָטִילָה

نصوص عبرية بسيطة

שְׁעוֹר רֵאשׁוֹן . חֵלֶק א

בְּרֻכּוֹת בֶּן עֲקָרוֹת

שְׁלוֹם . שְׁמִי מֵרְמַרְכִּיס . אֲנִי מִיִּשְׂרָאֵל . אֲנִי מוֹרָה . אֲנִי מוֹרָה לְעֵבְרִית .
 אַתָּה תִּלְמִיד . אַתָּה לֹא יִשְׂרָאֵלִי . אַתָּה מֵאַנְגְּלִיָּה . אַתָּה לוֹמֵד עֵבְרִית .
 שְׂרָה אַתְּ תִּלְמִידָה . אַתְּ לֹא יִשְׂרָאֵלִית . אַתְּ מֵאַמְרִיקָה . אַתְּ לוֹמֵדֵת
 עֵבְרִית . הַנִּי הַסֵּפֶר . הַנִּי הַתְּקִלִּיט ו הַנִּי סֵרֵט הַקִּלְטָה .

שעור ראשון . חלק א

שעור ראשון . חלק ב

שיחה בין המורה ובין התלמיד דוד
בוקר טוב . בוקר טוב מרמרכיס .
מה שמך ? שמי דוד
מה שלומך דוד ? טוב מאוד , תודה ואתה ? תודה , טוב .
אני המורה , מי אתה ? המורה ?
לא , אני התלמיד .
מה אתה לומד ? אני לומד עברית .
הני הספר על השולחן !
ספר בעברית וספר באנגלית ?
ספר בעברית .
טוב מאוד , תודה .
אני בן ישראל . אני לומד עברית .
שלום , להיתראות .
שעור ראשון . חלק ב

שיחה מס"1

בדירה החדשה

נורית ודן מזמינים את מכאיל לראות את הדירה החדשה שלהם.

נורית : אתה רוצה לבקר בדירה החדשה שלנו?

מכאיל : כן בוודאי

נורית : טוב מאוד , הדירה ברמת אביב

מכאיל : רמת אביב , איפה זו?

נורית : זאת שכונה של תל אביב

מכאיל : אתם שכרתם את הדירה הזאת?

נורית : לא , קנינו דירה בבית משותף . בבית משותף כל שכן קונה את הדירה שלו.

מכאיל : באיזו קומה הדירה?

נורית : בקומה חמישית , אבל יש מעלית

מכאיל : כמה חדרים יש בדירה?

נורית : שלושה חדרים, סלון גדול, חדר שינה ועוד חדר , עכשיו זה חדר עבודה , יש גם מטבח , אמבטיה ושתי מרפסות

מכאיל : מרפסות , בשביל מה צריך שתי מרפסות?

נורית : מרפסת זה דבר חשוב , בקיץ , כאשר חם בדירה אפשר לשבת במרפסת , לאכל אבטיח ולדבר עם השכנים במרפסת ממול.

תראה מכאיל מן המרפסת שלנו רואים את הים.

מכאיל : ומה עושים במרפסת השנייה?

נורית : שם תולים כביסה.

מכאיל : זאת דירה יפה מאוד , דירה גדולה בשביל שני אנשים....

נורית : אנחנו זוג צעיר, ויש לנו תוכניות לעתיד.....

[שיחה מס"1](#)

[שיחה מס"2](#)

אורי מחפש דירה

אורי הוא סטודנט שמחפש דירה . הוא מספר למכאיל על הדירה שהציעו לו .

מכאיל : שלום אורי, מה נשמע , אתה עוד מחפש דירה?

אורי : כן

מכאיל : ומה המצב?

אורי : אתמול הלכתי למתווך דירות?

מכאיל : ומה אמרת לו?

אורי : אמרתי לו , שאני רוצה לשכור דירה קטנה או חדר באיזור רמת אביב

מכאיל : ומה הוא הציע לך?

אורי : הוא אמר שיש לו דירת חדר בדיוק בשבילי ברחוב אינשטיין

מכאיל : זה טוב

אורי : זה מצוין , רחוב אינשטיין זה ממש על-יד האוניברסיטה

מכאיל : ומה יש בדירה?

אורי: זאת דירה מרוהטת, יש בה הכול

מכאיל : מטבח יש?

אורי : כן יש מטבח קטן עם תנור ומקרר וארון מטבח

מכאיל : יש שירותים ואמבטיה?

אורי : אין אמבטיה , אבל יש מקלחת נוחה ו שירותים

מכאיל : וטליפון

אורי: גם טליפון יש

מכאיל : אי זה רהוטים יש

אורי : יש ספה , מיטה , שולחן , כיסאות גם טלוויזיה, וארון בגדים ועל

הקיר יש מדפים לספרים

מכאיל : זאת דירה ישנה

אורי : לא דירה מודרנית יפה וגם המחיר לא יקר

מכאיל : אז מה בעיה?

אורי : הדירה בקומה שישית

מכאיל : אני מבין , שיש מעלית

אורי : זאת הבעיה , אין מעלית

מכאיל : אז לא כל-כך נורא

אורי : לא אני יכול לעלות ברגל , אבל אני פוחד שאף בחורה לא שרוצה
לבקור אותי

מכאיל : זאת באמת בעיה .

שיחה מס"2

כתב מאלף מלים א

אַלֶּף מַלְיָם
הַמְתָּרָשׁ

עֲבָרֵי בְּתוּלֵי יוֹם-יוֹם
הָאִשִּׁית יִדְעֵת הַלְשׁוֹן לְמַבְנֵי וְלַנְעֵר

תְּלֵק רֵאשׁוֹן

הוֹצֵאת סִפְרִים אַחִיאֶסוּף בַּע"מ, תֵּל-אַבִּיב

הקדמה

הספר 'אלף מלים' נחבר לפי יוזמתי ורעיוני של שר החינוך והתרבות, פרופ' ב. דינור, ומטרתו לתת בידי העם מכשיר שווה לכל נפש לרכישת יסודות הלשון העברית. חיבור הספר הוטל על שני מורים מנוסים בחוראת הלשון למבוגרים, לפי קרי היסוד שנקבעו על ידינו.

אנו מקווים כי ציבור המורים יקבל בריצון את הספר המיועד על אוצר מלות היסוד ותכנית-הלימודים שלנו, והמצטיין במבנה שיטתי ובחומר מודרג בהקפדה, המכיל ידיעות באורחות ובידיעת הארץ.

מורתנו נתונה בזה למחברים ולהוצאה שטרוח במסירות לחציא מתחת ידם דבר ממוקן, ולמר א. אבן-שרשון שלייוה את המחברים בעצתו בימי היות מנהל המחלקה ולאחר מכן, עד צאת הספר לאור.

הננו מקווים, כי הספר יסייע בידי מורי הלשון ולומדיה וכי ישמש מכשיר חשוב במבצע הנחלת הלשון לעם.

המחלקה להנחלה הלשון ולהשכלה
במשרד החינוך והתרבות

***

מהדורה זו של 'אלף מלים א' נקראת 'מחודש', כי רובם של קטעי-הקריאה הם חדשים, אך גם בהם גשאר וגשמר עקרון הדירוג בהקפדה יתרה. המורה הרוצה לראות ברכה בעמלו, לא יביא לפני הלימוד קטע המשופע במילים, בלתי-ידיעות לו, המביאו לידי תיסכול ומכובת. הפרקים חוברו בצורות-דקדוק לפי דירוג ולפי השיטה הפונקציונלית, כך שהתלמיד יקנה את הצורות מבלי להתייגע בלימוד של כללי-דקדוק יבשים. ואשר לחומר-הקריאה, שלבו בו שיחות המעבירות לגנר ענינו חזיונות החיים החדשים בישראל. בשנים האחרונות חלה תמורה מרחיקת-לכת בחיי-היישוב, והיא שמצאה את ביטוייה בתוכנם של הפרקים בהודמנות זו נוספו גם תרגילים והורחבו השאלות בידיעת-הארץ.

התפוצה הרבה ללא תקדים, שוכה לה הספר 'אלף מלים', בכל העולם, מעיד על-כך, שהוא בא למלא את החסר בשטח לימוד הלשון למבוגרים. תוכנה היא, שאין הלשון מהווה מכשיר תקשורת טכני גרידא, אלא למעשה, זוהי מערכת-ביטוי לתרבות ולמחשבה. משום-כך זכו להצלחה כה רבה פרקי האורחות, מילודות-היישוב וידיעת-הארץ המשולבים בפרקי-הקריאה ותרגילי צורות-הלשון. נוסף לכך, הרי התיאורים הדרמטיים בעיתונות על דרכי-הלימוד בספר 'אלף מלים' במדינות מסוימות, מראה לנו כי ספר זה ממלא שליחות לאומית ממדרגה ראשונה. כך שהעמל הרב, היידע והמסירות שהשקיעו בו המחברים וההוצאה באו על שכרם המלא.

חדתנו נתונה לגברת בלהה רוזן שסייעה בידינו בחיבור הסיפורים.

המחברים
הוצאת אחיאסף

©

הוצאת ספרים אחיאסף בע"מ תל-אביב
ACHIASAF PUBLISHING HOUSE LTD. TEL-AVIV

PRINTED IN ISRAEL

1990

מהדורה ראשונה הופיעה בשנת 1956

הדפסה שלושים

הדפס בדפוס 'ראש', תל-אביב.

שעור שני: הוא גר בירושלים

יוסף לומד באוניברסיטה. הוא סטודנט באוניברסיטה העברית בירושלים. הוא גר בירושלים.

כן, גם הוא סטודנט וגר בירושלים.

לאה סטודנטית. היא לומדת באוניברסיטה וגרה בירושלים, בשכונת הסטודנטים.

כן עולה חדש ולא יודע עברית.

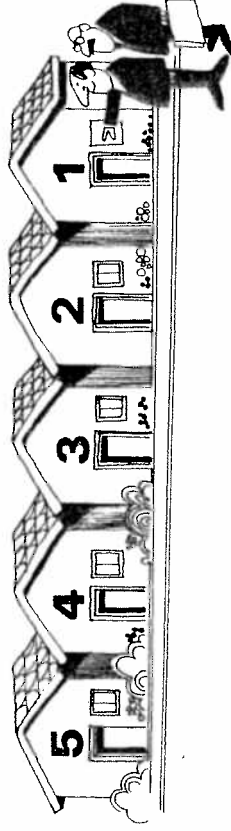
עכשו הוא לומד באלפן-האוניברסיטה.

יוסף מבראטיסקלובה, דן מקנדה, מטרונוטו, לאה מסטראסבורג, - עכשו - יוסף, דן ולאה בישראל, בירושלים.

איפה גר דן? - הוא גר פה. הוא גר אצל משפחת-כרמי, ברחוב יפן, מספר (5) חמש.

שם המשפחה - כרמי. שם-הרחוב - יפן. מספר-הבית - (5) חמש.

חמש ארבע שלוש ארבע אחת

אתה גר פה? - לא, אני לא גר פה. אני גר שם ברחוב הרצל, (4) ארבע.

שעור ראשון: הוא נהיא

יוסף מלינגראד נחנה מרינה.

מאין אתה, יוסף? - אני מלינגראד. מאין את, חנה?

גם אני מרוסיה. אתה יוסף לוי מלינגרב?

לא, אני יוסף כהן מלינגראד. ואת, חנה?

אני חנה לוי.

את מרינה, ואני מלינגראד.

עכשו אני זאת בירושלים.

בישראל!

רשימה 1

עכשו	עברי	גם	שלום
כי-	כן	את	שעור
	לא	היא	ראשון
	מאין?	מי?	אני
שם-משפחה	מ-	שם	אתה
תודה לאל	ו-	משפחה	הוא

שעור שלישי: יוסף ונחמה

הנה יוסף, העולה מגליציה ונחמה תנה, העולה מריגה. יוסף יושב על-יד השלחן. יוסף כותב במחברת. הוא יושב על כסא. על-יד יוסף יושבת נחמה. גם היא כותבת במחברת.

“נחמה! עכשו השעור השלישי והנה אני כותב עברית ולא רוסית” –

אומר יוסף.

“גם אני כותבת עברית” – אומרת נחמה.

“כן” – אומר יוסף – “את כותבת לפה, נחמה.”

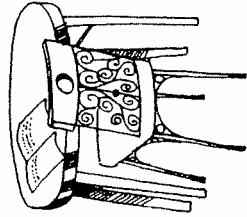
ואתה תלמיד טוב, יוסף” – אומרת נחמה.

יוסף יושב – נחמה יושבת

יוסף כותב – נחמה כותבת

יוסף אומר – נחמה אומרת.

תרגיל

מה אומרת נחמה? – מה אומר יוסף?

מה זה?

זה שלחן. זה כסא. זאת מחברת.

המחברת הזאת על השלחן.

אתה יושב על הכסא הזה.

שעור שני: איפה רחוב הרצל?

תרגיל

איפה דוד?

איפה הוא עכשו?

איפה אומבוס מספר שלוש?

איפה אתה דוד?

מספר הבית?

איפה רחוב הרצל?

מי דירשלים?

אצל מי?

הוא עכשו לא פה, הוא לא בבית.

עכשו הוא ברחוב, הוא שם בעיר.

אומבוס מספר שלוש פה ברחוב השני.

אני דוד ברחוב הרצל, מספר תש.

שמעו? שלוש? ארבע? תש? – אתה!

פה! ברחוב הרשוף. הבית הראשון.

אני דוד בירושלים, ברחוב השם.

אני דוד אצל משפחת כרמי.

רשימה 2

איפה	מספר	שני	לומר
דוד	אתה	פה	מדינה
עיר	שתיים	שם	להתראות
שכח	שלוש	תלמיד	רחוב
ארבע	שיחה	בית	מדינת-ישראל
תש	תלכה	תש	אצל

שעור שלישי: ירושלים של זקב

תרגיל

אני לומד _____ אני יושב _____ אני כותב _____ אני אומר _____
 אתה לומד _____ אתה יושב _____ אתה _____ אתה _____
 הוא לומד _____ הוא _____ הוא _____ הוא _____

מה זה? מה זאת? זה בית, זה רחוב, זאת עיר.

זה בית יפה? גם הרחוב הזה יפה. ירושלים

עיר יפה. ירושלים של זקב.

כשעור אני יושבת על-יד יצחק.

הוא יושב ולא כותב.

איפה את יושבת?

מה הוא כותב?

רשימה 3

על	ישוב	מה
על-יד	כותב	זה
ה	מחברת	זאת
טוב	שעה	הנה
נזכ	שש	שולחן
ברוך הבא	שבע	כסא

שעור שלישי: מאיזיק ליצחק

מה אתה כותב?

אני כותב במחברת - השם, הרחוב ומספר הבית. השם - איזיק כהן.

איזיק - השם. כהן - שם המשפחה.

איזיק בעברית - יצחק.

כן? טוב, מעבשו אני לא איזיק, אני יצחק.

מה אתה כותב פה?

שם הרחוב: רחוב לפו.

מה מספר הבית?

מספר חמש... הנה אני כותב: יצחק כהן, רחוב לפו, מספר חמש, העיר ירושלים.

האני אומר:

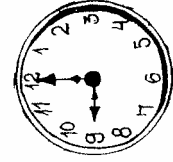
מה אתה אומר?

אני אומר: ברוך הבא לירושלים!

מה השעה?

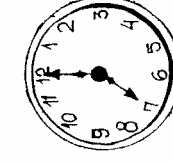
עשר

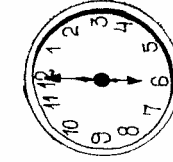
תשע

שמונה

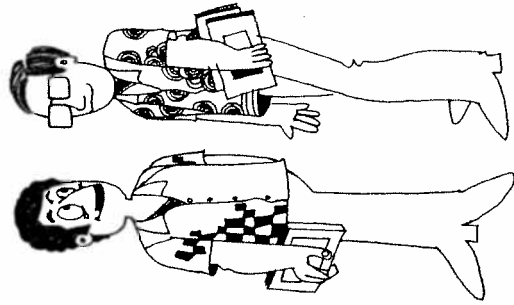

שבע

שש

שעור רביעי: חֲבֵר חֹדֶשׁ בַּכֶּתֶה

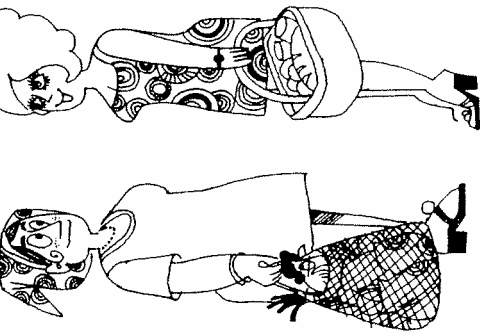

בֹּא תַלְמִיד חֹדֶשׁ, עוֹרָא. הוּא לֹא מְדַבֵּר עִבְרִית, הוּא מְדַבֵּר עֲרָבִית. הַמּוֹרֶה שׂוֹאֵל בְּעִבְרִית וְעוֹרָא לֹא עוֹנֶה. עוֹרָא עוֹמֵד בַּכֶּתֶה, לֹא יוֹדֵעַ עִבְרִית וְלֹא עוֹנֶה.

אֶתֶּה תַלְמִיד בַּכֶּתֶה הֶרְאֵנוּהָ – אֹמֵר הַמּוֹרֶה לְעוֹרָא, נִם אֵיךְ בַּכֶּתֶה הֶרְאֵנוּהָ, אֲבָל אֵיךְ יוֹדֵעַ מַעַט עִבְרִית. עֲכָשׁוּ עוֹרָא יוֹשֵׁב עַל יַד חֲנֻה.

אֵיךְ עוֹרָא – אֹמֵר עוֹרָא לְחֲנֻה.

חֲנֻה, נִם אֶתֶּה מְדַבֵּר עִבְרִית – אֹמֵרֶת חֲנֻה לְעוֹרָא.

עוֹרָא תַלְמִיד חֹדֶשׁ בַּכֶּתֶה נִם חֲבֵר חֹדֶשׁ. שָׂרָה וְאִסְתֵּר, שָׂרָה בֹּאָה מִצֹּרְפַת וְאִסְתֵּר בֹּאָה מִרוֹמְנִיָּה. שָׂרָה מְדַבֵּרֶת צִרְפֻּתִית וְאִסְתֵּר מְדַבֵּרֶת רוֹמְנִיָּת. עֲכָשׁוּ אִסְתֵּר שׂוֹאֵלֶת וְשָׂרָה עוֹנֶה בְּעִבְרִית. אִסְתֵּר יוֹדֵעַת מַעַט עִבְרִית וְנִם שָׂרָה יוֹדֵעַת.

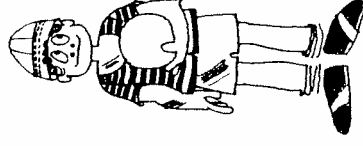
אֵיךְ אֹמֵרֶת חֲנֻה
אֵיךְ אֹמֵרֶת חֲנֻה

דְּקוּדוּקָה
אֵיךְ לֹמְדֶת אֵיךְ יוֹשֵׁבֶת
אֵיךְ לֹמְדֶת אֵיךְ יוֹשֵׁבֶת
הֵיא לֹמְדֶת הֵיא יוֹשֵׁבֶת

שעור רביעי: חֲנֻה תַלְמִידָה מוֹכֵה

הַשְּׁעוּה שְׂמוּנָה. אֵיךְ יוֹשֵׁב בַּכֶּתֶה, אֵיךְ פּוֹתֵב בַּמַּחְבֵּרֶת, שֵׁם הַתַּלְמִיד: יָן. שֵׁם הַמְשַׁפְּטָה: קָרֵן. עֲכָשׁוּ בֹּא הַמּוֹרֶה, הוּא פּוֹתֵב עַל הַלּוּחַ. עַל הַכֶּסֶף יוֹשֵׁבֶת חֲנֻה. עַל הַשְּׁלֵחָן מַחְבֵּרֶת וְנִסְפֵּר. הֵיא פּוֹתֵבֶת בַּמַּחְבֵּרֶת מִן הַלּוּחַ. חֲנֻה פּוֹתֵבֶת בַּמַּחְבֵּרֶת, אֵיךְ קוֹרָא בַּסֵּפֶר. חֲנֻה לֹא קוֹרָא בַּסֵּפֶר. הֵיא פּוֹתֵבֶת.

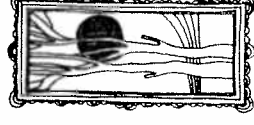
חֲנֻה תַלְמִידָה מוֹכֵה. הֵיא קוֹרָאת מוֹכֵה, הֵיא פּוֹתֵבֶת יָפֶה. לְמָה אֶתֶּה לֹא פּוֹתֵבֶת? לְמָה אֶתֶּה קוֹרָא עֲכָשׁוּ? – שׂוֹאֵלֶת חֲנֻה. אֵיךְ לֹא עוֹנֶה לְחֲנֻה. עֲכָשׁוּ שְׂעוֹר.

עוֹמֵד

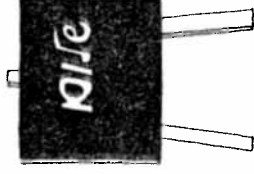
קוֹרָא

תַּמוּנָה

סֵפֶר

לּוּחַ

שעור תמישי: פאלפן

שלום, שלמה, גם אתה פה?

כן, רות, אני לומד עברית בפאלפן.

גם אתה לומד? אתה מדבר עברית.

אני מדבר מעט.

אתה לומד פכטה השלישית (3)?

פכטה השלישית? לא, אני לומד פכטה הרביעית.

מה אתה לומד פכטה הרביעית?

אני כותב נאני קורא.

הנה המחברת, שלמה, קרא:

אני לא... אני לא קורא פמחברת... אני קורא בספר.

מי המורה פכטה הרביעית?

המורה פרמי.

הוא מורה טוב?

כן, הוא עומד על-יד הלוח, כותב ושואל נאני לא מדבר בשעור.

המורה שואל נאנה לא עונה? אתה לא מדבר?

אני עונה.

מי שואל את מי?

המורה שואל את התלמיד והתלמיד עונה למורה. זה שואל את זה

זה עונה לזה.

גם אני עונה.

את עונה? את לא עונה. את רק שואלת ושואלת...

שעור רביעי: חבר, חברך

פרויל

את מי אתה שואל? אני תלמיד. בבית אני לומד את השעור. בפכה

אני שואל את המורה. ברחוב אני שואל את יוסף:

אתה קורא ספר עברי? יוסף עונה: הנה, אני קורא

את הספר הזה:

אני אומר ליעקב: שלום, חבר! שלום!

לאסתר אני אומר: שלום, חברך אסתר!

אני קורא מעט, אני כותב מעט, אני גם מדבר מעט

עברית. – היא מדברת לא מעט.

מה אתה יודע?

רשימה 4

אלפן	ספר	עונה	חבר
מורה	קורא	מדבר	איש
אכל	הלך	מעט	רביעי
פכה	יודע	עומד	את
לוח	שואל	תמונה	ל-
למה?	בא		

שעור תמישי: מה אומרים הילדים?

אני, אתה, הוא - יושב, עומד, כותב, אומר.
 אנתנו, אתם, הם - יושבים, עומדים, כותבים, אומרים.
 אני יושב אנתנו יושבים אני כותב אנתנו כותבים
 אתה יושב אתם יושבים אתה כותב אתם כותבים
 הוא יושב הם יושבים הוא כותב הם כותבים

תרגיל

איפה לומדים הילדים של משפחת פרמי?
 עזרא ויוסף יודעים עברית? איפה הם לומדים?
 מה אומרים הילדים לעזרא וליוסף? מה עונים עזרא ויוסף לילדים?
 אתם יודעים עברית? כמה הם כותבים? אנתנו לומדים בכל יום.

מספרים

60	6	20	10
עשר	שש	עשרים	עשר
70	7	30	3
שבעים	שבע	שלשים	שלוש
80	8	40	4
שמונים	שמונה	ארבעים	ארבע
90	9	50	5
תשעים	תשע	חמשים	חמש

שעור תמישי: כל ישראלי תברך

תרגיל

הוא לומד מעט. אני לומד בכתה וגם בבית. הוא לומד רק בכתה. - הוא קורא רק בספר. אני קורא גם במחברת. - הילדים מדברים רק עברית.

אכל אני מדבר עברית, אבל רק מעט. - היא כותבת וקוראת, אבל לא מדברת. - החדר הזה קטן, אבל יפה.

כל ישראלי תברך. - כל הילדים הקטנים יפים.
 הספרים האלה טובים. - הילדים האלה לומדים.
 אני לומד אצל המורה יוסף. - הוא זר אצל פרמי.

רשימה 5

בית-ספר	שפה	אנתנו	יחד
הילד	גודל	אתם	כל
החדר	קטן	הם	של
הילד	תמישי	רק	מאה
עם	אלה	תורה	בה ל (צבא הנגה לישראל)

שעור חזרה: אליעזר בן יהודה

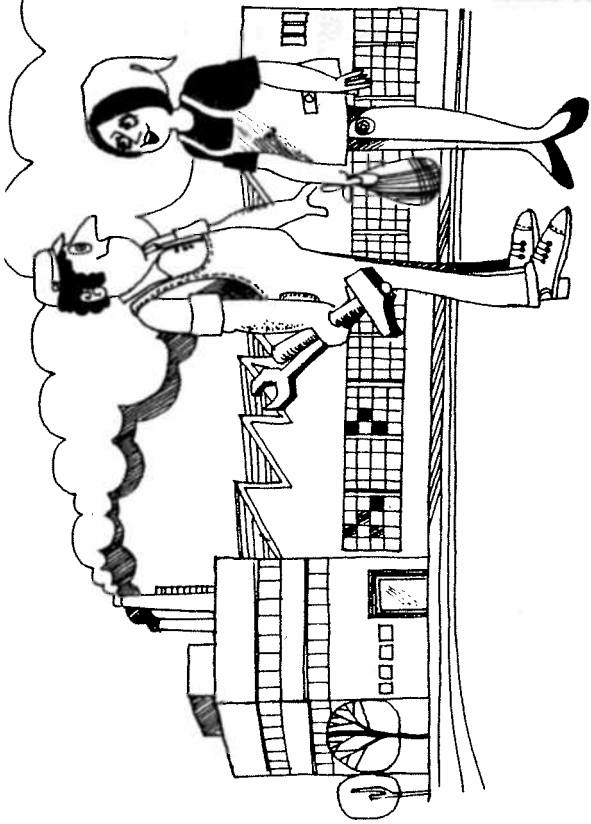
שעור-חזרה א

יצחק בא מרוסיה, יוד בא מעירק, יוד גר ברחוב הקלויז. בבית מספר ארבעים ושש (46). יצחק גר בירושלים, בתלפיות. גם אני גם שם. אנחנו לומדים יחד באלפונת. יצחק קורא לפה בספר, בכמה הזאת לומדת גם חנה. עברית היא כותבת לפה, אבל קוראת לא טוב אני קורא טוב, אבל כותב לא לפה. המורה שואל בעברית ואנחנו עונים לו בעברית. בשעור אנחנו יודעים עברית ומדברים עברית אבל ברחוב אנחנו לא יודעים ולא מדברים עברית. המורה אומר שלמיד טוב מדיבר גם בשעור וגם ברחוב עברית. במדינת-ישראל מדברים בבית וברחוב הקטנים והמדולים עברית. במדינת-ישראל מדברים עברית בבית, במשפחה וגם ברחוב. לא רק הילדים הקטנים גם כל האנשים (איש) המדולים מדברים, כותבים וקוראים עברית האנשים מדברים אנגלית, הצרפתים מדברים צרפתית והערבים מדברים ערבית. היהודים הם עם אחד ומדברים בשפה העברית

אליעזר בן-יהודה
1857-1922 (תרי"ח-תרפ"ג)

אליעזר בן-יהודה היה אומר:
עם אחד - שפה אחת
יהודי, דובר עברית!

שעור ששי: משפחה עובדת

בקר טוב!

עכשיו בקר. השעה שש. יצחק פרמי קם בשעה שש בבקר. יצחק פרמי פועל. הוא עובד בבית-הרשת. גם חנה קמה בשעה שש. יצחק מתרחץ בבקר, לובש בגד עבודה, אוכל ארוחת-בקר והולך לעבודה בשעה שבע.

חנה גוננת לילדים ארוחת-בקר. הילדים הולכים לבית-הספר וחנה הולכת לעבודה. חנה עובדת רק ארבע שעות. היא עובדת משעה תשע עד שעה אחת הצהריים. אחרי העבודה באה חנה הביתה והילדים באים מבית-הספר. הם אוכלים יחד ארוחת-צהרים. יצחק עובד שמונה שעות. הוא גומר את העבודה בשעה ארבע.

בערב, אחרי ארוחת-הערב, יושב יצחק וקורא עתון. הילד הקטן עושה שעורים עם הילד הגדול וחנה עובדת בבית. חנה עובדת לפני הצהריים, חנה עובדת אחרי הצהריים וגם בערב.

שעור ששי: תברות, תברים

תבונה

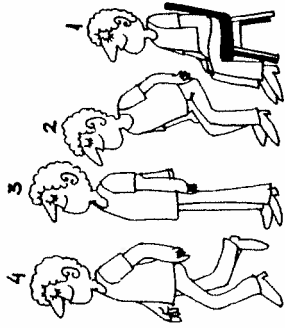
יחידה: תלמידה טובה, תמונה יפה, ילדה גדולה, מורה טובה.
 רבות: תלמידות טובות, תמונות יפות, ילדות גדולות, מור- טוב.
 אני, את, היא - עובדת, הולכת, גמרת, יודעת.
 אנתוני, אפן, הן - עובדות, ות, ות, ות.

מספרים: תבונה

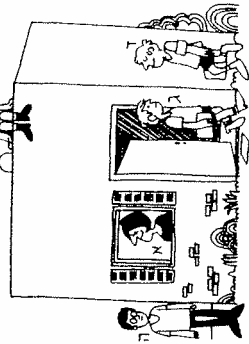
1. תלמידה אחת
2. שתי מחברות
3. שלוש תמונות
4. ארבע כמות
5. חמש ילדות
6. שש תילות
7. שבע תברות
8. שמונה תלמידות
9. תשע שיחות
10. עשר פועלות

תרגיל

1. יושב, 2. קם
3. עומה, 4. הולך.

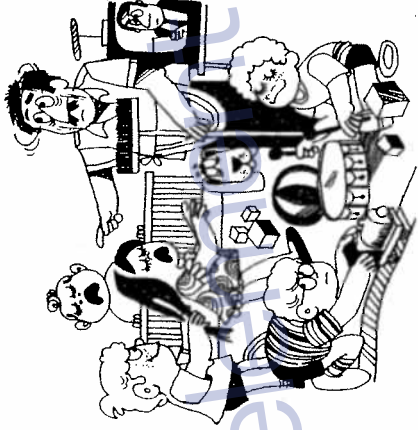
- א. יושבת בבית, ב. יושב על הבית,
- ג. הולך מן ה-ה, ד. הולך אל ה-ה.

שעור ששי: בקר, אהרים וערב

רחל ושרה עולות חדשות. הן עובדות בבית-הרשת. רחל ושרה פועלות. הן קמות ביש בבקר והולכות לעבודה. בשעה ארבע הן גומרות את העבודה והולכות הביתה. בערב הן הולכות לאלפיה ולומדות עברית. הן מדברות, כותבות וקוראות מעט עברית. "אפן תלמידות טובות" - אומר המורה לרחל ולשרה, "אפן עובדות גם לומדות!"

- לאן אפה הולך הערב?
- ערב טוב, תברי!
- לאן אפה הולך הערב?
- הערב אני הולך לתאטרון.
- ומה אפה עושה הערב?
- אני לא הולך לתאטרון;
- יש לי תמונה ילדים -
- יש לי תיאטרון בבית!

- מה אפה עושה בבקר?
- מה אפה עושה בבקר?

אני קם, מתרחץ, לובש בגד, אוכל ארוחת בקר והולך לעבודה.
 בבקר אני קמה, מתרחצת, לובשת שמלה, אוכלת ארוחת-בקר והולכת לעבודה.

תרגיל
 מה הוא עושה בבקר? מה אפם עושים בבקר? מה הן עושות בבקר?
 מה היא עושה בבקר?

שעור שבועי: שבעה ימים בשבוע

הימים בשבוע:

- יום ראשון - יום א' (אלף)
- יום שני - יום ב' (בית)
- יום שלישי - יום ג' (גimmel)
- יום רביעי - יום ד' (דלת)
- יום חמישי - יום ה' (הא)
- יום ששי - יום ו' (וה)
- יום שבת (שבת) - יום ז' (זו)
- יום ראשון - יום א' (אף)
- יום שני - יום ב' (בית)
- יום שלישי - יום ג' (גimmel)
- יום רביעי - יום ד' (דלת)
- יום חמישי - יום ה' (הא)
- יום ששי - יום ו' (וה)
- יום שבת (שבת) - יום ז' (זו)

עשר ועשר דקות

שבע שעות רבע

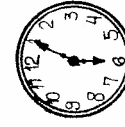
שש וחצי

שש ורבע

שש בדיוק

שש וחמש דקות

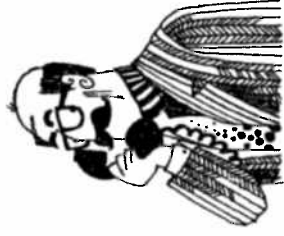
מה השערה?

מספרים: 28 תלמידים - 48 תלמידות. 33 פקידים - 53 פקידות.
84 פועלים - 74 פועלות. 97 תכרים - 67 תכרות.

אני עומד	אני עומדת	אנחנו עומדים	אנחנו עומדות
אתה עומד	את עומדת	אתם עומדים	אתם עומדות
הוא עומד	היא עומדת	הם עומדים	הן עומדות
הכלא	הכלא	הכלא	הכלא
אני נומד	אני נומדת	אנחנו נומדים	אנחנו נומדות
אתה נומד	את נומדת	אתם נומדים	אתם נומדות
הוא נומד	היא נומדת	הם נומדים	הן נומדות

שעור שבועי: ארון גדעוני

שיחה ב'

שלום. פה בית-התלשת פרידס.
שלום. ארון גדעוני במשרד?
לא. מי מדבר?

פה תיים צור מדבר. מתי הוא במשרד?
ארון גדעוני בא למשרד בשעה שתיים-עשרה (12). עכשו הוא בבית-התלשת, מספר התלפון: ארבע, שבע, שלש, שתיים (4732).

תודה, אני יודע את מספר התלפון. אבל עכשו הוא לא שם. אני מצלצל כל השבוע. אני מצלצל כל יום, אני מצלצל כל היום: בפקר מצלצל, בערב מצלצל. אני מצלצל ושואל: איפה עכשו ארון גדעוני? בבית-התלשת אומרים: הוא במשרד. במשרד אומרים: הוא בבית-התלשת. איפה ארון גדעוני? אני שואל.

סליחה, אבל ארון גדעוני עכשו לא פה.
ארון גדעוני לא פה ולא שם. ואני שואל ושואל: איפה גדעוני? איפה גדעוני?
במשרד:

שעות - תקבלה
12-9 לפנה"ס - לפני הצהרים
6-4 אחה"צ - אחרי הצהרים

שעור שמירי: שולמית שואלת שאלות

משפחת פרמי היא משפחה גדולה. כל השבוע משפחת פרמי משפחה קטנה. רק אבא, אמא ושני בנים. אבל ביום ששי אחרי-הצהרים באים למשפחת פרמי הזורים של חנה פרמי. הם הסבא והסבתא לרן ולעמי פרמי. לפרמי אח בירושלים. הוא בא עם כל המשפחה. לאח שלושה ילדים, שתי בנות ובן. הבת הגדולה, גילה, מורה, מורה אצירה ויפה. הבן הגדול חיל, הוא בצבא. הוא בן תשע-עשרה שנה. הבת הקטנה שולמית בת חמש, היא הולכת לגן-ילדים.

שולמית הקטנה באה לחדר שלי ושואלת שאלות: מי אתה? מה אתה עושה פה? נכון, שאמה תלמיד באוניברסיטה? עם מי אתה גר? אתה יודע? חנה פרמי היא דודה ודוד פרמי הוא הדיד; דודה חנה ודוד דוד. למה אתה לומד עכשיו? עכשיו לא לומדים ולא עובדים, עכשיו שבת.

בשבת משפחת פרמי יושבת ביחד. עכשיו אני יודע, שהזורים של חנה פרמי מרוסיה. הם בארץ תלמים שנה. זאת משפחה נתיקה בארץ. אבל סבא לא נאן וסבתא לא נאנה. ביום שבת יושבת כל המשפחה ביחד ושומרת ביחד בבית דוד פרמי.

שעור שביעי: הוא יודע את הכל

לפני אני לומד בבית לפני השעור. אהנו עומדים יחד לפני האוטובוס. אני עומד אחרי יצחק ולפני גדעון. סליחה; אני עומד לפני גאיש הזה.

מתי בא האוטובוס? מתי אתה הולך לעבודה? מתי אתה לומד? מתי אתה מתחיל בעבודה? מתי אתה עומד את השעור?

הוא לומד הרבה ויודע הרבה. אני עובד הרבה. פחות יודע מעט. הוא יודע פחות מכל התלמידים.

כל העולים לומדים עברית. הוא יודע את הכל. אני עובד כל היום. כל יום אני עובד.

רשימה 7

משרד	אדון	שבוע	בדיוק
מנהל	תודה	רבע	קבלה
פקיד	סליחה	הצי	פחות
מכונה	שאלה	מתחיל	הרבה
חשבון	דקה	מצלצל	לפני
אם	אין	אזה-אזה?	
מתי	מלא	יש	

שצטור ש'אני: אין פ'מה א'טה?

ס'גים - ט'טה

- י'רם הוא אין ....
- י'רם הוא אין ת'משי-צ'ט'רה (16) י'גים.
- י'רם הוא אין ת'משי-צ'ט'רה. ....
- י'רם היא פ'ת ש'מז'ה-צ'ט'רה (18) י'גים.
- י'רם היא פ'ת ש'מז'ה.
- ד'ן הוא אין ת'משי.

ב'ן פ'טה?

- ב'ן פ'טה י'רם?
- פ'ת פ'טה ש'ל'מ'ת?
- ב'ן פ'טה ש'ל'מ'ת?
- פ'ת פ'טה א'טה?

ש'ז'ים (2) - ש'ז'ים (2)

- פ'טה פ'ג'ת ל'ד'ד?
- פ'טה פ'ג'ת ל'א'ח?
- פ'טה פ'ג'ים ל'ד'ד?
- פ'טה פ'ג'ים ל'א'ח?

שצטור ש'אני: ה' א'בות ו'ת'א'ט'ה'ת ש'ל ש'ל א'א'ר'ל'ל

ה' א'בות ו'ת'א'ט'ה'ת ש'ל ש'ל א'א'ר'ל'ל

ה' א'בות ו'ת'א'ט'ה'ת ש'ל ש'ל א'א'ר'ל'ל

ה' א'בות ו'ת'א'ט'ה'ת ש'ל ש'ל א'א'ר'ל'ל

ה' א'בות ו'ת'א'ט'ה'ת ש'ל ש'ל א'א'ר'ל'ל

ה' א'בות ו'ת'א'ט'ה'ת ש'ל ש'ל א'א'ר'ל'ל

ה' א'בות ו'ת'א'ט'ה'ת ש'ל ש'ל א'א'ר'ל'ל

ה' א'בות ו'ת'א'ט'ה'ת ש'ל ש'ל א'א'ר'ל'ל

ה' א'בות ו'ת'א'ט'ה'ת ש'ל ש'ל א'א'ר'ל'ל

ה' א'בות ו'ת'א'ט'ה'ת ש'ל ש'ל א'א'ר'ל'ל

שעור תשיעי: יגאל מנהל

עָרַב. עַל הַשְּׁעוֹן הַגָּדוֹל הַשְּׁעוּה שְׁבַע יָגְאֵי יוֹשֵׁב וְקוֹרֵא עִתּוֹן-עֶרֶב עִבְרִי. יוֹסֵף, אוֹמְרֵת חֲנָה פְּרָמִי, הַיּוֹם בָּא לִירוּשָׁלַיִם הַבֶּן שֶׁל הָאָח שְׁלִי מִצְהָלֵל. הוּא בֶן 19 שָׁנָה וְגַם אִמָּה בֶן 19 שָׁנָה. אִמָּה אוֹהֵב לְלַמֵּד וְגַם הוּא אוֹהֵב לְלַמֵּד. הִנֵּה הוּא יוֹשֵׁב עִכְשָׁן וְאוֹכֵל אֲרוּחַת-עֶרֶב. בּוֹא גַם אִמָּה, יוֹסֵף, לְשִׁלְטָן שְׁבַחְדָּר הַגָּדוֹל. אֲנִי נוֹתֵנֶת עִכְשָׁן אֶת אֲרוּחַת-הַלַּעֲרָב וְאַתָּם אוֹכְלִים בִּיחָד.

תוֹדָה רַבָּה, הַנְּבִיָּרָת חֲנָה פְּרָמִי!

הִנֵּה יוֹסֵף: הוּא גַר פֹּה בַּחֲדָר הַשְּׁנִי, הוּא סְטוּדֵנְט. זֶה יָגְאֵל מִצְהָלֵל. אֲנִי שְׂמֵחַ, שְׂאִמָּה פֹה. בְּרוּךְ הַבָּא, יָגְאֵל מִצְהָלֵל. אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ אִם נִהְלֵל מוֹשֵׁב או קְבוּץ, אִם נִהְלֵל בְּשִׁירוֹן או בְּנִלְיָל.

אִמָּה לוֹמֵר בְּאוֹנִיבְרִיטִיָּה, וְלֹא יוֹדֵעַ שְׁנֵהְלֵל הוּא מוֹשֵׁב? הוּא אֶחָד מֵהַמְּוֹשְׁבִים הָרֵאשׁוֹנִים בְּאֵרֶץ; מוֹשֵׁב גָּדוֹל וְיִפְּה בַּעֲמֻקַּת יִזְרְעֵאל.

אִמָּה אוֹהֵב אֶת הַמוֹשֵׁב, לָכוֹן?

כִּן, אֲנִי אוֹהֵב מְאֹד.

מָה יֵשׁ שֵׁם בַּמוֹשֵׁב, יָגְאֵל?

הַכֹּל יֵשׁ בַּמוֹשֵׁב.

קוֹלְנוּעַ יֵשׁ בַּמוֹשֵׁב?

כִּן, קוֹלְנוּעַ סוֹב, קוֹלְנוּעַ חֲדָשׁ. הַקוֹלְנוּעַ בַּק בֶּן שָׁנָה אַחַת.

מָה אִמָּה עוֹשֶׂה בַּמוֹשֵׁב כָּל הַיּוֹם?

מָה אֲנִי עוֹשֶׂה? בַּיּוֹם אֲנִי עוֹבֵד. יֵשׁ בַּמוֹשֵׁב הַרְבֵּה עֲבוֹדָה וְאֵת הַעֲבוֹדָה בַּמוֹשֵׁב אֲנִי אוֹהֵב. עִכְשָׁן אֲנִי בַּצֹּבָא. אֲבָל אַחֲרֵי הַצֹּבָא אֲנִי רוֹצֵה לַעֲבֹד וְגַם לְלַמֵּד. כָּל הַתְּכָרִים שְׁלִי בַּמוֹשֵׁב לוֹמְדִים, לֹא בַּק עוֹבְדִים.

אֲבָל אִתָּם מְדַבְּרִים הַרְבֵּה וְלֹא אוֹכְלִים כְּלוּם, אוֹמְרֵת חֲנָה. יֵשׁ עַל הַשְּׁלְטָן לְחֵם וּנְבִיָּה, יֵשׁ גַּם לְחֵם שְׁחוֹר, לָמָּה אִתָּם לֹא אוֹכְלִים? אִמָּה אוֹכֵל יוֹסֵף לְחֵם שְׁחוֹר? הַיּוֹם אֵין לִי לְחֵם לָבוֹן.

אֵין דְּבַר, חֲנָה, גַּם הַלְחֵם הַשְּׁחוֹר סוֹב. לָמָּה, יָגְאֵל, אִמָּה שׁוֹתֶה תֶּה כְּלִי סִכְרִי? הִנֵּה יֵשׁ פֹּה גַם סִכְרִי.

אִם יֵשׁ רַבָּה עַל הַשְּׁלְטָן, אֲנִי לֹא שׁוֹתֶה תֶּה עִם סִכְרִי.

סוֹב, אוֹמְרֵת חֲנָה, אִם יֵשׁ הַכֹּל עַל הַשְּׁלְטָן גַּם אֲנִי יוֹשְׁבֵת פֹּה עַל יַד הַשְּׁלְטָן. עִם הַצְּעִירִים.

גַּם אִתָּ צְעִירָה, אֲנִי אוֹמֵר לְחֲנָה, אֵין אִשָּׁה לֹא צְעִירָה.

לֹא עַל הַלְחֵם לְבַדִּי

אִמָּה אוֹכֵל דָּן? הִנֵּה לְחֵם לָבוֹן, וּנְבִיָּה לָבוֹה, עַל הַלְחֵם רַבָּה סוֹבָה.

אֲנִי רוֹצֵה לְחֵם שְׁחוֹר!

לְחֵם שְׁחוֹר? לָמָּה לְחֵם שְׁחוֹר? הַיּוֹם יֵשׁ לְחֵם לָבוֹן, הוּא סוֹב מְאֹד.

אֲבָל אֲנִי אוֹהֵב מְאֹד לְחֵם שְׁחוֹר.

הַרְבֵּה עַל הַלְחֵם שְׁחוֹרָה, גַּם הַלְחֵם שְׁחוֹר.

אֵין אֲנִי אוֹהֵב לְחֵם בְּרַבָּה שְׁחוֹרָה, אֲנִי אוֹהֵב לְחֵם שְׁחוֹר כִּלִּי רַבָּה, כִּלִּי וּנְבִיָּה.

הַיּוֹם יֵשׁ רַבָּה עַל הַלְחֵם וְיֵשׁ וּנְבִיָּה לָבוֹה, אֵין לְחֵם שְׁחוֹר!

אֲבָל אֲנִי לֹא אוֹהֵב לְחֵם לָבוֹן וּנְבִיָּה לָבוֹה.

דָּן, דָּן, לָמָּה אֵין אִמָּה אוֹכֵל?

אֲבָל...

אִמָּה אוֹהֵב... אִתָּ אֲבָא אֲנִי אוֹהֵב...

לָכוֹן, יָגְדִי הָאוֹהֵב אֶת אֲבָא שׁוֹתֶה קָמָאוּ. הִנֵּה קָמָאוּ וְלְחֵם לָבוֹן.

אֲנִי אוֹהֵב אֶת אֲבָא, וְאֲנִי אוֹהֵב קָמָאוּ "לָבוֹן" וְלְחֵם שְׁחוֹר.

שעור תשיעי: אין דבר, אין דבר

כלי אין בית-ספר בלי תלמידים ואין תלמידים בלי מורים.
 למה? למה אמה אוכל מעט בפקר? – טוב לאכל ולשתות אחרי
 העבודה. – למה אמה עומד פה?
 כלום יצחק יודע מעט ונעקב לא יודע כלום. – אין דבר, הוא
 תלמיד מתחיל, ותלמיד מתחיל לא יודע כלום.

דבר כל דבר הוא יודע וכל דבר הוא עושה. – יש הרבה דברים
 יפים לארץ. – אין דבר העומד בפני הרצון.

רשימה 9

כלום	שחור	רבה	קבוצ
מאד	שונה	דבר	מושב
שעון	אובד	קולנוע	לחם
אין-דבר	כלי	לבן	זבינה

שעור תשיעי: יש עבודה

אני עושה	אני עושה	אני עושה	אני עושה
את	את	את	את
היא	הוא	היא	הוא
אנחנו עושות	אנחנו עושים	אנחנו עושות	אנחנו עושים
אתן	אתם	אתן	אתם
הן	הם	הן	הם

- מספרים
- זכר
- 11 – אחד-עשר
  - 12 – שנים-עשר
  - 13 – שלושה-עשר
  - 14 – ארבעה-עשר
  - 15 – חמשה-עשר
  - 16 – ששה-עשר
  - 17 – שבעה-עשר
  - 18 – שמונה-עשר
  - 19 – תשעה-עשר
- נקבה
- אחת-עשרה
  - שתי-עשרה
  - שלוש-עשרה
  - ארבע-עשרה
  - חמש-עשרה
  - שש-עשרה
  - שבע-עשרה
  - שמונה-עשרה
  - תשע-עשרה

יש-אין
 מלא:
 הערב אנחנו לומדים. הערב — שעור.
 היום אתן שותות קפה בקלב. היום — קפה, ו — קלב.
 בעבר-הירדן לא גרים יהודים. — בעבר-הירדן — יהודים.
 בחדר הזה אין פלום. בחדר הזה — פסאן — שלחן.
 המורה לא בא. בפתח יושבים רק התלמידים והתלמידות.
 בפתח — תלמידים ו — תלמידות, אבל — מורה.

שעור עשירי: תן לי

תרגיל

חנה נותנת למשה לחם פרקה.

למי נותנת חנה לחם פרקה?

דוד נותן לרן חלב.

למי נותן דוד חלב?

אמא נותנת לאבא קפה.

למי נותנת אמא קפה?

יוסף נותן לגילה גלידה.

למי נותן יוסף גלידה?

(אני) לי - (אמה) לך - (הוא) לו

(אני) לי - (את) לך - (היא) לה

מלא:

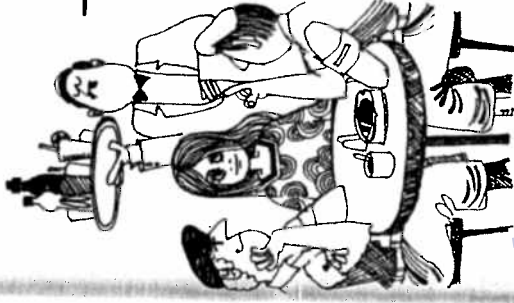
יורם רוצה קפה. יורם אומר לפלצ'ר: תן _____ קפה!

גילה רוצה גלידה. יורם אומר לפלצ'ר: תן _____ גלידה!

גד רוצה תה. יורם אומר לפלצ'ר: תן _____ תה!

גילה אומרת לגד: אני נותנת _____ את המיץ החם.

גד אומר לגילה: אני נותן _____ את התה הקר.

שעור עשירי: בשעה טובה

בבית-קפה

היום חם, חם מאד. טוב לשמות היום מיץ-פפוחים קר ולאכל גלידה קרה. אני הולך ברחוב, לפו נאני רואה את גילה המורה הולכות ברחוב וחם לה. חם.

שלום, גילה, לאן, לאן?

שלום, יוסף! אני באה מבית הספר וחם לי מאד!

בואי, גילה, לבית-הקפה, הנה פה! היום חם מאד. יש שם גלידה קרה ומיץ פפוחים.

טוב! אבל אין אני אהבת מיץ פפוחים. יוסף - אומרת גילה ליוסף - אני רוצה גלידה ותפוחים.

איוו גלידה את רוצה - שואל יוסף - גלידה לבנה או גלידה חומה של שוקולדה?

אני רוצה גלידה לבנה. ומה אהה רוצה לשמות או לאכל, יוסף?

אני רוצה לשמות מיץ אשכוליות וגלידה - עונה יוסף - הנה פה בית הקפה!

הם יושבים על יד שלחן אחד בגן של בית-הקפה. בבית-הקפה על יד הגן הגדול הרבה אנשים. בא מלצ'ר ושואל:

מה אהם רוצים, בבקשה?

תן לי גלידה עם מיץ אשכוליות ותן לה גלידה כלי מיץ.

מה התאריך היום? - שואל יוסף את גילה.

היום? היום עשרים ושנים לחודש יולי והיום, בדיוק היום, אני פה עשרים.

למזל ולברכה, גילה!

תודה, יוסף, תודה!

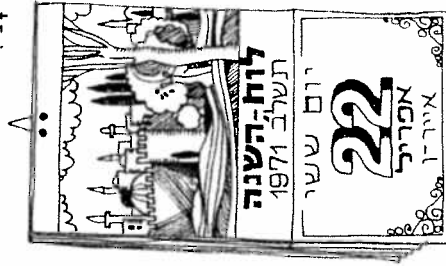
שעור עשירי: איזה תאריך היום?

- ז'ה? - איזה? (ז'ה)
- פה? - איפה? (פה)
- למה? - כמה? (מה)

איזה - איזו?

- איזה לחם אפה רוצה? - שחור או לבן?
- איזה קפה אפה רוצה? קפה שחור - קפה בתלבי?
- איזה ספר אפה קורא? אנגלי - צרפתי?

- איזו מחברת אפה רוצה? גדולה או קטנה?
- איזה שפה אפה לומד? עברית - ספרדית?

- מספר סדורי
- זכר: ראשון, שני, שלישי, רביעי, חמישי, ששי, שביעי, שמיני, תשיעי, עשירי.
- נקבה: ראשונה, שנייה, שלישית, רביעית, חמישית, ששית, שביעית, שמינית, תשיעית, עשירית.

שעור עשירי: מה הגברת מבקשת?

הגברת והמלצר

- הם לי מאוד, המלצר, איפה המלצר?
- אני המלצר. מה את מבקשת, הגברת?
- אני מבקשת איזה דבר קר, קר מאוד. הם לי, הם לי מאוד.
- יש תלבי קר, יש קפה קר, יש תה קר.
- לא, לא! אין אני שותה תה קר. יש לך תה חם?
- כן, בבקשה. יש תה חם, יש תלבי חם. מה הגברת מבקשת?
- קפה חם... תלבי קר? כן, תן לי, בבקשה, קפה חם בתלבי קר...
בבקשה!

- איזה קפה אפה נוטן ליי?
- קפה קר בתלבי חם.
- תלבי חם? אני אומרת לך קפה חם בתלבי קר ואמה נוטן לי קפה קר בתלבי חם. איזה סדר בבית-המקנה הזה?
- אין דבר, הגברת, אין דבר. אני נוטן לך מה שאת רוצה. קפה חם בתלבי קר... בסדר? הנה!
- הו, כמה חם לי... תודה!

תרגיל

- יש לך מיץ אשכוליות?
- אין לי מיץ אשכוליות.
- אין מיץ בבית הקפה?
- יש מיץ פפוחים. אפה רוצה?

שעור תזרה: דור לומד דקדוק

דוד הולך לבית-קפה. בבית-הקפה יושבים הרבה אנשים, אוכלים ושותים. על-יד שלחן יושב איש, שותה תה וקורא בספר עברי. על-יד השלחן כסא אחד. דוד הולך אל השלחן ואומר אל האיש:

סליחה, ארוני! אני רוצה, לשבת פה.

אני רוצה, אתה רוצה, הוא רוצה, אנתוני...

סליחה, ארוני! אני שואל...

שואל, שואלת, שואלים...

ארוני, אני מדבר...

מדבר, מדברת, מדברים, מדברות.

מה לך, ארוני? אתה לא בסדר?

לא, לא! אני בסדר! אני רק לומד דקדוק. אתה יודע? אני לומד עכשו עברית באלפנית, והמורה אומר: כל הרוצה לדעת את השפה, לומד הרבה, ולומד כל היום וכל שעה. נאני רוצה לדעת עברית - זה הכל...

תרגיל

היא - נקבה
 היא - זכר
 היא - זכר

הוא עושה	היא עושה	הוא נוהג	היא נוהגת
- שותה	- שותה	- אוהב	- אוהבת
- מתחיל	- מתחילה	- מבקש	- מבקשת
- מוזמן	- מוזמנת	- מצליח	- מצליחה

שעור עשירי: אם אין אני מי לי

אמר לי: פן או לא? מה אתה רוצה? מיץ או חלב?

איה שעור אתה לומד עכשו? איה לך אתה אוהב? איה מיץ אתה שותה? איה יום היום?

איו תמונה היא זאת? איו ארוחה היא הטובה? איו תלמידה חנה, טובה או טובה מאד?

סדר אין סדר. לפני פסח אנתוני עושים סדר בבית. בפסח אנתוני עושים "סדר" - פסח.

מה הטוב ומה הנכון? גם לי וגם לך? או "לא לי ולא לך"? תן-לי ותן גם לזו - "לך-לך-לך".

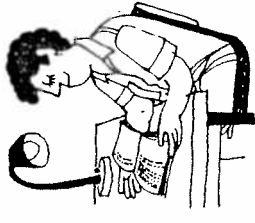
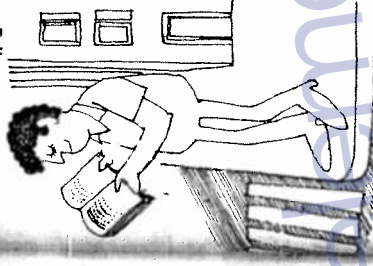
רשימה 10

מלצר	מבקש	מן	חום
מבקשה	אשכולית	מזל	לי
חלב	סדר	אחר	לך
מיץ	חדש	קור	לו
תפוח	תאריך	חם	
גלידה	רוצה	או	
בסדר	תן-לי	זכרת	

שעור עשירי: ביום ובלילה

מי הוא? מי פה ברחוב? מי הוא המלמד הטוב?

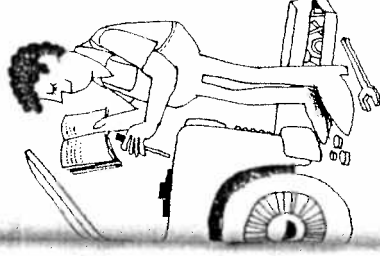
כל אחד אומר: עורא ולא אחר!

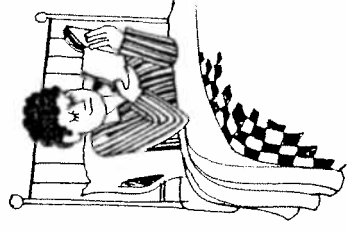
הוא הולך ללומד, הוא יושב ולומד, הוא עומד ולומד, הוא עובד ולומד.

בבית לומד, ברחוב הוא לומד, גם בבקר לומד, גם בערב לומד.

הוא שואל בעברית ועונה בעברית, גם אוכל בעברית ושותה בעברית.

כל אחד יודע מי הוא המלמד הטוב. כל אחד אומר: עורא ולא אחר!

שעור עשירי: היהודים הם עם

פעל - הווה (היום, עכשיו)

- אני, אתה, הוא אוכל, עובד, אוהב, גומר.
- אני, את, היא אוכלת, שבת, שבת.
- אנחנו, אתם, הם אוכלים, שבת, שבת.
- אנחנו, אתן, הן אוכלות, שבת, שבת.
- שותה, שותה, שותים, שותות... עונה... עונה...

תרגיל

- מספרים - אמר במלים!
- 15 תלמידים, 16 תלמידות, 12 תלמידים, 14 מתברות, 13 שעורים.
- 11 תמונות, 17 ילדות, 16 תלמידים, 19 ילדים, 18 ברכות
- 19 שנים (שנה).

דקדוק

- שני, שתי
- 2 תלמידות, 2 תלמידים, 2 תפוזים, 2 אשכוליות, 2 משקדים.
- 2 פקידים, 2 פקידות, 2 ספרים, 2 מתברות.

מלא את האות החסרה.

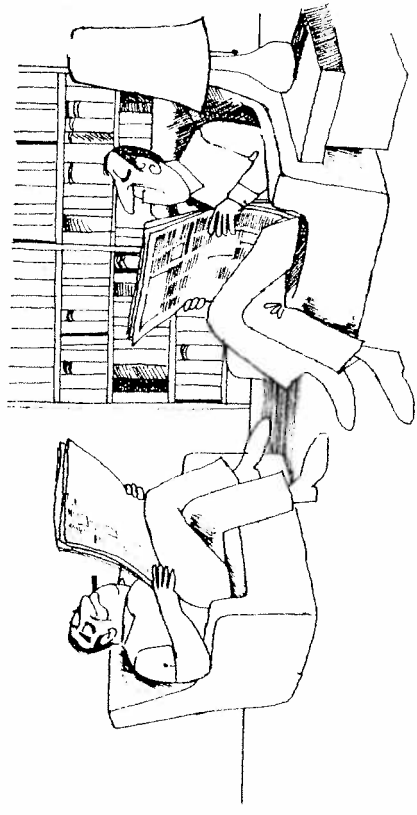
באלפון אני לומד. בשעור המורה לא יושב. הוא לומד בבית-
 תרשת אני עושה. מתי אתה מתחיל ומתי אתה לומד? אני לא יודע
 מה הוא לומד. זאת האם וזה הא. זאת האחות וזה הא. לאה
 היא שם לראובן, נד ואשר. שם הבנים של לאה. בתדר אין שבת.
 והוא יושב וקורא בפר. בבקר הוא שם. הוא לא פה ולא שם.
 היום לא קר, היום שם. היהודים הם שם.

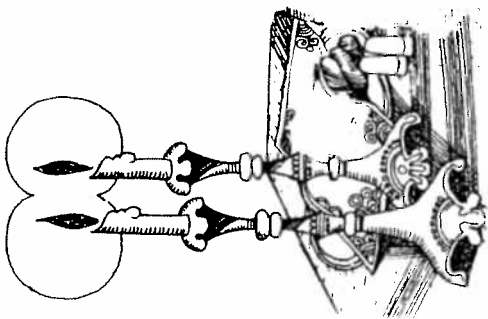
שעור תזרה ב:

יש לי - אין לי

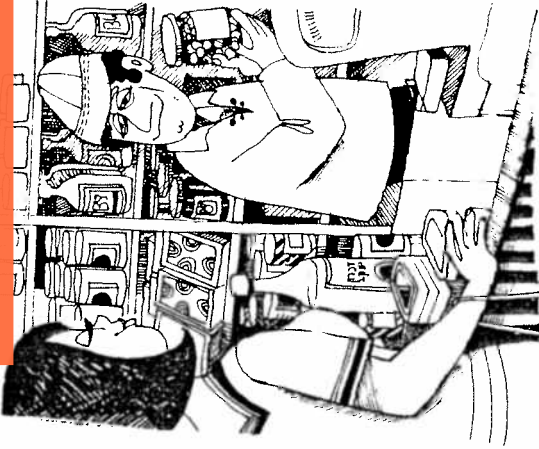
יש לי ספר. יש לך ספר?
 אין לי ספר.
 אין לך ספר? אמה לומד פלי ספר.
 יש לי חבר טוב. יש לו ספר נאנחנו לומדים ביחד.
 רחל, יש לך חבר טוב? יש לה נאנחנו בלמוד?
 יש לי עמות נאנחנו קוראות יחד בעמות בלמוד ובבית.
 יש לך חבר טוב? יש לה חבר טוב.
 כן, אנחנו חברות טובות.
 יש לך סבא, דוד?
 אין לי סבא, אבל יש לי סבתא טובה.
 יש לך דוד בעיר, משה?
 כן, יש לי שני דודים ושתי דודות.

שעור אחר-עשר: החשבון והעדה

היום יום ששי. בכל יום ששי אני קם בשעה שש וחצי (6.30). לפני שאני הולך לאוניברסיטה אני צריך לקנות לי הכל לשבת. ביום ששי אחרי הצהריים בשעה חמש כבר לא עובדים בסופרמרקט. לא רק אני הולך לקנות בבקר. הרבה אנשים קונים שם ביום ששי בבקר. לפני שאני הולך, אני יושב וכותב לי: שלוש חלות קטנות, פקבוק מיץ, חלב, גבינה לבנה ורבה.
 מה אמה כותב? שואלת חנה כרמי מן החדר השני.
 אני הולך לתנות וכותב מה אני צריך לקנות לשבת. אם את צריכה דבר מן התנות, אני קונה גם לך.
 חוזה רבה לך, יוסף! אני צריכה כמה דברים לשבת. אין לי בבית גרות לשבת וגם אין לי.
 איזה יין לקנות לך, חנה, יין אדם או יין לבן, איזה יין אתם אוהבים? גם היין האדם וגם היין הלבן טובים, אני קונה את היין הוול.
 חלית יש לך, חנה?
 חלית אין לי עוד, אבל חלית אני אופה בבית. קמח יש לי רק זמן אין לי. הנה השעה כבר שבע וחצי (7.30) ויש לי עוד אלף דברים לעשות.
 את נותנת לי גם כסף, חנה?
 כן, אני נותנת לך קמח לירות, כי אני לא יודעת בכמה עולים כל הדברים. אמה משלם בתנות את כל החשבון, ולי אמה נותן את העדה, כסדר?
 כן, אני נותנת לך קמח לירות, כי אני לא יודעת בכמה עולים כל הדברים. אמה משלם בתנות את כל החשבון, ולי אמה נותן את העדה, כסדר?

בבוקר, תהיה. אני כבר הולך.
 ביום ששי אין זמן. צריך לדבר
 מעט ולעשות הרבה.
 תנה אומרת תנות, אבל זאת לא
 תנות, אני קונה בסופרמרקט.
 עכשו אין תנות פה ברחוב הזה.
 כל האנשים קונים הכל
 בסופרמרקט. רק לאה
 הסטודנטית להסטוריה אומרת,
 שהיא קונה בתנות קטנה ברחוב

השני. היא אהבת את התנות הקטנה. שם יושבים זקן וזקנה ושמונים
 לכל קונה ושואלים: מה שלומך, לאה? למה את לא שמחה היום, ביום
 יפה כזה? יש לנו היום קפה טוב ותנה הלחם, רק עכשו בואי איה
 תפח יפה! את רוצה לאה?
 לאה אהבת לקנות שם.

תשבון

אג	50	קמח	1 ק"ג
אג	90	גבינה	200 גר'
אג	80	רבה	1/2 ק"ג
ליי	2.60	הין	1 -
ליי	1.25	סיגריות	1 -
		(סך הכל)	6.05 ס"ה ליי

גר' - גרם, ק"ג - קילוגרם, אג' - אגורות, ליי - לירות. ישרעליות

שעור אחר-עשר: אגורה לאגורה

תשבון בתנות-מכלית

אג	52	קמח	1 ק"ג
-	75	כוכ	1
-	65	אגורה	1/4
1	75	הקמח	1
1	70	בצלת כלה	1
30		חלה	
5.67		ס"ה	

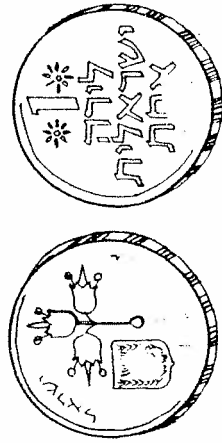
?? אדום - 2 ליי
 ?? לך 1.80 ליי

כסף ישראל

עשר אגורות

אגורה אחת

לירה ישראלית (ליי) שקל

שעור אחר-עשר: פתח-תקנה אם המושבות

- המושבות
- העבריות
- הראשונות
- בארץ-ישראל

שעור אחר-עשר: ששת ימים תעבד

שלום, הנצרת! מה את רוצה לקנות?

אני, אני... לא כלום. אני עוברת אצל הנצרת פרדס, והיא רוצה הרבה דברים.

נצרת, פה חנות. הזמן הוא פסח.

זמן יש לנצרת, פסח אין לה.

אני יודע, אני יודע... אין לה פסח אין דבר. אני כותב על החשבון - והיא משלמת אחת לחודש.

יש לך בחנות יין אדם?

לא, אין לי יין אדם. יש לך יין לבן.

תן לי שלושה פקבוקים, פקבוקה. אני רוצה לשלם. מה החשבון?

לשלים...? פקבוקה! פקבוק אחד עולה ששם אנורות. שלושה

פקבוקים - לירה אחת ושמונים אנורות.

יש לך ערך מהמש לירות?

פקבוקה הנה העדף. שלוש לירות ועשרים אנורות.

תודה!

ואיפה תמש הלירות?

כתוב, פקבוקה, על החשבון הנצרת פרדס תמש לירות. תודה! שלום!

מן התורה

ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך: ויום השביעי שבת לה, אלהיך

לא תעשה כל מלאכה, אמה ובנד ובתוף (דברים ה' יג-יד).

שְׁעוֹר אַחַד-עָשָׂר: אֲבָל אֲנִי רוֹצֶה לֵאכֹל

יש ל - אין ל -

- (אני) יש לי, אין לי.
 (אתה) יש לך, אין לך.
 (היא) יש לה, אין לה.

מֵלֵא: יש לי, אין לי.

(אתה) יש _____ זמן ללמד ביום? לא. (אני) אין _____ זמן ביום, אֲבָל יש _____ זמן אחר העבודה, לפני השעור. (הוא) יש _____ כֶּסֶף לקנות יין לשבת? לא, אין _____.

צָרִיךְ - צָרִיךְ, צָרִיכִים, צָרִיכוֹת.
 רוֹצֶה - רוֹצֶה, רוֹצִים, רוֹצוֹת.

אני, אתה, הוא	עכשו
רוצה - צריך	עכשו
ללמד, לגמר	לומד
לשנות, לקנות	שונה
לעשות, לענות	עושה
לעבוד, לעמד	עובד
לאכל, לאהב	אוכל
לשבת, ללכת	יושב
לדעת	יודע
לגור, לקום	גור
לבוא	בא

שְׁעוֹר אַחַד-עָשָׂר: יש לו מָאָה, רוֹצֶה מְאֹתִים

זמן הונה:

אני נוטן	אני נוטנת	אני נוטן	אני נוטנת
אתה נוטן	אתה נוטנת	אתה נוטן	אתה נוטנת
הוא נוטן	היא נוטנת	הוא נוטן	היא נוטנת
אנחנו נוטנים	אנחנו נוטנות	אנחנו נוטנים	אנחנו נוטנות
אתם נוטנים	אתן נוטנות	אתם נוטנים	אתן נוטנות
הם נוטנים	הן נוטנות	הם נוטנים	הן נוטנות
אני משלם	אני משלמת	אני משלם	אני משלמת
אתה משלם	אתה משלמת	אתה משלם	אתה משלמת
הוא משלם	היא משלמת	הוא משלם	היא משלמת
אנחנו משלמים	אנחנו משלמות	אנחנו משלמים	אנחנו משלמות
אתם משלמים	אתן משלמות	אתם משלמים	אתן משלמות
הם משלמים	הן משלמות	הם משלמים	הן משלמות

אָמַר בְּזִמְנֵי הַזֶּה: קוֹנֵה, מְדַבֵּר, מְצַלֵּל, הוֹלֵךְ.

מלך	אני אופה	אני אופה	אני אופה
אני אופה	אתה אופה	אתה אופה	אתה אופה
הוא אופה	היא אופה	הוא אופה	היא אופה
אנחנו אופים	אנחנו אופות	אנחנו אופים	אנחנו אופות
אתם אופים	אתן אופות	אתם אופים	אתן אופות
הם אופים	הן אופות	הם אופים	הן אופות

מספרים

100 - מאה	200 - מאות
300 - שלוש מאות	400 - ארבע מאות
600 - שש מאות	900 - תשע מאות
700 - שבע מאות	1000 - אלף

שְׁעוֹר שְׁנַיִם-עָשָׂר: אֵל הַקְּבוּיָה

לָמָּה אֵין אֵתָה אוֹכֵל, עֲוֹרָא, אֵין לָךְ תַּאֲכוּזָה? וְלָמָּה אֵתָה לֹא שְׂמַח? יוֹסֵף, הוּא אוֹמֵר לִי, אֲנִי שְׂמַח לָךְ, אֲבָל יֵשׁ לִי הַרְבֵּה שְׂאֵלוֹת. אֲנִי רוֹצֵה לְשׁוֹחַח אֵתָה, יוֹסֵף. אֵתָה יוֹדֵעַ, הַחַיִּים שֶׁל הַפְּטוּדוּסִים קָשִׁים לִי. בְּאֵתִי לִלְמַד בְּאוּניִבֶּרְסִיטָה, אֲבָל אֲנִי חוֹשֵׁב דְּבָר אַחֵר. אֵתָה רוֹצֵה לְהַגִּיד לִי, מָה אֵתָה חוֹשֵׁב עֲוֹרָא? אֵין לָךְ הוֹרִים פֶּה, אֵתָה צָרִיךְ לְדַבֵּר עִם הַבְּרִיָּים.

טוֹב, יוֹסֵף. הִנֵּה אֲנִי אוֹמֵר לָךְ, מַה שְׂאֵנִי חוֹשֵׁב. אֵין לִי שְׂמַחָה בַּלְמוּדִים, אֲנִי רוֹצֵה לְעֵבֵד.

עַל אֵיזוֹ עֲבוּדָה אֵתָה חוֹשֵׁב, עֲוֹרָא, אֵתָה רוֹצֵה לְשִׁבֵּת בַּמְשָׁרְד? אֵתָה רוֹצֵה לְעֵשׂוֹת כְּסָף?

לֹא, לֹא, יוֹסֵף! לֹא עַל עֲבוּדָה בַּמְשָׁרְד אֲנִי חוֹשֵׁב. הַכְּסָף לֹא הַדְּבָר הַרְאֵשׁוֹן לִי - גַם לֹא הַדְּבָר הַאֲחֵרוֹן - לֹא כְּסָף אֲנִי רוֹצֵה. יֵשׁ לִי הַבְּרִיָּים בַּקְּבוּיָה. אֲתִמּוֹל הֵייתָ פֶּה חֶבֶר מִן הַקְּבוּיָה. הוּא אָמַר לִי:

עֲוֹרָא, מַה אֵתָה חוֹשֵׁב כָּל כֶּךָ הַרְבֵּה, בּוֹא לַקְּבוּיָה לְשִׁנָּה אַחֵת, טוֹב לְצַעִיר לְעֵבֵד מְעַט וְאַחֲר־כֵּן אִם לֹא טוֹב לָךְ בַּקְּבוּיָה, אֵתָה יָכוֹל לְלַמֵּד בְּאוּניִבֶּרְסִיטָה עוֹד הַרְבֵּה שְׁנַיִם. עַל זֶה אֲנִי חוֹשֵׁב בְּיָמַי.

הָאֲחֵרוֹנִים. כַּמָּה אֲנִי שְׂמַח, יוֹסֵף, שְׂאִמְרָתִי לָךְ כָּל זֶה וְשׁוֹחַחֵנִי מְעַט. זֶה הֵייתָ מַצְלֵן. מַה לְעֵשׂוֹת, יוֹסֵף?

הֵייתָ כְּבֵר בַּקְּבוּיָה, עֲוֹרָא? לֹא הֵייתָ!

אִם כֶּךָ אֵתָה צָרִיךְ לְנַסֵּעַ לַקְּבוּיָה וְלִרְאוֹת בְּעֵינַיִם שְׁלָךְ אִיךְ הַחַיִּים בַּקְּבוּיָה.

תוֹדָה, יוֹסֵף, תוֹדָה.

וְעַכְשָׁיו עֲוֹרָא רוֹצֵה אֵתָה לְאָכֵל, מִנְּה שֶׁל דָּג. יֵשׁ פֶּה הַיּוֹם דְּגוּם מַצְנֵגִים דְּגוּם מִיָּם-כַּפֶּרֶת.

לֹא, תוֹדָה יוֹסֵף. אֲנִי רוֹצֵה רַק לְשׁוֹחַח מְעַט מִיָּם.

שְׁעוֹר שְׁנַיִם-עָשָׂר: אֲנִי רוֹצֵה לְהַגִּיד

שֶׁל
הַסֵּפֶר שֶׁל הַתְּלָמִיד
הַעֵט שֶׁל הַמּוֹרֶה
הַדוּד שֶׁל יוֹסֵף
שֶׁל (אני) - שֶׁלִּי
שֶׁל (אתה) - שֶׁלְךָ
שֶׁל (הוא) - שֶׁלוֹ
שֶׁל (אנחנו) - שֶׁלֵּנוּ
שֶׁל (אתם) - שֶׁלְכֶם
שֶׁל (הם) - שֶׁלָּהֶם
(אני) הַתְּלָמִיד שֶׁלִּי
(אנחנו) הַמּוֹרֶה שֶׁלֵּנוּ
(את) הַמּוֹרֶה שֶׁלְךָ
(אתה) הַדוּד שֶׁלְךָ

הַעֵט שֶׁל מִי? הַעֵט
הַסֵּפֶר שֶׁל מִי? הַסֵּפֶר
הַדוּד שֶׁל מִי? הַדוּד שֶׁלֵּנוּ
מִכֵּין - מִכֵּין, מִכֵּינָה, מִכֵּינִים, מִכֵּינֹת (לְהַכִּין).
תָּנוּ - תָּנוּ! לֹא יֵשׁ אוֹמְרִים: תָּנוּ!
נוֹתֵן, נוֹתֵנִת, נוֹתֵנִים, נוֹתֵנוֹת (לְהֵת):
לְהַגִּיד - הַגִּיד לִי: (לְאֵשׁוֹה) הַגִּידִי - אֲנִי רוֹצֵה לְהַגִּיד.
הֵייתָ - (אֲנִי) הֵייתָ, הֵייתָ (הוּא) הֵייתָ.
לְהִיֹּת - דָּן, מַה אֵתָה רוֹצֵה לְהִיֹּת?
הַדוּד שֶׁלִּי - דוּדִי, הַדוּד שֶׁלְךָ - דוּדְךָ, הַדוּד שֶׁלוֹ - דוּדוֹ
הַדוּד שֶׁלִּי - דוּדִי, הַדוּד שֶׁלְךָ - דוּדְךָ, הַדוּד שֶׁלָּהּ - דוּדֶהָ

שַׁעוֹר שְׁנַיִם - עֶשְׂרִי: שְׁלִישִׁי, שְׁלֵשָׁה - שְׁלֵשָׁה:

אָמַר וּכְתַב בְּמַלְאָה אַחַת שְׁמֵי הַמַּלְאִים:

- הַיְיָ שְׁלֵשָׁה - דָּגִי _____
- הַיְיָ שְׁלֵשָׁה - _____
- הַיְיָ שְׁלֵשָׁה - _____
- הַיְיָ שְׁלֵשָׁה - _____
- הַיְיָ שְׁלֵשָׁה - _____
- הַיְיָ שְׁלֵשָׁה - _____

אָמַר וּכְתַב אֵת הַמַּלְאָה בְּשֵׁמֵי מַלְאִים:

- דוֹדוֹ - הַדּוֹד שְׁלֹו
- חֲבֵרִי - _____
- בְּתוּלָה - _____
- אֲבִיבִי - _____
- תַּלְמִידֵיכֶם - _____
- יְלָדִים - _____
- כַּרְטוֹסְכֶן - _____
- עֵטוֹן - _____

תּוֹרָה

הָיָה - הַיּוֹם יוֹם שְׁלִישִׁי. - אֲתוּמוֹל הָיָה יוֹם שְׁנַיִ. - הַיּוֹם חֵם. - אֲתוּמוֹל הָיָה קָרָה. - אֲתוּמוֹל הוּא לֹא הָיָה כְּבִית. - אֲתוּמוֹל (אָנִי) הָיִיתִי בְּקוֹלְנוּעַ.
 - הָיִיתִי בְּאֵלְפוֹן.
 שָׁלַח - לְעוֹרָא דוֹד. הַדּוֹד שָׁלַח עוֹרָא חֲבֵר בְּמוֹשָׁב-עוֹבְדִים. - הַדּוֹד שָׁלַח עוֹבְדִי קִשְׁתָּה. - שְׁלַח-שְׁלֵשָׁה, שְׁלַח-שְׁלֵשָׁה:

שַׁעוֹר שְׁנַיִם - עֶשְׂרִי: תּוֹרָה רַבָּה

מִה שְׁלֹוּמָה, אֲנִי תוֹרָה רַבָּה, שְׁלֹוּמִי טוֹב. וּמִה שְׁלֹוּמָה אִתִּי, לֹא הָיָה שְׁלֹוּמִי לֹא טוֹב. אָנִי לֹא יוֹדַעְתָּ אֵת הַשַּׁעוֹרִים שְׁלִי. שְׁלֹוּם, אֲנִי!

נְמוּנֹת - לִחְתּוּ א

זָכַר

שְׁלֵשָׁה	אֵין ל	יֵשׁ ל	ל	ל	אָנִי
שְׁלֵשָׁה	אֵין לִי	יֵשׁ לִי	לִי	לִי	אֲתָה
שְׁלֵשָׁה	אֵין לְךָ	יֵשׁ לְךָ	לְךָ	לְךָ	הוּא
שְׁלֵשָׁה	אֵין לוֹ	יֵשׁ לוֹ	לוֹ	לוֹ	אֲנִיחֵנוּ
שְׁלֵשָׁה	אֵין לָנוּ	יֵשׁ לָנוּ	לָנוּ	לָנוּ	אֲתָם
שְׁלֵשָׁה	אֵין לָכֶם	יֵשׁ לָכֶם	לָכֶם	לָכֶם	הֵם
שְׁלֵשָׁה	אֵין לָהֶם	יֵשׁ לָהֶם	לָהֶם	לָהֶם	

זָכַרְתָּ

שְׁלֵשָׁה	אֵין לִי	יֵשׁ לִי	לִי	לִי	אָנִי
שְׁלֵשָׁה	אֵין לְךָ	יֵשׁ לְךָ	לְךָ	לְךָ	אֲתָה
שְׁלֵשָׁה	אֵין לָהּ	יֵשׁ לָהּ	לָהּ	לָהּ	הִיא
שְׁלֵשָׁה	אֵין לָנוּ	יֵשׁ לָנוּ	לָנוּ	לָנוּ	אֲנִיחֵנוּ
שְׁלֵשָׁה	אֵין לָכֶן	יֵשׁ לָכֶן	לָכֶן	לָכֶן	אֲתָן
שְׁלֵשָׁה	אֵין לָהֶן	יֵשׁ לָהֶן	לָהֶן	לָהֶן	הֵן

הַדּוֹד שְׁלֵשָׁה - דוֹדְנִי, הַדּוֹד שְׁלָכֶם - דוֹדְכֶם, הַדּוֹד שְׁלָהֶם - דוֹדְהֶם.
 הַדּוֹד שְׁלָכֶן - דוֹדְכֶן, הַדּוֹד שְׁלָהֶן - דוֹדְהֶן.

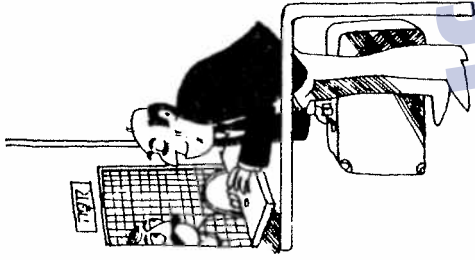

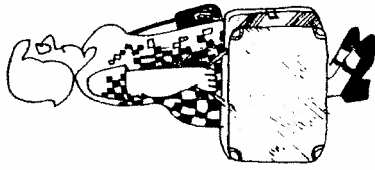

שעור ארבעה-עשר: מקום טוב לאשתו!

אדוני הקפאי!
תן לי
כרטיס לאשתו!
אשתי אמרה
שהיא צריכה
מקום טוב.

לא ראשון
וגם לא אחרון...
היא אמרת
שהיא אוהבת
תמיד באמצע לשבת.

אתה מבין?
...
קף - קצת משמאל וקצת מימין!
רק קצת מן הצד,
אבל לא הרבה,
רק מן הצד,
לא באמצע,

שעור שלוש-עשר: יצחק בנה של שרה

תמיד - ראשונים תמיד אנוח. לא תמיד היפה הוא גם הטוב. לא טוב לשאל שאלות תמיד.

רב - זמן רב. ילדים רבים. שמחה רבה. בחורות רבות.
קדם - קדם אמה ואחר-כך אני. קדם הוא לא ידע כלום. טוב לאכל קדם, ואחר-כך לשתות.

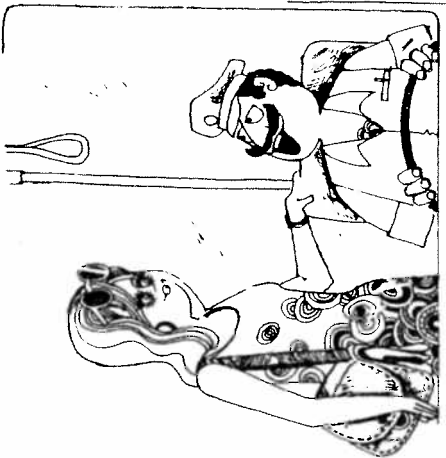
מהר - הוא הולך מהר, רץ מהר, נוסע מהר. הוא מדבר מהר מאוד נאני לא מבין אותו.

אוחו - הם אוהבים זה את זה. הוא אוהב אותה, והיא אוהבת אותו.
צחק - שרה צחקה וקראה לבן שלה: יצחק.

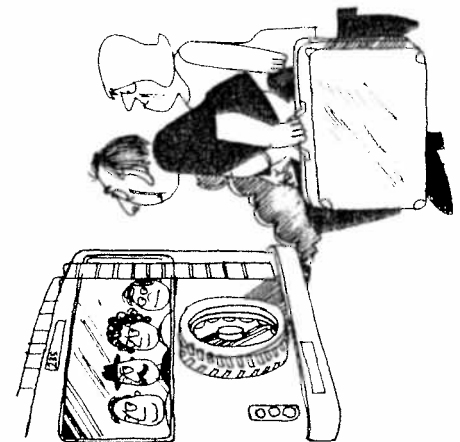
רשימה 13

תורה	אמצע	מחיר	נהג
מכונית	סוף	יצא	מהר
רעש	פגשה	יָרַד	קדם
קפה	בחור	רץ	תמיד
כרטיס	מזכיר	צחק	אוחו
חור	רב	נסע	קריד
פי	ראיון	ראה	

שעור ארבעה-עשר: קצת משמאל וקצת מימין...

ואומא: בבקשה;
רק אם עונה על כל שאלותי.
היא מסתכלת על כל שאלותי.
כל מקום, כל מקום, כל מקום.
אני יודעת ומכירה.

אין רע בלי טוב;
הגזרת הרגולציה והאודיו הפשוט רצו מהר מן
הקלפה אל המכונית, אבל הקלפה
כבר יצאה מן התחנה ונסעה.
- אמרתי לך, בוא מהר! - אמרה וזרת
טפוחה - ואיפה עומד כל הזמן על-בד
הקלפה מוכר בקוס עם הקלפה;
- איי-איי-איי - רגולציה - רגולציה - רגולציה;
שטור וקול המוקומות הטובים במכונית רגולציה;
האליה וקול רגולציה - רגולציה - רגולציה;
והאליה וקול רגולציה - רגולציה - רגולציה;

שעור ארבעה-עשר: מקום טוב לאלה

מקום שאין בו שמש
ואור בו יש.
זהו זהו המקום
שאני מבקש.

מקום שיש בו אור
ושאין בו רוח.
מקום על-יד הילון,
הילון לא סגור,
רק הילון פתוח.
גם וילון
צריך על הילון...

שעור ארבעה-עשר: מי שלא ראה את ירושלים...
 שעור ארבעה-עשר: מי שיש לו יש לו

מקום - לא לעלות עוד; אין מקום: קרא הנהג לנסעים שעמדו בתור. "לעלות, יהודים; יש מקום בתוך אל; קרא וזמן אחד שעמד בתור.

קצת - תן לי קצת מן הנבינה - קצת מזה וקצת מזה.
 כבר - אני יודע כבר את סדר האלפבית. - כבר כתבתי את השעור.
 כבר למדתי. - האוטובוס כבר נסע.

כמה ש - תן לי כמה שיש לך!
 מי ש - מי שלא ראה את ירושלים, לא ראה את העיר היפה בתוך אל.

רשימה 14

מקום	קצת	כאשר	שיר
צד	אזר	רצוע	מכיר
שמאל	רוח	סגר	מביט
זמן	שקט	פתח	רע
חלון	אור	מעטן	
וידון	שכן	מבקש	

נסיונות - פעל, עבר - ללמוד

הוא	היא	הוא	היא
סגר	סגרה	סגרתי	סגרתי
אמר	אמרה	אמרתי	אמרתי
אכל	אכלה	אכלתי	אכלתי
פתח	פתחה	פתחתי	פתחתי
זמר	זמרה	זמרתי	זמרתי

להשוות: כתב, למד, קרא, ידע, ישב, אהב.

סוגר. אני סוגר את החלון, סגרתי. פותח. פותחתי עכשיו החלון סוגר. פתוח.

ש - (אשר) המורה אמר, שכתבתי יפה. הוא שמה, שידעתי את השעור. טוב שנסעתי אהמול. יש רוצה - נאזן לו; יש שיש לו - נאינו רוצה. ש - את השעור שלמדתי - ידעתי, נאת השעור שלא ידעתי - למדתי.

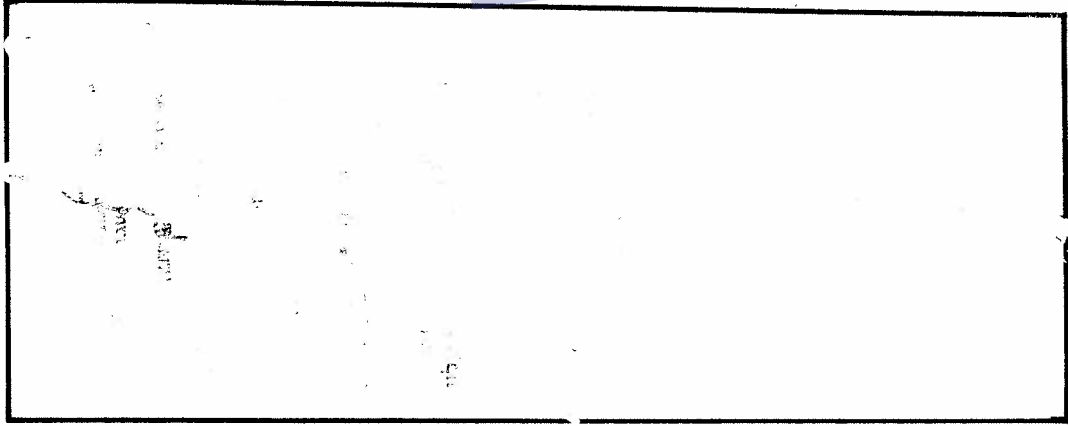
לפני ש... מה ש...
 כך היה לפני שבאתי לארץ.
 אני יודע מה שאני אומר, ואני אומר מה שאני יודע.

אינו - הוא לא. בו - מה יש בתוך? מה יש בו? זהו - זה הוא.

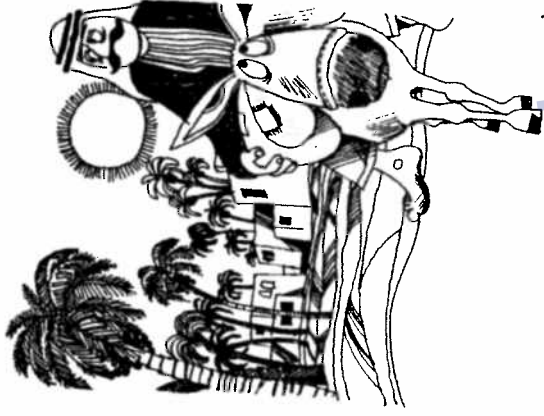

שעור תמשה-עשר: איפה בית-שמשי?

שאלות

1. אילו מקומות אתה עובר בדרך מנתניה לירושלים?
2. אתה עובר בדרך גם את תל-אביב?
3. מה שם העיר, שאתה עובר בה בדרך מתל-אביב לירושלים?
4. בדרך מנתניה לירושלים אתה עובר את העיר בית-שמשי?
5. כמה מטרים ורושלים מעל פני הים התיכון?
6. ים-המלח כמה מטרים מתחת לפני הים-התיכון?
7. כמה מטרים יורדים מירושלים לים המלח?
8. (ירושלים יושבת 800 מטרים מעל פני הים התיכון, וים המלח 394 מטרים מתחת לפני הים-התיכון.)

שעור תמשה-עשר:

מה בדרך ליריחו?

- ספור את ספור השויל בפעלים האלה:
- (זוא) נסע, שר, צחק, עבר, פגש, ראה, ישב, הביט, ראה, שאל.
- הם יצאו מירושלים. בדרך יוסף שר וצחק הרבה...
 2. ספר בפעלים: (הם) נסעו, שרו, צחקו, עברו...
 3. השר בפעלים: (אנו) נסעתי, שרתי, צחקתי, עברתי...

שאלות

1. כמה נסע יוסף מירושלים ליריחו?
2. איפה יש פפרים ערביים בישראל? האם יש הרבה פפרים בדרך מירושלים ליריחו?
3. מה שם הים שראו הנסעים בדרך ליריחו?
4. מה הוא המקום הנמוך ביותר בעולם?
5. האם יש עצים בקרבת בדרך ליריחו?
6. מה שאל יוסף ביריחו?
7. מה שרו התברים בדרך ליריחו?

שעור חזרה ג': לאן נסע עזרא?

- שאלות
1. לפני כמה שנים קמו המושבות העבריות: זכרון-יעקב, ראשון-לציון וראש-פנה? 2. מאין באו הראשונים בפתח-תקוה? 3. מאין באו הראשונים בגדרה? 4. מאין הגיעים שאנחנו אוכלים בישראל? 5. מאיזו שעה עד איזו שעה פתוח הפנקס? 6. באיזו שעה סגורות התניות בצוקה? 7.

תשובות

1. מירושלים.
2. מרוסיה, אנשי "ביל"ו, העליה הראשונה.
3. מרוסיה, אנשי "ביל"ו, העליה הראשונה.
4. מרוסיה, אנשי "ביל"ו, העליה הראשונה.
5. מרוסיה, אנשי "ביל"ו, העליה הראשונה.
6. מרוסיה, אנשי "ביל"ו, העליה הראשונה.
7. מרוסיה, אנשי "ביל"ו, העליה הראשונה.

עטף	עטף	עטום	עטוף
עטו	עטה	עטום	עטוף
אמר את הנטייה של:	נתי, דג, חב, עתו, פרטים, שעור.		

שעור המטה-עשר: יש לי זון ובאר יש לי

- ער - הוא עובד מן הפקר עד הערב. מפה עד הבית שלי לא רחוקה הדירה. המשך פתוח עד שעה שש בערב.
- בשביל - בשביל מי אמה קונה את הספריות? בשבילי, בשביל אחי, בשביל הילדים ובשביל כל המשפחה, וגם בשבילי.
- סביב - יש לי זונה סביב לבית. סליחה, איך פניסה מפה. בקלשה, ללכת מסביב. תניות רבות סביב לפתחה המרפוח.

רשימה 15

ריח	ליחה	עבר	ער
פעם	כפר	פגש	עץ
אולי	מספר	נפל	בשביל
רכבת	מחר	עולם	ירק
באמת	שר	רחוק	א. ים המלח
הרף	חפשה	טפול	ב. עמק
רנן	זמון	יותר	ג. חומות יריחו
הר	מדבר	סביב	ד. באר
פתאם	מסכה	הלאה	

- כַּפֹּה קוֹלְטוֹרִים?
- מַמְטוּלָה - עַד צַפְתָּ?
  - מַצְפֵּת - תִּיפָה?
  - מַמְטוּלָה - תִּיפָה?
  - מַתִּיפָה - טְבִירָה?
  - מַתִּיפָה - נְמִינָה?
  - מַמְטוּלָה - תֵּל-אֲבִיב?
  - מִירוּשָׁלַיִם - תִּיפָה?
  - מַתִּיפָה - בְּאֵר-שֶׁבַע?
  - מִתֵּל-אֲבִיב - אֵילָת?
  - מַתִּיפָה - יְרוּשָׁלַיִם?
  - מִירוּשָׁלַיִם - מַמְטוּלָה?
  - מִירוּשָׁלַיִם - יְרֵחוֹ?
  - מִירוּשָׁלַיִם - יָם-הַמֶּלַח?
  - מַמְטוּלָה - צַפְתָּ 48 ק"מ
  - צַפְתָּ - טְבִירָה 36 ק"מ
  - צַפְתָּ - תִּיפָה 36 ק"מ
  - טְבִירָה - תִּיפָה 70 ק"מ
  - צַפְתָּ - תִּיפָה 43 ק"מ
  - תִּיפָה - תֵּל-אֲבִיב 98 ק"מ
  - תֵּל-אֲבִיב - יְרוּשָׁלַיִם 98 ק"מ
  - תֵּל-אֲבִיב - בְּאֵר-שֶׁבַע 107 ק"מ
  - יְרוּשָׁלַיִם - בְּאֵר-שֶׁבַע 121 ק"מ
  - יְרוּשָׁלַיִם - יָם-הַמֶּלַח 32 ק"מ
  - בְּאֵר-שֶׁבַע - אֵילָת 234 ק"מ
  - יְרוּשָׁלַיִם - יְרֵחוֹ 35 ק"מ

בְּאֵיזוֹ דֶּרֶךְ גּוֹסְעִים: מִתֵּל-אֲבִיב לְאֵילָת? מִתֵּל-אֲבִיב לְטְבִירָה? מִתִּיפָה לְמַמְטוּלָה? מִתִּיפָה לְאֵילָת? מִתִּיפָה לְמַמְטוּלָה?

שְׁעוֹר שֶׁשָׁה-עָשָׂר: יָפָה וּפְשׁוּט

תְּגִיפּוּרִים עֵבֶר, וְהִרְבֵּה שְׁעוּרִים יֵשׁ לָנוּ לַעֲשׂוֹת. אֲחַמּוּל פְּנִישְׁתִּי אֵת לֵאמֹר וְאֵת חֲנִי. הֵן סִפְרוּ, כִּי קָשָׁה לָנוּ לְלַמֵּד בְּחֻדְוֵן. הֵן גְּרוּת אֲרִבַּע בְּנוֹת בְּחֻדְוֵן וְתַמִּיד רַעֲשׁ בְּחֻדְוֵן. עֲנִיתִי לָהֶן, שֶׁעוֹרָא חֲבָרִי נִסַּע וּבְחֻדְוֵן שְׁלִי שִׁקְטָם, אֵין רַעֲשׁ. אוּלַי אֲפֹן רוּצוֹת לְבַקֵּר אוֹתִי, לְבוֹא לְחֻדְוֵן שְׁלִי בְּשִׁבְתִּי וְלִקְרָא יַחַד עֲבָרִיתִי; עֲנֵנוּ לִי בְּשִׁמְחָה: נְבוֹא אֵלַיךְ בְּשִׁבְתִּי בְּשַׁעַר עָשָׂר. בַּיּוֹם שֶׁשִׁי עֲשִׂיתִי סֹדֵר בְּחֻדְוֵן, חֲנֵה פְרָמִי רְאֵתִה, אֵיךְ אֲנִי רוֹחֵץ אֵת הַכֵּל, שֶׁאֵלֶּה אוֹתִי: אֵתֶּה מְחַכֶּה לְאוֹרֵתִי, יוֹסֵף?

— כֵּן — עֲנִיתִי — זֹאת הַפַּעַם הִירָאשׁוּנָה, שֶׁהוֹמַנְתִּי אוֹרְחִים לְחֻדְוֵן שְׁלִי, וְאֲנִי חוֹשֵׁב כָּל הַיּוֹמָן אֵיךְ מְקַבְּלִים אוֹרְחִים בִּישְׂרָאֵל וּבְעִבְרִית...
— אֲנִי רוֹאֶה עֲלֵיךְ — אֵמַרְתָּ חֲנֵה — שֶׁהוֹאֲרְחִים שְׁלִי, לֹא אוֹרְחִים, כִּי אִם אוֹרְחוֹת.

מַה לַּעֲשׂוֹת? חֲנֵה פְרָמִי רוֹאֶה הַכֵּל וְיודַעַת הַכֵּל.
— כֵּן — אֵמַרְתִּי — הוֹמַנְתִּי שְׁפִי תִּלְמִידוֹת, הַלּוּמְדוֹת אֵתִי בַּפִּקּוּלָה וְאֲנִי מְדַבֵּר אֲפֹן רַק בְּעִבְרִית. וְאֵין אֲנִי יודַע, מַה לּוֹמַר לָהֶן, כִּשְׁתֵּן בָּאוֹת וּבִמָּה לְכַבֵּד אוֹתָן. אוּלַי הֵן רַעֲבוֹת וְאוּלַי הֵן שְׂבִיעוֹת?

— יוֹסֵף, — אֵמַרְתָּ לִי חֲנֵה — מַה אֵתֶּה עוֹשֶׂה מִזֶּה דְבַר גְּדוּל כֵּן? פֶּה בִּישְׂרָאֵל אוֹמְרִים רַק שְׁלוֹם וּבְמַלְאָה שְׁלוֹם אֵתֶּה אוֹמֵר הִרְבֵּה-הִרְבֵּה. אִם אֵתֶּה רוֹצֶה לּוֹמַר יוֹתֵר, אֵתֶּה אוֹמֵר: פְּרוּץ הִבָּא, הִרְבּוֹת הִבְּאוֹת! וְאֵתֶּה שׂוֹאֵל אֵת הַאוֹרְחוֹת: בִּמָּה לְכַבֵּד אֶתְכֶן? אִם יוֹם חַם, אֵתֶּה שׂוֹאֵל: אוּלַי אֲפֹן רוּצוֹת לְשִׁתוֹת כּוֹס תֵּה, או כּוֹס יַיִן? וְאֵתֶּה שֶׁם עַל הַשְּׁלֵחָן עוֹגָה רֵיזֵן. אֲבָל לֹא יֵין חַמוּץ. יֵין חַמוּץ לֹא בְּשִׁבְתִּי בְּנוֹת. בְּנוֹת אוֹתְבוֹת קָצַת יַיִן מְתוּק. וְתֵה חַם יֵשׁ בְּמַטְבַּח תַּמִּיד, וְגַם כּוֹסוֹת. כִּפְּתֵה יָפָה וּפְשׁוּט, חֲשִׁבְתִּי שְׁלוֹם, פְּרוּכּוֹת הִבְּאוֹת!
— תוֹרְדֵה רִבֵּה, חֲנֵה — אֵמַרְתִּי לָהּ — אֵתֶּה בְּאֵמַת אֵשֶׁה טוֹבָה.

שעור שבועה-עשר: בימים הקהם

אני באמת אוהב אנשים זקנים ונאני נוהג להם גם כבוד כמו שאר...
כאשר אני נוסע באוטובוס ורואה בין הנוסעים אשה זקנה או איש זקן,
אני קם ונותן את המקום שלי. אני לא מדבר באמצע הדברים שלי.
אבל מה שאני לא אוהב אצל החורים של חנה, שעל כל מה שאני
אומר, אבא של חנה, ארון גיר תמיד אומר:

מה אמה יודע? או, כאשר אנתנו באנו... אלה היו אנשים...

אם אני אומר, שהיום עבדתי הרבה, הוא תמיד מספר: - איך עבדו
בימים הראשונים! לא היה אז כלום במושב שלנו בנהלל, רק אדמה
ואדם. אבל איזה אדם! והאדם - הוא אומר - אהב את האדמה ומה
עכשו - הוא אומר - אתם אוהבים? רק מכוניות, מסכות ותברות!
אנתנו רצינו להיות מקלאים. אמה חושב, שנה היה קל?
פעם אמרתי, שהכבילי, שנסעתי בו ליריחו, לא טוב.

מה אמה יודע? - הוא אמר לי - אז, כאשר אנתנו באנו, לא היה כביש.
איפה היה כביש? כאשר בא החורף, היו ימים, שלא היה לנו מה
לאכל, כי לא היה לנו כביש וכימים של גשם גם מכונית לא יכלה
לנסע. היום זה כביש מצוי, ואמה יודע מי עשה את הכביש הראשון?
אמה רואה את הימים האלה? הן יודעו פעם לעבד!
ערב אחד לא היה אור. חנה הדליקה מנורה ואני אמרתי, שאני הולך
לקמד אל חברי, כי אין לי די אור.

זה לא נוהג די אור שבכילה? - הוא שאל - כאשר אנתנו באנו, שמתנו
אם הייתה לנו מנורה ואם היה נפט במנורה. בחורף המנורה נתנה גם
אור וגם חם. כמה ספרים קראתי לאור המנורה! אבל לא היה תמיד
נפט למנורה.

שעור ששה-עשר: אולי פן, אולי לא

אולי - אולי פן, ואולי לא. אולי הוא יודע, שהדרך סוגרה ונסע
מסביב. אולי יש לו, ואולי אין לו.

כש- (פונק) כשבאתי לארץ-ישראל לא הייתה הסוכנות היהודית
ולא היה שפון לעולים חדשים, - אמר הוסיק. - כשבאים
אורחים, שמחה רבה פמושב.

תכל - תכל שלא למדתי עברית קודם. תכל שלא עליתי קודם
מקניינוב.

מלה - מלים. אלה מלים.

רשימה 16

אורח	חמוץ	להומין	תכל
עונה	רעב	לכבוד	מחפה
כוס	שבוע	מקפיל	אמו
כבוד	לבקר	פשוט	א. התקדם
קול	לאט	שקט	
מטבח	הביא	רוחץ	
מתוך	כש-	מלה	

שְׁעוֹר שְׁבַע-עָשָׂר: הִיָּה לִי

דְּקוּדוּק

נִקְבָּה. מִחֲבֵרֵת, נִבְרַת. – הוֹלֵכֵת, הוֹלְכוֹת. מְלַמֵּדוֹת טוֹבוֹת. דוֹרָה –
 דוֹרָתִי. מִשְׁפָּחָה – מִשְׁפָּחָתִי. מִשְׁפָּחָה שֶׁל גִּדְעוֹנִי – מִשְׁפָּחַת
 גִּדְעוֹנִי. עֲבוֹדַת-אֲדָמָה. שָׁנָה – שְׁנֵתִים.

(הוּא) הִיָּה – (הִיא) הִיָּתָה, רָצָה – רָצָתָה, עָשָׂה – עָשִׂתָה.

הוּוָה – יָכוֹל, יָכוֹלָה, יָכוֹלִים, יָכוֹלוֹת.

הֵם צַעֲרִים, הֵם יָכוֹלִים לְרוֹץ מִהָר.

הוּא לֹא יָכוֹל לְשׁוֹת, פִּי אֵין לוֹ כּוֹס,

עֵבֶר, זָכַר – יָכַלְתִּי, יָכַלְתְּ, יָכַל, יָכַלְנוּ, יָכַלְתֶּם, יָכַלוּ.

נִקְבָּה – יָכַלְתִּי, יָכַלְתְּ, יָכַלְתָּ, יָכַלְנוּ, יָכַלְתֶּם, יָכַלוּ.

הוּא נֹסֵעַ לְתֵל-חַי-פַּמְכוֹנִית, פִּי לֹא יָכַל לְלַכֵּת בְּרִגְלִי.

מֵלֶא: הִיא

אֲנִי

הֵם

הִיָּה לִי. (עֲכָשׁוּ) יֵשׁ לִי – (אֲתִמּוֹל) הִיָּה לִי.

אֵין לִי – לֹא הִיָּה לִי.

תְּרַגֵּל

הִיָּה לִי סִפָּר. הִיָּתָה לִי מִחֲבֵרֵת. הִיָּה לִי סִפָּרִים.
 הִיָּה לִי, הִיָּה לָךְ, הִיָּה לּוֹ. עֲכָשׁוּ יֵשׁ לָנוּ כְּבִישׁ וְחֲשֵׁמֶל, אֲבָל קֹדֶם לֹא
 הִיָּה לָנוּ חֲשֵׁמֶל וְלֹא הִיָּה לָנוּ כְּבִישׁ. – לֹא הִיָּתָה לָכֶם עֲבוֹדָה רַבָּה.
 לֹא הִיָּה לָךְ סִפָּרִים. עֲכָשׁוּ יֵשׁ מִה לְאַכֵּל. אִו לֹא הִיָּה לָנוּ מִה לְאַכֵּל.

שְׁעוֹר שְׁבַע-עָשָׂר: וּבְזֶמַן הַזֶּה

וְאִז מָה עֲשִׂיתֶם, אֲדוֹן נִיר? – שְׁאַלְתָּ.

מָה עֲשִׂינוּ? יִשְׁכְּבוּ בַחֲשֵׁד. מָה אֲמַתָּה יוֹדֵעַ, מָה הִיא מְנוּרָה? אֲתֶם הַצַּעֲרִים
 אִם אֵין לָכֶם חֲשֵׁמֶל, לֹא יִכּוֹלִים לְלַמֵּד, מָה?

מָה לְעֲשׂוֹת אֲנִי בְאַמַּת אוֹתָב אֵת הַזְּמָנִים, כֵּל הַכְּבוֹד לָהֶם, אֲבָל אִם
 יֵשׁ לָנוּ כְּבִישׁ, וְיֵשׁ לָנוּ חֲשֵׁמֶל נֹסֵם חֲקֵלֵאִים טוֹבִים, מָה הֵם יוֹדְעִים עַל
 מָה שְׁאַן לָנוּ?

נְשִׂוֹת – לִיָּה ה

נִקְבָּה: רֹאֵיתִי, רֹצֵיתִי, עֲשִׂיתִי

אֲנִי	אֲתָ	הִיא	אֲנִי	אֲתָ	הִיא
קָנִיתִי	קָנִיתָ	קָנִיתָה	קָנִינוּ	קָנִיתָן	קָנִינוּ
רֹצֵיתִי	רֹצֵיתָ	רֹצֵיתָה	רֹצֵינוּ	רֹצֵיתָן	רֹצֵינוּ
שָׂתִיתִי	שָׂתִיתָ	שָׂתִיתָה	שָׂתִינוּ	שָׂתִיתָן	שָׂתִינוּ
רֹאֵיתִי	רֹאֵיתָ	רֹאֵיתָה	רֹאֵינוּ	רֹאֵיתָן	רֹאֵינוּ
עֲשִׂיתִי	עֲשִׂיתָ	עֲשִׂיתָה	עֲשִׂינוּ	עֲשִׂיתָן	עֲשִׂינוּ

תְּרַגֵּל

לֹאָה קוֹנָה עוֹנָה וְיֵין חֲמוּץ. הִיא רוֹצָה לְכַבֵּד אֶת הַאוֹרְחִים. הַאוֹרְחִים
 רוֹצִים לְשׁוֹת קַפֵּה וְלֹא יֵין. מָה עוֹשֶׂה לֹאָה? הִיא עוֹלָה לְחִדְרָה שֶׁל
 תְּבַרְתָּה, עוֹשֶׂה קַפֵּה וְנוֹתֵנָה לַאוֹרְחִים קַפֵּה חֵם וְעוֹנָה טוֹבָה.

שְׁאַלוֹת

מָה עֲשִׂיתָה לֹאָה? מָה עוֹשׂוֹת לֹאָה וְחֲנָה? מָה עֲשׂוּ לֹאָה וְחֲנָה? (לֹאָה וְחֲנָה
 קָנוּ עוֹנָה...)

שעור שמונה-עשר: בצחוק...

כן, אני אומר, שיש בעל-תנות טוב או בעל-תנות רע.
לא, חברי הטוב, יש רק בעל-תנות חכם ויש בעל-תנות טפש. אם
תראיה, נדף ונכנס לתנותו של אדון לבני נראה בעל-תנות טפש.
טוב, נכנס.

שלוש, אדון לבני, אני רוצה לקנות קפסת-גפרורים.

לכני: בבקשה, הנה הגפרורים.
אבקש רק קפסה אחת, תודה; אדון לבני, הגפרורים בקפסה כלם
ראשיתם למעלה, ואני רוצה גפרורים, שראשיתם למטה.
לכני: סליחה, אין לי גפרורים אחרים.

שלוש: ...ח-ח-ח! אמרתי לך, שהוא טפש?
ומה הוא בעל-תנות חכם בעיניך?

מיד תראה, אנתנו נכנסים עכשו לתנותו של אדון שחורי.
שלוש: יש לך גפרורים?
שחורי: כן, אדוני, הנה הגפרורים.

אדוני, הגפרורים בפלטה ראשיתם למעלה, אבל אני רוצה גפרורים,
שראשיתם למטה.

שחורי: כן, אדוני, יש לי גם גפרורים כאלה, אבל הם יקרים יותר.
השם שלי - שמי, שלך - שמי, שלך - שמי, שלך - שמי, שלך.

שלוש: - שמו, שמו, שמו, שמו, שמו, שמו, שמו, שמו.
שלוש: - שמו, שמו, שמו, שמו, שמו, שמו, שמו, שמו.

בואו! בואו! בואו! בואו! בואו! בואו! בואו! בואו!

נכנסו - הווה - נכנסו, נכנסת, נכנסים, נכנסות.
עבר - נכנסו, נכנסת, נכנסים, נכנסות.

שעור שמונה-עשר: איפה לויג'ור אד?

ותמיד הם שמחים וצוחקים. אבל לא תמיד אני אוהב, כאשר הידיים
של כרמי נכנסים לתוך שלי. והם אוהבים מאד להכנס. חסר לחנה
גפרור הם פאים ליוסף.

יוסף, יש לך קפסת גפרורים?
הם לא רואים, שאני יושב ולומד דקדוק. שמתי את הספר על השלחן,
כי ידעתי שיש להם תמיד גם שאלות.

איפה לויג'ור אד? - שואלת אותי וילה הקטנה.
ברוסיה.

ורוסיה היא רחוקה?
כן, היא רחוקה.

גם מוסקבה בחוג-לארץ?
מה שלא בארץ הוא בחוג-לארץ.

אבל שם קר - אומרת לי וילה.
מדוע? - אני שואל.

כי בחוג קר.
אבל בתוך שלך, וילה, חם, וכן? - אני אומר לך.

אבל וילה לא רוצה ללכת לתוך שלי, הכל היא רוצה לדעת, מה
למעלה ומה למטה. אבל שאני צריך לקוד דקדוק, אין היא רוצה לדעת.

המורה: הם אינם יכולים לדבר בפה מלא מים.
התלמיד: הם אינם יכולים לדבר מן הטברנים, שרציתי

הייל: סבא, האם בא לך פה ימים? זה דבר מן הטברנים, שרציתי
מאד-מאד בזמן הלימוד?
סבא: כן, פה פאשר הייתי ילד ואני רחצה את ראשי, תמיד רציתי,
שלא תהייה לי שערת.

המורה: הם אינם יכולים לדבר בפה מלא מים.
התלמיד: הם אינם יכולים לדבר מן הטברנים, שרציתי

הייל: סבא, האם בא לך פה ימים? זה דבר מן הטברנים, שרציתי
מאד-מאד בזמן הלימוד?
סבא: כן, פה פאשר הייתי ילד ואני רחצה את ראשי, תמיד רציתי,
שלא תהייה לי שערת.

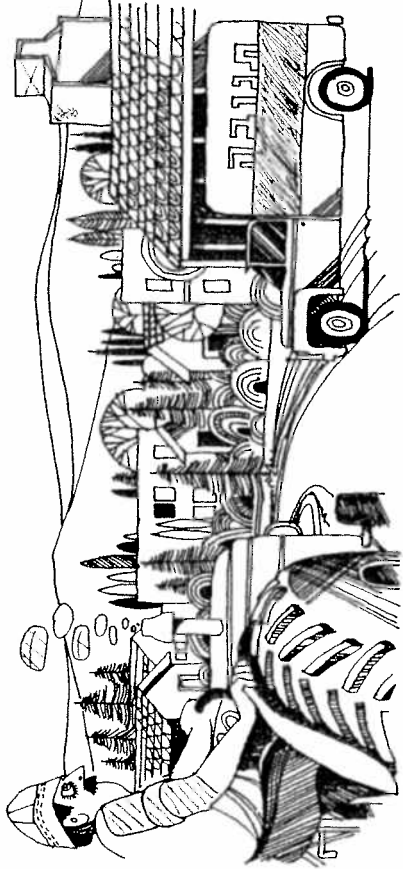
המורה: הם אינם יכולים לדבר בפה מלא מים.
התלמיד: הם אינם יכולים לדבר מן הטברנים, שרציתי

הייל: סבא, האם בא לך פה ימים? זה דבר מן הטברנים, שרציתי
מאד-מאד בזמן הלימוד?
סבא: כן, פה פאשר הייתי ילד ואני רחצה את ראשי, תמיד רציתי,
שלא תהייה לי שערת.

שעור תשעה-עשר: ד"ש (דרישת שלום) מן הכבוז

במשלש של ה'תלכ"א עזרא כותב ל':
 יוסף, חברי הנקרא. לא תפירו את חברי עזרא העובד עבשו בקבוצו. בחוליה היה לי קצת קשה, עד שהפריתי פה את התכרים בקבוצו ועד שלמתי את הפרדים של הנקבוצו בתדיר האכל ובמסוס-הנדרים. אבל עכשו התכרים פה אומרים לי שתעבדו בעזרה עשמה אחי לנכרי אמרתי לה אני שאני רוצה לעבוד, ועכשו אני אומר לה שאני שמת בעבודה שלי. כל הקבוצו היה צעיר תסירים בו עוד הרבה דברים, שיש לה בעיר. גם התכרים הצעירים וגם אגוזו בוגים עכשו בוגים תדשים, ובתנאים התכרים התדשים כמו אני גרים בצורה. יש פה בין התכרים צבירים וגם עולים תדשים. אני מדבר אפס רק עברית.

שעור תשעה-עשר: מתי תבוא יוסף?

אצל היא למדה בבית-ספר תקלואי לפני שבאה לקבוצו. היבקר טוב-שלה במשנה אחי לכלי היום.
 הכול הוא רק חלק קטן מן הפשט שלי. אהתי מנהלים גם ירוקות וגם פירות. ורק את אהתי קונים לא ירוקות, לא ביצים ולא חלב. יש לנו הפל מן התוצרת שלי. מעט בשיבוצו לתרבות וממנה שאמה קונים בשוק בירושלים, יש גם מן התוצרת של המשק שלי.
 להכיר את המקום זאת התכרים.
 אצל מה יכולות לספר לה שירות אלה? אני מומן אוהד לראות הכל בעצמך ובצורה פתוחה לי כחב לי בבלשתי, יוסף, מתי תבוא. אני יודע בערך מתי מביעות תפכוניות תפה. אצל את רוצה לדעת בדיוק מתי אמה מגיע, ואז אמר את העבודה מהר יותר ויהיה לי ימון להנהיגה. להקבלש ולהפנות לה.

חברך עזרא.

התחצוני להקבלש (עכשו) אני מתרחץ, מתלבש, לבריאים, נכר; נכרתי, נכרתי, ביצים, שנה; שנים. תשבותותי חלוק, חלוקות.

התכרים של המושב, לוקח, (צרות) לקחת.
 המורה שלי _____ באה היום לבית הספר בשמחה שלי
 התדשה? - לא יוסף, זאת היא השמחה שלי
 שאלתי לפני שנה אבל התכרה שלי _____
 השמחה אתה שלח _____
 תדשה, שקונתה רק אתמול.
 יפה יותר מהשמחה _____

שעור עשרים: לשונה הבאה בירושלים

- שאלות
- א. מתי חג הפסח?
  - ב. האם יודע אפה עוד שם לחנו?
  - ג. מה אָנחנו אוכלים בחג הפסח?
  - ד. מתי עושים את הסדר?
  - ה. על מה מספרים בליל-הסדר?
  - ו. מה שואל הילד הקטן בליל-הסדר?
  - ז. מה שיתים בליל-הסדר?
  - ח. מה שם הספר, שאנחנו קוראים בו בליל-הסדר?

מן התורה
 בחדש תראשון בארבעה עשר לחדש... פסח לה:
 ובהמשה עשר יום לחדש הזה חג המצות לה'
 שבצאת למים מצות האכלו. (ויקרא, כג, ה-ו)

מן התורה
 מה נשתנה הלילה הזה מפל הלילות, שצבכל הלילות
 אנו אוכלים חמץ ומצה, הלילה הזה כולו מצה? ...

שעור עשרים: עברית בלוגוגרד

טעם על טעם נרית אין להתנבט.
 כמו מתוך כמו סבר. תמוז כמו לימן. – גדול כמו הר.
 ממש אני רוצה לדבר עברית כמו "צבר" ממש.
 לפעמים אני נוסע לחיפה לפעמים ברכבת. ונלפעמים אני נוסע
 במכונית. – לפעמים בא התיאטרון לבקר במושב.
 בכל-זאת קר היה בחוץ וחשוך מסביב, גשם ירד, ובכל-זאת הלכנו
 ללמד עברית בלוגוגרד.

סבלנות לא היתה לי סבלנות לחכות עוד רבע שעה.
 זוכר תמיד אני זוכר את הילדים הראשונים באלפון.

רשימה 20

א. בכל-זאת	ארון	מלח	פלי
ב. לפעמים	ממש	סבלנות	סכין
ג. קשר	מספיק	מתעבה	צלחת
ד. מצה	ביקר	קופץ	סבון
ה. ליל-הסדר	מומן	זוכר	טעם

שעור חזרה ד': אנתנו רוצים

- א. רוצה – צריך – יכול.
 1. אני רוצה לקרא ואני יכול, פי אין לי ספר. אני צריך לקנות ספר
 לנסע _____ כרטיס – _____ כרטיס.

2. רציתי לקרא ולא נכלתי, פי לא היה לי ספר.
 מלא:
 א. את רוצה... אנתנו רוצות... הן רוצות...
 א. אתה רוצה... הוא רוצה... הם רוצים...
 ב. רציתי לקרא ולא נכלתי, פי לא היה לי ספר.

מלא:
 (אנתנו) רצינו לקרא... (היא) רצתה לקרא... (הם) רצו לקרא...
 (הוא) רצה לקרא... (אתה) רצית לקרא... (אתם) רציתם לקרא...
 זכרו: הפעל אחרי "רוצה, צריך, יכול" – תמיד בשם הפעל.

ב. מלא: נסיות – פעל, עבר

הויה	הוא	אני	היא	הם	שם הפעל
הולך	הלך	הלכתי	הלכה	הלכו	ללכת
רץ	-	רצתי	-	-	לרץ
רוצה	-	רציתי	-	-	לרצות
נותן	-	-	נתנה	-	לתת
שם	-	-	-	-	לשים
לוקח	לקח	-	-	-	לקחת
אוכל	-	-	-	אכלו	לאכל
עושה	-	עשיתי	-	-	לעשות
בא	-	-	באה	-	לבוא
גומר	-	-	-	-	לגמר

שעור חזרה ד': קבלתי פסף

- ב. בקר, יקר, בזול, זול, זוכר, לזכר, אלינו – אל (אנתנו). כזה – כמו
 זה. טעים – שיש בו טעם טוב. נשתה – מחר אנתנו שותים. לפעמים –
 לא תמיד. ממש – באמת.

- קבלתי – (אתמול) חפיתי. (אתה) חכה רגע! חפיו (אתם) חפיו
 (עלשו) אני מתכה לאוטובוס. מחכה, מחכים, חות.
 קבלתי – (עכשו) מקבל, (אתמול) קבלתי. (מחר) אקבל.
 קבלתי פסף ואני כותב:

קבלה

קבלתי מאת הנהג, נאולה ירקוני

סך של 33.60 ל"י (שלושים ושלוש לירות ישראליות וששים אגורות).

בעד שמלה לבנה.

ירושלים.

תאריך 12.7.71

(חתימה)
 רות ירושלמי

הזמנים:

אתמול היה יום יום עבר

היום – יום שלישי הווה

מחר יהיה יום רביעי עתיד

משה בא אל יוסף, שם את כובעו על השלחן ושאל את יוסף: אתה
 נר פה? מי שר פחדר השני? ענה לו יוסף: גילה בתי בעלת הבית שרה.
 אוילי גם אתה רוצה לשיר? לא, לא – ענה משה – אני צריך לרדן
 לאוניברסיטה. שלום יוסף, להתראות.
 ספר(י): לאה באה אל יוסף.
 לאה נתנה באו אל יוסף.

שעור עשרים ואחד: הכול על המעטפה

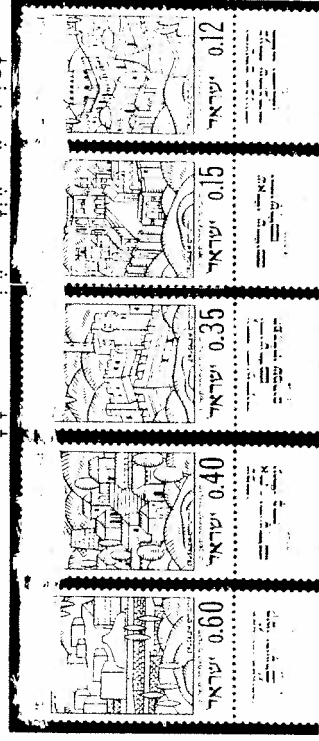
אקנה בולים. אכתב לעזרא חברי? כן, לעזרא אני יכול לספר על כל הצרות והמלקמות של הסטודנטים פה. אספר לו, שלא קל לסטודנט עולה חדש שנה ראשונה. הורדתי את היילונות, הדלקתי אור, שמתי את הכול על המעטפה, כתבתי את הפתבת של עזרא, ופתאם מה אני שומע, דופקים?

פתחתי את הדלת, ואת מי אני רואה? זיה ונאיר עומדים בדלת שמחים וצוחקים ואומרים: אם יש לך זמן, יוסף, בוא איתנו! זמן אין לי, אבל, כמובן, הלכתי איתם...

נשיות - פעל, עתיד - לוח ח

מחר אני אומר	אתה תומר	הוא יומר	אנחנו נומר
מחר אני אכתב	אתה תכתב	הוא יכתב	אנחנו נכתב
מחר אני אסור	אתה תסור	הוא יסור	אנחנו נסור

אתמול לא כתבתי, היום לא כתבתי, אבל מחר בודאי אכתב. מתי תגמר את השעור? כבר גמרתי את השעור, הנה! פגשתי את עזרא? עוד לא פגשתי את עזרא, אפגש אותו מחר.

[113]

שעור עשרים ואחד: חג שמח

חפשת הפסח קצרה וימי החפשה אף פעם לא מספיקים. שני מכתבים על שלחני, כבר יותר מחדש ימים, ואני עוד לא עניתי עליהם. מכתב אחד לפניי במעטפה ירקה. על הכול ראשו של קנדי. המכתב הזה מן ההורים שלי. איך נכלתי לשכת ולא לכתב להם? ואני חוזר וקורא את המכתב של הורי.

יוסף הקר,

מה שלומך? בפסח הזה עוד לא נהיה ביחד, כאשר חשבנו, אבל אנחנו אומרים לעצמנו, יוסף שלנו בודאי מצא במשפחת ישראל הגדולה משפחה אחת, שמומנה אותו להיות יחד בסדר הפסח. אנחנו שולחים לך בדאר מעט כסף לחג ואנחנו חושבים שנפגוש אותך בישראל בהפשה הגדולה בקיץ. לא ידענו קדם, איך לנסע לישראל. חשבנו לנסע במטוס, אבל אנחנו לא נבוא במטוס אלא באניה. נגיע לחוף של חיפה. בהזרה לארצות-הברית אפשר שנפגע במטוס, אפשר שיהיה כבר שלום, כאשר נבוא לישראל ולא תהיה עוד מלחמה.

דרישת שלום למשפחת כרמי, חג שמח והרבה נשיות מאבא ואמא שלך

הנה המכתב מעזרא במעטפה לבנה. מכתב יפה בעברית. עזרא לא לומד באוניברסיטה, בכל זאת כותב הוא יפה בלי שגיאות, מכתבים יפים.

אסור לחכות עוד, אני צריך לענות עליהם עוד היום. אבל שאלה לא קלה לי, למי לכתב קדם? מעטפה כבר מצאתי, אבל לא אגרת-אור. לשלח מכתב באניה לא כדאי, מי יודע מתי יגיע לחוף ניו-יורק. אם כן לא אכתב עכשו להורים שלי, אלא מחר, כאשר

[112]

שעור עשרים ואחד: אם אשפוך ירושלים

השפה העברית – שפה קלה אבל קשה לדעת אותה פלי ללמד אותה.

אסור במכונית כתוב: אסור להוציא את הראש דרך החלון. – בעיר אסור לנסע מהר. – בערב אסור לנסע פלי אור.

מצא מין את מינו. – ידעת את הכתבת, אבל לא מצאתי את ה'כותב'.

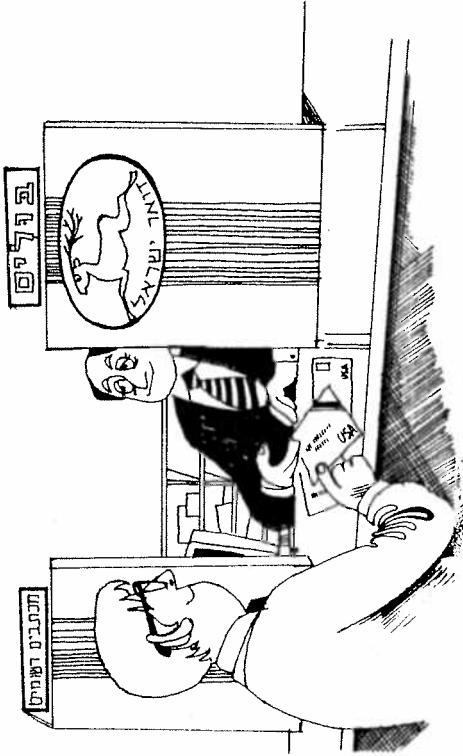
לא זכרתי מה ש'היה, כי שכחתי את הכל.

כדאי לשלם מזיר יקר יותר בעד דבר טוב.

רשימה 21

מגיע	חוק	מצא	כדאי
מכתב	מקלמה	טור	א. דרישת-שלום
בול	שגיאה	שכח	ב. בחורה
מזעזעה	אסור	שמע	ג. צרות
כתבת	מין	דופק	
אזה	קוין	חודיד	
טוס	כמעט	אלא	

[114]

שעור עשרים ושניים: פשה אני משלם?

הכל יוסף אל בית-ההאר לקנות בולים ואגרות תוצרות-הפרי

(טלריליא)

כשהעולה הולך בולי למכתב לחיל-למי? לא? (טלריליא)

תתביס דאמיס?

בדאר ריגל או בדאר-אורי? בולי דאר-אורי יקר יותר, ואשה צריכתב את המכתב באגרת של דאר-אורי.

מה האגרת הזאת?
אם תשלח אגרות, אין לך צורך במעטפה. בצד אחד תכתב את המכתב וצד השני את הכתבת של מקבל המכתב וקמשה את כתבת השולח. הנני של האגרת לדאר-אורי דק יותר וקל יותר מגיר ריגל של מכתבים.

אפשר לשלח לארצות-הברית גם מכתב רשום?
כן, בדאר-אופוס לשלח גם גליה.

תולי, בבקשה, אגרות של דאר-אורי, ותולי גם בולים למכתב רשום בארצות-הברית. פשה אני משלם?

יש.

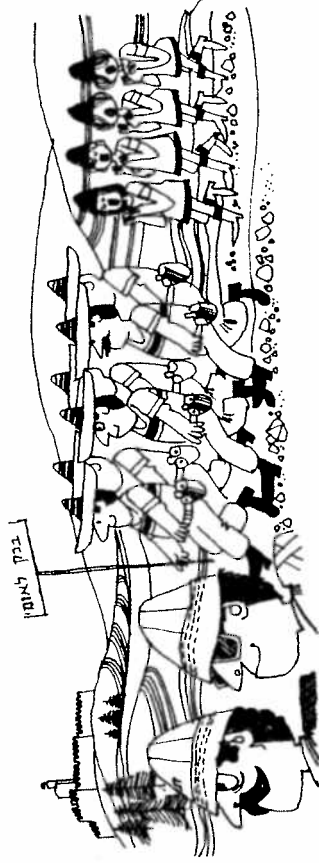
[115]

שְׁעוֹר עֵשְׂרִים וְשָׁנִים: לֹא אוֹלֵי, אֲלֵא בְּדַאי

שְׁעוֹר עֵשְׂרִים וְשָׁלוֹשׁ: עוֹלֵת-הַרְגֵל מִלְּנִינְגֵרֶאד

יִים אַחַד אֲנִי הוֹלֵךְ בְּרַחוּב, וְאֵת מִי אֲנִי פּוֹגֵשׁ? אֵת חֲנוּה. בְּיַדֵּהּ הָאֲחֵת
שְׁמִינֵת נִזְר קַסְפָּה, וּבִידֵיהָ הַשְּׂנִייה שְׁמִינֵת נִזְר גְּדוּלֵה.

לֵאן אֵת מִמְהַרְת, חֲנוּה? – שׂוֹאֵל אֲנִי – אֲנִי רוֹאֶה שְׂאֵת בְּאֵה מִן הַחֲנוּת.
כֵּן יוֹסֵף – עוֹנֶה לִי חֲנוּה בְּפָנִים צוֹחֲקוֹת – קִנִּיתִי לִי שְׂמֵלֶה חֲדָשָׁה וְגַם
נְעֻלִים חֲדָשׁוֹת וְגַם כּוֹבֵעַ גְּדוּלֵה.

לְכַבּוֹד מָה כֹּל הַשְּׂמֵחָה הַזֹּאת, חֲנוּה?

אִם אֲשֶׁה לֹא יוֹדֵעַ, יוֹסֵף, הִנֵּה אֲנִי מְסַפֶּרֶת לְךָ. שְׂמַעְתְּ עַל עוֹלָם לְרֵגֶל
לִירוּשָׁלַיִם? אֲשֶׁה יוֹדֵעַ, שְׂבִנְי-יִשְׂרָאֵל הִיוּ עוֹלָם לְרֵגֶל לִירוּשָׁלַיִם שְׁלוֹשׁ
פַּעַמִּים בַּשָּׁנָה לְבֵית הַמִּקְדָּשׁ, בְּפֶסַח, בַּשְּׂבֻעוֹת וּבְסֻכּוֹת.

אֲבָל חֲנוּה, אֵיפֹה בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ עֲכָשׁוּ, וּמָה לְכֹל הַבְּנֵדִים שְׁמִנֵת וּלְבֵית-
הַמִּקְדָּשׁ?

סְבִלְעוּתִי, יוֹסֵף, טֵן לִי לְסֶפֶר. גַּם עֲכָשׁוּ בַיִשְׂרָאֵל עוֹלָם בְּפֶסַח
לִירוּשָׁלַיִם בְּרֵגֶל מִפְּל הָאָרֶץ.

בְּרֵגֶל אֲמַרְתְּ, חֲנוּה, אִי לְרֵגֶל?
שְׂנֵיחֵם: עוֹלָם לְרֵגֶל, לְחַג הַפֶּסַח, וּבְרֵגֶל, כִּי צוֹנְדִים שְׁלוֹשֶׁה יָמִים
בְּרֵגֶל.

אֲנִי בְּאֵמַת מִתְבַּשֵּׂשׁ, חֲנוּה, שְׂכַל זֶה לֹא יִדְעֵתִי. וְאֵת הוֹלְכֵת גַּם כֵּן, הֲרִי
אֵת פֹּה, בִּירוּשָׁלַיִם?

אֲפֹשֶׁר גַּם בְּאֲנִיָּה.
לְחִיפָה אֲפֹשֶׁר לְנִסֵּעַ בְּרֶכֶב־הַיָּמָה, וְאֲפֹשֶׁר לְנִסֵּעַ בְּמִכּוֹנוֹת;

אִי-אֲפֹשֶׁר כָּאֵן רַעַשׁ גְּדוּלֵה; אִי-אֲפֹשֶׁר לְקַרֵּא וּלְלַמֵּד.

לֹא "אוֹלֵי", אֲלֵא "בְּדַאי" – אֲבוּא בְּדַאי.

אֲפֹשֶׁר לְהַבְּיֵן אֵת הַסְּפּוּר, כִּי הוּא כְּתוּב בַּשְּׂפָה פְּשׁוּטָה
וְקִלָּה. – זֶה פְּשׁוּט מְאֹד;

אֲנִי רֵגֶל לְהַתְּרַחֵץ כֹּל בְּקֹר בֵּינִם. הַיְלָדִים אֵינִם רֵגִילִים
לְקוּם בַּשָּׂעָה חֲמִשׁ.

לֵאָר	עֵט	רְשׁוּם	בְּדַאי
אֲזֵרֶת	עֶפְרוֹן	כְּרוּר	מִשְׁהוּ
גְּלוּיָה	מִשְׁקָפִים	יְחוּף	א. אי-אֲפֹשֶׁר
מִבְּרָק	פּוֹל	יָמָק	ב. לְכַבּוֹר
נִזְר	רֵגִיל	אֲפֹשֶׁר	

שעור עשרים ושלושה: דינה לצרה בשעתה

צרה דינה לצרה בשעתה. – יש לו הרבה צרות.
 מתביש לא הבישן למד. – היא מתבישת לדיבר.
 ללבש טוב אם יש להם לאכל ובגד ללבש.
 פועם הוא מדבר בכעס. – לא תמהר לכעס!
 יותר מדי די לה בזה, לא צריך יותר מדי. – יותר מדי אנשים נכנסו
 לחדר הקטן.

פל-פך החדר הוא פאמת לא גדול, אבל לא פל-פך קטן.

רשימה 23

שקית	צנעוד	רחב	מתביש
בגד	צבע	צר	א. עולה לרגל
מעיל	צרה	קחל	ב. יותר מדי
מכנסים	ארך	צהב	ג. קבוצה
כובע	קצר	יער	ד. בית-המקדש
פמוכן	לו	כעס	ה. תורי

שעור עשרים ושלושה: נסיות

נסיות – פעל, עתיד – לתי י

תן	אתם	אנחנו	היא	את	אני
תסגורנה	תסגרו	נסור	תסגר	תסגרי	אסגר
תכתבנה	תכתבו	נכתב	תכתב	תכתבי	אכתב
תזכרנה	תזכרו	נזכר	תזכר	תזכרי	אזכר
תעבדנה	תעבדו	נעבד	תעבד	תעבדי	אעבד
תפתחנה	תפתחו	נפתח	תפתח	תפתחי	אפתח
תלבישנה	תלבישו	נלביש	תלביש	תלבישי	אלביש
תלמדנה	תלמדו	נלמד	תלמד	תלמדי	אלמד
תנהיגנה	תנהיגו	ננהיג	תנהיג	תנהיגי	אנהיג
תוציגנה	תוציגו	נוציג	תוציג	תוציגי	אוציג

זכר

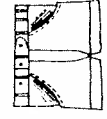
הם	אתם	אנחנו	הוא	אתה	אני
ירצו	תרצו	נרצה	ירצה	תרצה	ארצה
יעשו	יעשו	נעשה	יעשה	תעשה	אעשה
יקראו	יקראו	נקרא	יקרא	תקרא	אקרא
ימצאו	ימצאו	נמצא	ימצא	תמצא	אמצא

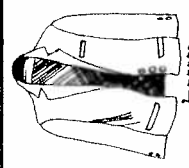
שמלה

כובע

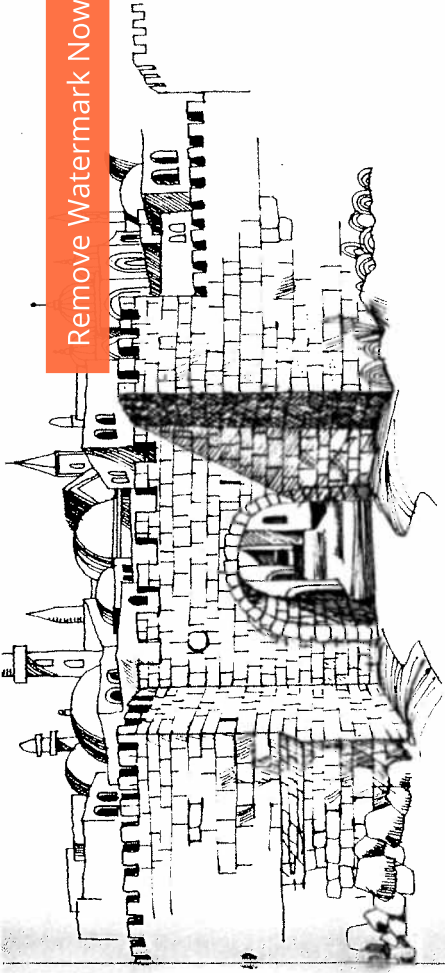

מכנסים

מעיל

שעור עשרים וארבעה: בשער־יב: ירושלים

לא היה לי זמן אפילו לחשב. רצתי לחדר, פתחתי את הארון ותשבתי רק על הצלעים: ירק, צהב, פחל!
מכנסים פחלים – יש לי, מעיל קצר ירק – איפה ולמי יש מעיל קצר ירק? אני מביט בין הבגדים שלי עוד פעם ועוד פעם מעיל קצר... ירק?

חנה, כמו קמיד, ראתה, שאני בצרה.

מה חסר לך, יוסף? – שאלה – כמה יבולה אני לעזר לך?

חנה, הפחנה של הצועדים לירושלים לשן הילילה בעיר קרית-עובים, ומחר הוא מניע לירושלים. ראית, חנה, שכבר הכינו את הרוחות לקבל את פני הצועדים. אני שגר בירושלים, רוצה מאד להיות איתם בעיר הילילה, ומחר בבקר, עוד לפני שהשמש עולה, לצעד איתם יחד לירושלים. אבל אני צריך תלבשת. מכנסים פחלים יש לי, אפילו כובע צהב יש לי כבר, אבל מעיל ירק...? מאין לוקחים?

מיד אראה, יוסף, אוילי יש למישהו במשפחה.

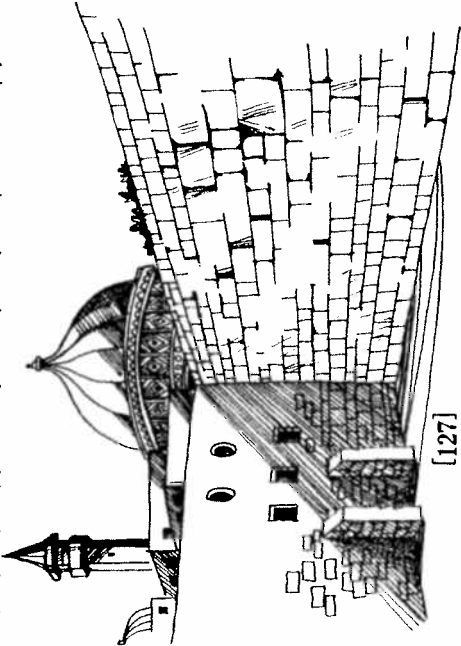
לא עברה דקה, שחנה יצאה, וכבר בידה מעיל ירק. רציתי להגיד לה מילה טובה אבל היא כבר סגרה את הדלת ואמרה: התלבש מהר, כבר ערב.

ובאת הערב כבר ירד וחפיתי לאות מחנה, כמו שדברנו, לצאת ביד. והיא באה. פאשר ירדנו מן האוטובוס לפני קרית עובים שמענו כבר למרחוק קולות של צחוק, שירה ושמחה. עד שהכינו במחנה את ארוחת הערב, האנשים שתקו או ישבו קבוצות קבוצות. ראינו צעירים וגם זקנים מן הערים ומן הכפרים שכל הארץ. ראינו בחורים ובהורות שמים בינתיים את הרגלים למעלה, בדרך ארפה עברו הרגלים, ודרך כבישים ודרך אכנים ורוצות לנוח מעט. במקום אחד ראינו מספר אנשים עומדים ובאמצע יושב מישהו ועושה משהו.
שאלנו: מה עושים שם? אמרו לנו, ששם יושב הסנדלר ומתקן את הסליות של העללים למי שחויץ. אמרו לנו, שזה סנדלר היודע טוב את מקצועו. הוא חבר באחד הקבוצים.

מחר גם לי לעמד בתור לסנדלר? שאלתי את הבחור שעמד אחרון. פנה הבחור לאחור, ואת מי אני רואה? עזרא עומד לפני...
זה אתה, יוסף? מה אתה עושה פה?

מה אתה עושה פה, עזרא? כמה יפה להפגש איתך פה במחנה בלילה הנפלא הזה.

עכשו אני מבין למה היו עולים בשמחה בני-ישראל הרגל לבית-המקדש. הם עלו כדי לקיים את המצוה של עליה לרגל וגם להפגש

עם כל האחים והחברים שלא היו נפגשים אתם במשך השנה מפני הפרק והעבודה.

כמה שמת אגו, שצווחת תורתנו לעלות לירושלים.

וכך הפעתי גם אני לפקום הזה ולפגישה הזאת ומחר נפגש פלגו בני העמקים והגלילים, אנשי הערים, בני השרון וגם אני ואמה, ולאה מצ'רנוביץ פלגו יחד "לשערו" ירושלים!"

נשחק במשחק-מלים.

אין משחקים בפשחק הזה?

פשוט מאוד, המתחיל יגיד מלה, ומישנו אחר יגיד אחריו מלה אחרת, שתחיל באות שבה נגמרת המלה הקודמת, למשל: אני אומר "ראש";

האות האחרונה של המלה היא "ש" (שין), ואף אומרת "שם" - מלה המתחילה באות "שין", וכך הלאה.

משחק פשוט וגם מענין, - אמרו החברים.

המשחק פשוט, אבל הוא יהיה גם מענין רק אם נגיד את המלה מיד אחר המלה הקודמת. אסור לחשב הרבה זמן. מחר לחשב רק בקה אחת. מי שלא ימצא מלה חדשה מיד, יצא מן המשחק.

טוב, - אמרו החברים, - נתחיל לשחק!

1. כל המלים ראש שם מהר רגל לא אוהב בקר
  2. שמות אהב גר פקש
  3. פעלים אהב פקש
- הר לילה למד דבר
הר דבר
- .....

שעור עשרים וארבעה: מבין הבנות

מבין - עבר - הבנות, הבנות הבנות, הבנות.
נזכרה - הבנות, הבנות, הבנות, הבנות.

נמיות - פעל, עתיד - לוח י"א

זכר

שם-הפעל	אגו	אתה	הוא	אנחנו	אתם	הם
לָקוּם	אָקוּם	תָּקוּם	יָקוּם	נָקוּם	תָּקוּמוּ	יָקוּמוּ
לָגוּר	אָגוּר	תָּגוּר	יָגוּר	נָגוּר	תָּגוּרוּ	יָגוּרוּ
לָבוּא	אָבוּא	תָּבוּא	יָבוּא	נָבוּא	תָּבוּאוּ	יָבוּאוּ
לָשִׁים	אָשִׁים	תָּשִׁים	יָשִׁים	נָשִׁים	תָּשִׁימוּ	יָשִׁימוּ

נזכרה. את - תקומי, תגורי, תרוצי, תבואי, תשימי, תשירי.
היא - תקום, תגור, תרוץ, תבוא, תשים, תשיר.

נמיות - פעל, עתיד - לוח י"ב

זכר

הווה	אגו	אתה	הוא	אנחנו	אתם	הם
יֹשֵׁב	אֹשֵׁב	תֹּשֵׁב	יֹשֵׁב	נֹשֵׁב	תֹּשְׁבוּ	יֹשְׁבוּ
יֹרֵד	אֹרֵד	תֹּרֵד	יֹרֵד	נֹרֵד	תֹּרְדוּ	יֹרְדוּ
יֹדֵעַ	אֹדֵעַ	תֹּדֵעַ	יֹדֵעַ	נֹדֵעַ	תֹּדְעוּ	יֹדְעוּ
הוֹלֵךְ	אֹלֵךְ	תֹּלֵךְ	יֹלֵךְ	נֹלֵךְ	תֹּלְכוּ	יֹלְכוּ
לֹיָחֵץ	אֹחֵץ	תֹּחֵץ	יֹחֵץ	נֹחֵץ	תֹּחְצוּ	יֹחְצוּ
נוֹסֵעַ	אֹסֵעַ	תֹּסֵעַ	יֹסֵעַ	נֹסֵעַ	תֹּסְעוּ	יֹסְעוּ
נוֹחֵץ	אֹחֵץ	תֹּחֵץ	יֹחֵץ	נֹחֵץ	תֹּחְצוּ	יֹחְצוּ

נזכרה. את - תשבי, תדעי, תלכי, תקחי, תחיי.
היא - תשבי, תדעי, תלכי, תחיי, תחיי.

שעור עשרים וארבעה: אפילו

מעונן קראתי ספר מעונן. - הפרתי איש מעונן מאד, הפרתי בחורה מעוננת. - זה לא מעונן אותי.
 חושב הוא אומר מה שהוא חושב. - אני חושבת, שגם האשה יכולה לעשות כל מה שהגבר עושה.
 אפילו אני יודע את הדרך אפילו בחשך.
 מיד התנות סגורה. - הקבתי; מיד אחור.
 משהו משהו בא; איני יודע מי הוא. - משהו אמר לי; איני זוכר מה שהוא אמר לי.

רשימה 24

שער	ארון	מעונן	אפילו
אות	מקצוע	לשחק	מיד
מלה	מתנה	לעור	לנוח
סנדלר	אבן	לתקן	אי משהו
נעל	משל	מכין	בי לקבל פני...
סליה	תל בשת	מטר	

[130]

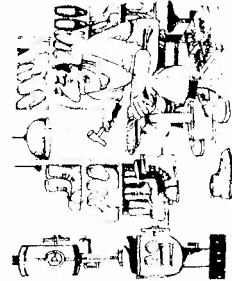
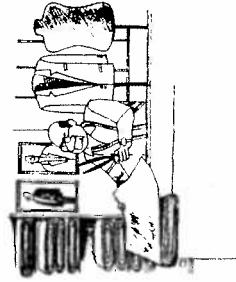
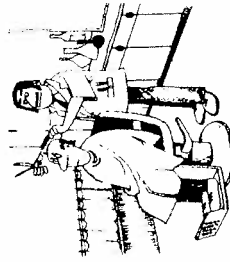
שעור עשרים וחמשה: עין רואה

למד עברית בשלטים;

אבידור הלך הביתה וברכפו פגש ברחוב את פן-עירו העקב דוידוב, עולה חדש, שבא לפני שבועים ארצה מהעיר קישונוב.
 אני לומר עכשו באלפן, - אמר העקב, - קשה ללמד עברית...
 לא כל-כך קשה כמו שאתה חושב, - אמר לו אבידור, - גם אני למדתי באלפן, אבל לא די בלמוד בכמה ובספר. צריך ללמד גם בשיחה עם אנשים; אפשר ללמד גם ברחוב, בשלטים של התנות, בחלונות ובאוטובוס. בוא אתי עכשו, נעבר ברחוב ונלמד עברית בשלטים.

לוח-המחירים

- 2.50 ל"י להסתפר
- 1.50 ל"י להתגלח
- 1.00 ל"י תקון שערות לגברים
- 5.00 ל"י תקון שערות לגברות

חייט מודרני
 * תופר בגדים בהזמנה
 מוכר בגדים מוכנים *

עבודת-מכונות
 תקונים תכנה ומיד - תקון
 סליות עומי וסליות-קירפ

[131]

שעור לשונות ותחבירה: לכול אוכל

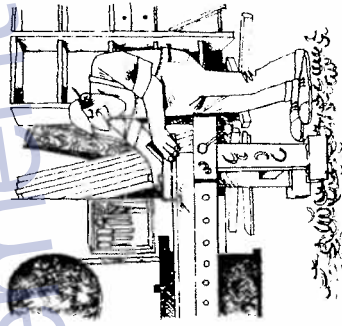
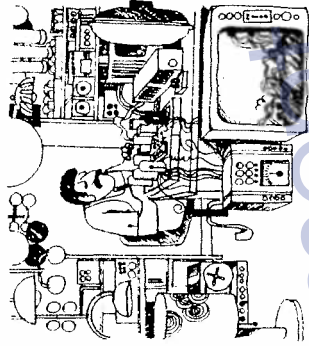
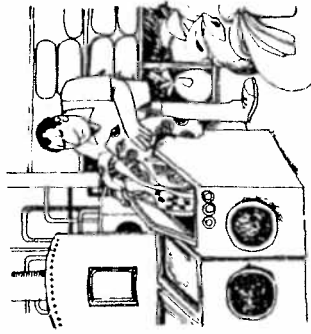
ציווי

עתידי

שם-הפעולה	אתן	אתם	את	אתה	אתם
לשם-הפעולה	אתן	אתם	את	אתה	אתם
לסגור	תסגרי	תסגרו	תסגרי	תסגרי	תסגרו
לקרוא	תקראי	תקראו	תקראי	תקראי	תקראו
לכתוב	תכתבי	תכתבו	תכתבי	תכתבי	תכתבו
לפגוש	תפגשי	תפגשו	תפגשי	תפגשי	תפגשו
למכור	תמכרי	תמכרו	תמכרי	תמכרי	תמכרו
לנסע	תנסעי	תנסעו	תנסעי	תנסעי	תנסעו
לפתוח	תפתיחי	תפתיחו	תפתיחי	תפתיחי	תפתיחו
לחפור	תחפרי	תחפרו	תחפרי	תחפרי	תחפרו
מוציא	תוציאי	תוציאו	תוציאי	תוציאי	תוציאו
יוצא	תוציאי	תוציאו	תוציאי	תוציאי	תוציאו
יושב	תישבי	תישבו	תישבי	תישבי	תישבו
רושם	תרשמי	תרשמו	תרשמי	תרשמי	תרשמו
יודע	תדעיי	תדעו	תדעיי	תדעיי	תדעו
אוכל	תאכלי	תאכלו	תאכלי	תאכלי	תאכלו
הולך	תהליכי	תהליכו	תהליכי	תהליכי	תהליכו
עומד	תעמדי	תעמדו	תעמדי	תעמדי	תעמדו

תרגיל

יומנים - שני ימים.
 ימים - שבעה ימים, שנה, חודש, רגל, פעם, שעה.
 שבוועים, חודשים, שנים, רגלים, פעמים, שעות.
 יכול - אוכל, תוכל, יוכל, נוכל, תוכלו, יוכלו, (את) תוכלי, (היא) תוכל.

קרא ואל תשכח:

סוד כתבת וקחי

הוא רק בפחית

כל הפא

לפחית שלי

נכנס מלכתך

יוצא וקחי

תקונים

רדיו - מקרר - תנורים

וכל מיני כלי-חשמל

נער שלחנות, ארונות וכל מיני

רהיטים מוכנים ובהזמנה.

מקבל עבודות-עץ

בשליטים אתה יכול ללמד בעצמך גם מלים חדשות. - אמר אבינדר, הנה למשל, המלה "יצאה". אתה רואה את המלה ומבין אותה, כי אתה יודע כבר את המלה הכתובה באותיות האלה, "יצא". גם "צרכי" מן המלה "צריך", ועוד.

שעור השליטים, באמת, שעור מענין. - אמר יעקב - תודה רבה לך!

שעור חזרה ה: מה מחיר הבולים?

א. צנה;

1. מתי צועדים לירושלים מכל חלקי הארץ?
2. מה אצונו לובשים ביום ומה בלערב ומה צבע הבגדים?
3. ספר על המנוה של הצועדים.
4. מה עושים הצועדים בזמן המנוחה?
5. הדיאר. איך אמה שולח מכתב או מברק? מה מחיר הבולים?

ב. כתב:

1. מברק קצר (6-6 מילים).
2. כתבת על המעשה.
- ג. התאר.
1. דבר והפכו: גדול - קטן, זמן - צעיר, שבע - רעב.
- מלא: קשה _____ רחוק _____ מתוק _____
- ארך _____ קטב _____

2. לכן, שחור, אדם, זרק, כחל, צהב. שמים, ענבניה לוח, לימון, עץ, תלב.

כתב: תחלב לכן, הלות שחור, הענבניה ארמה. (וכך תראה).

3. יותר מדי, כל-קב.
אני צריכה שמלה. - השמלה היאת קצרה - השמלה היאת ארכה יותר. - אני לא צריכה שמלה כל-קב ארכה. - השמלה היאת ארכה יותר מדי.

מלא: אני צריך מעיל. - המעיל הזה צר...

שעור עשרים והמשה: את אומרת: "תכף"

גמי התדר מלךך; צריך לקות אותו. עכשו הוא גמי. - לכבוד

שבת אני לובש כפת גמי, את לובשת שמלה גמי ונפה והלדים לובשים בגדים גמיים.

מכן הוא מוכר רהיטים מוכנים, והוא מוכר בגדים מוכנים. -

הארוחה פבר מוכנה, נאנחנו מוכנים לאכל. - הפעל אמר לאשתו: בערב, כשאנחנו רוצים לצאת, את לא מוכנה, ואני צריך להכות זמן רב.

תכף את אומרת: "תכף", ואני מכה תצי שעה.

רשימה 25

שָׁמַיִם	הָיָה	רָחֵם	מְלַכְךָ	א. תכף וימי
מִסְפָּרָה	מִתְנַת	מְקוֹרָר	לְהַתְנַת	
מִכְבָּסָה	חֹסֵם	תְּנוּרָה	תּוֹפֵר	
הָיָה	מִתְנַת	מְקוֹרָר	לְהַתְנַת	

מבוא

ל"אצ"ח מילים א"

בשפות:

עברית, אנגלית, צרפתית, גרמנית, ספרדית, רוסית, אידיש וערבית.
עברית • English • Deutsch • Français • Español • Русский • אידיש • العربية

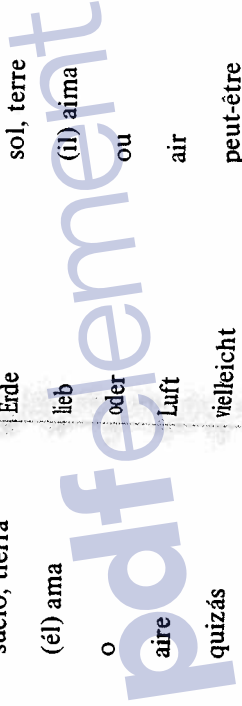

הוצאת ספרים אחיאסף בע"מ, תל-אביב

תפוח ¹⁰	תורה ⁵	תקוות ²³	שם ¹²	שש ³
תפוח ²⁵	תורה ¹³	ת	שמאל ¹⁴	שנה ⁹
תפוח ¹²	תלפזת ²⁴	תאבות ¹²	שמח ¹²	שנים ²
תפוח ²⁴	תלמיד ²	תאריך ¹⁰	שמה ⁸	שבע ¹⁶
תשע ³	תמונה ⁴	תורה ⁷	שמה ⁶	שנה ¹⁹
	תמיד ¹³	תוצרת ¹⁹	שערות ¹⁸	ש(ל)שק ²⁴
	תנור ²⁵	תורה ¹³	שפה ⁵	שנה ²

קבלה ⁷	כמוכן ²³	אין-קר ⁹
שם-משפחה ¹	להתראות ²	ברוך הבא ³
שער ²⁴	מזמור ²⁰	הביתה ⁶
	מטוס ²¹	טפול ¹⁵
	צה"ל (צבא הגנה לישראל) ⁵	כבוד ¹⁶

العربية	איידיש	русский	Español	Deutsch	Français	English
אב , אבי	פאטער	отец	padre, patriarca	Vater	père, patriarche	father, patriarch
לכון	אבער	но	pero	aber	mais	but
חجر	שטיין	камень	pedra	Stein	pierre	stone
رسالة (100 من الليرة (أكورة)	אגורה: 1/100 פון א לירה-جزء 100	1/100 фунта	agora, 1/100 de Lira	agora, 1/100 Lira	agora, centième (1/100) de Lira	agora, 1/100 of Lira
احمر	בריון	письмо	epístola	Brief	letter formulaire)	letter (form)
سييد	רײַט	красный	rojo	rot	rouge	red
شخص , فرد	הער	господин	Señor	Herr	Monsieur	Mr.
أرض	פענש	человек	hombre	Person, Mensch	homme, personne	man, person
حطب	ערד	земля	suelo, tierra	Erde	sol, terre	soil earth, land
أو	ליב געהט	любил	(él) ama	lieb	(il) aimait	loved, liked
جو	אדער	или	o	oder	ou	or
لعل	לופט	воздух	aire	Luft	air	air
فران	פיליכט	возможно, может-быть	quizás	vielleicht	peut-être	perhaps
ضوء	גראנ	булочник	panadero	Bäcker	boulangier	baker
ضيف	ליכט	свет	luz	Licht	lumière	light
حرف	גאסט	гость	visita, invitado	Gast	visiteur, invité	visitor, guest
هو	בוכשטאב ; צייכן	буква; знак	letra, señal	Buchstabe, Zeichen	lettre (caractère)	letter
حينئذ	אויס	его	a él	ihn	lui	him
أح	דען דעמאלט	тогда	entonces	damals	alors	then
أخت	ברודער	брат	hermano	Bruder	frère	brother
آخر	שועסטער	сестра	hermana	Schwester	sœur	sister
أخير	אנדערער	другой	otro	anderer	autre	another
بعد	לעצטער	последний	ultimo	letzte	dernier	last
	נאך, נאך דעם	после	despues	nach	après	after

العربية	איריש	русский	Español	Deutsch	Français	English
بعد ذلك	אחרי כן	потом	después	später	après	afterwards, later
واحدة	אחת אינע, אינס	одна	una	eins	une	one
أي؟	העלבער, העלבער	какой, который	cual	welcher	lequel, laquelle	which
كيف	העאזוי	как	como	wie	comment	how
ليس	סאינ ניסא	нет	no hay	es gibt, est ist	il n'y a pas	there is not
اين	הו	где	donde	wo?	où?	where?
انسان, مذكر	מענש, מאן	человек	hombre	Mann, Mensch	homme	man
فقط, لا غير	אבער	но	pero	aber	mais	but
اكل	געעסען	скушал	comio	ass	mangea	ate
الى	צו	к	hacia, a lo de	zu	vers, chez	to, toward
لكن, او	אבער	но	sino que	sondern	mais	but
هؤلاء	דיזע, דיאזעקע	эти	estos, estas	diese	ceux-ci, celles-ci	these
الله	גאט	Бог	Dios	Gott	Dieu	God
الف	סיונס	тысяча	mil	tausend	mille	thousand
دورة - مستودع	אינטענסיווער לערן קורס	курсы (евр. языки) студия	casa de estudios, curso intensivo	Studio, intensive Kurs	cours accéléré, établissement scolaire	course, seminar
ام	מאטער	мать	madre	Mutter	mère, aieule	mother, matriarch
اذا	אייב	если	si	wenn	si (condition)	if
وسط	אינמיטן	середина	medio	Mitte	milieu	middle
قال	געזאגט	сказал	dijo	gesagt	(il) dit	(he) said
حقيقة	וורקליך	на самом деле, действительно	en verdad	wirklich	vraiment, en vérité	indeed, in truth, really
نحن	מיר	мы	nosotros, nosotros	wir	nous	we
انا	איך	я	yo	ich	je, moi	I, me
باخرة	שיף	пароход	nave	Schiff	bateau	ship
ممنوع	סערהאטן	запрещается, нельзя	prohibido, ligado	verboten	défendu	forbidden

PDFelement

לְיָמֵי

even

même

sogar

hasta (inclusive)

אפילו
даже

בְּיָמֵי

possible

possible

möglich

posible

מבליך
можно

בְּ

by, at

près de, chez

bei, neben

a lo de, cerca al lado

ביי לעבן
у, около

אַרְבַּע

four

quatre

vier

cuatro

פיר
четыре (ж.р.)

מִשָּׁל

meal

repas

Mahlzeit

merienda

מאלייט
еда, обед

אָרְבַּע

long

long

lang

largo

לאנג
длинный

אָרְבַּע

cupboard, wardrobe

armoire

Schrank

armario

שראנק, שאפע
шкаф

אָרְבַּע

land, country

pays, terre

Land

tierra, país

לאנד
страна

אָרְבַּע

grapefruit

pamplemousse

Grape-fruit

toronja (grape-fruit)

גראפפרייט
грейпфрут

אָרְבַּע

the

(se place devant le complément d'objet)

dem, das, mit

acusativo

דעם, דאס, מיט
предлог винит.

אָרְבַּע

you (fem. sing.)

tu, toi (feminin)

du (Weiblich)

tú (feminino)

דו (ווייבליך)
ты (ж.р.)

אָרְבַּע

you (m. sing.)

tu, toi (masculin)

du

tú (masculino)

דו (מ.ר.)
ты (м.р.)

אָרְבַּע

with him

avec lui

mit ihm

con él

מיט אים
с ним

אָרְבַּע

you (pl. m)

vous (masculin pluriel)

ihir (männlich, Mehrzahl)

vosotros

איהר
вы (м.р.)

אָרְבַּע

yesterday

hier

gestern

ayer

נעכטן
вчера

אָרְבַּע

you (pl. fem.)

vous (féminin pluriel)

ihir (weiblich Mehrzahl)

vosotros

איר (ווייבליך)
вы (ж.р.)

אָרְבַּע

in, at

à, dans

in

en

אין
в

אָרְבַּע

come(s), arrive(s)

(je, tu) viens, (il) vient, arrive

komme, kommst, kommt

(yo, tú, él) viene, llega

קומט, קומסט, קומט
пришѐл, приходит

אָרְבַּע

please

s'il vous plait, s'il te plait

bitte

servase, por favor

ביטע
пожалуйста

אָרְבַּע

garment, suit

vêtement

Kleidungsstück

vestido, traje

קלייך
одежда

אָרְבַּע

exactly

exactement

genau

exactamente

פונקט
точно

אָרְבַּע

joke

blague

Witz

chiste, broma

זויך
шутка

אָרְבַּע

certainly

bien sur, certainement

sicher

cierto, seguramente

זיכער
наверное

אָרְבַּע

stamp

timbre

Briefumschlag

estampilla

מארקע
марка

אָרְבַּע

stamp

timbre

Briefumschlag

estampilla

מארקע
марка

טאנץ (אלייט)

العربية	איידיש	русский	Deutsch	Español	Français	English
شاب	ינגערמאן	юноша, парень,	joven hombre	junger Mann	jeune homme	young man
בין	צווישן	между	entre	zwischen	entre, parmi	between, among
ביצה	אין און	яйцо	huevo	Ei	oeuf	egg
בית	שטיב, א הויז	дом	casa	Haus (auch Heim)	maison	house
מעמל	פאבריק	фабрика, завод	fábrica	Fabrik	fabrique, usine	factory
מדרסה	שולע	школа	escuela	Schule	école	school
בדון	אן	без	sin	ohne	sans	without
אבן	זוהן	сын	hijo	Sohn	fiils	son
בני, עמר	געבויט	строил	construir	bauen	bâti	built
עמארה	געבויטע	здание, постройка	edificio, construcción	Gebäude	bâtiment	building
סאב אל... זוג	בעל בית, פאן אייגענטימער	владелец; муж	dueño, esposo	Ehemann, Besitzer	maitre, propriétaire mari	owner, husband
קרייבא, נח	אָפּפּרֿיבֿער	приблизительно	aproximadamente	ungefähr	a peu près	about
קניינע	פלאש	бутылка	botella	Flasche	bouteille	bottle
זיור	באזוכען	посетить,	visitar	besuchen	visite (il)	visit(s)
סביב	פרימארגן	утро	mañana	Morgen	matin	morning
יטלב, ירטיגי	בעט, בעסט	просит	(yo, tú, él) pide	bitte, bittest, bittet	(je, tu, il) demande quelque chose	ask(s)
אמלא "וסהלא"	ברוך להא	добро пожаловать	bienvenido	Gruss Gott	(vous êtes le) bienvenu	welcome
תהנה	באגריטונג	приветствие; благословение	bendición, salutación	Segen	bénédiction, salutation	blissing
ואשב	קלאר	ясно (-ый)	claro, evidente	klar	clair	clear
לאגל	צוליב	для	para	für	pour	for
בנת	טאכטער	дочь	hija	Tochter	fille	daughter
גינה	ער	сыр	queso	Käse	fromage	cheese
רגל, זכר	מאן	мужчина	varon	Mann	homme, mâle	man
סיימה	פיינע מאדאם	госпожа	señora	Dame	Madame	Madam, Mrs.

بالعربية	איידיש	русский	Espanol	Deutsch	Français	English
כביר	גרעס	большой, великий	grande	gross	grand	big
זרע	האדערונג קולטורירן	культивировать	criador	erheben	plante, élève	grows
בטאקע בריד	פאטשקארט	открытка	cartpostal	Postkarte	carte postale	postcard
חלקי , ליחלק	זיך ראויירן	бриться	afeitarse	sich rasieren	se raser	to shave
דנדרמה	אייזקעם	мороженное	helado	Eis	crème glacée, glace	ice cream
איצא	אויך	также	también	auch	aussi	also
חלש	האט געענדיקט	кончил	(el) termina	beendete	a fini, (il) finit	finished
יבסטאן	גארטן	сад	jardin	Garten	jardin, verger	garden
רוצטע אפלאגל	קינדער גארטן	детский сад	jardin de infantes	Kindergarten	jardin d'enfants	kindergarten
קברית	א שוועלע	спичка	cerilla	Zündholz	allumette	match
סאקן	הויזט (איד, דו, ער)	жил, живёт	(yo, tú, él) habita	wohne, wohnt, wohnt	habiter	to live, dwell
מטר	רעגן	дождь	iluvia	Regen	pluie	rain
בריד	פאסט	почта	carteo	Post	la poste	post
שמי	זאך ; הארט	вещь; слово	cosa	Sache	chose	something, matter
סמקע	פיש	рыба	pez, pescado	Fisch	poisson	fish
עם חאל	פעטער	дядя	tío	Onkel	oncle	uncle
יצטרב	קלאפן	стук	toca	klopfen	frappe	knocks
מסמגל	דינגע	спешно (-ый)	urgente	eilig	pressant, urgent	urgent, pressing
קפאיע	גענוג	довольно	basta, bastante	genug	assez	enough
שעל	אנגעזענדע	зажег	prender	zündete an	alluma	fit
רזיג	דין	тонкий	fino, delicado	dünn	mince, fin	thin
צורף נעמו	גראמאטיק	грамматика	gramática	Gramatik	grammaire	grammar
דקיפע	מינוט	минута	minuto	Minute	minute	minute
טריק	וועג ; דורף	путь, дорога	camino, por intermedio	Weg	route, chemin, via, par l'intermédiaire	road, way

العربية	איריש	русский	Espanñol	Deutsch	Français
ال . . .	דעם דעם	определённый член	el, la, los, las	der, die, das	le, la, les (article défini)
אתי . . .	געבראכט	принёс	(artículo definido) trajó	brachte	definite article "the"
ליقول . . .	זאגן	сказать	decir, contar	sprechen, unterhalten	brought
הוא	זר	он	él	er	to say, to tell
אנזל	אראפגעלאזט	спустил	hizo bajar, descendió	erunterlassen, herunternehmen	he
والדאן	עלעטערן	родители	padres (padre y madre)	Eltern	took down
طلب, (דعوة, عزومة)	באשטעלן	пригласить	invitar, encargar	einladen	parents (père et mère)
היי	זי	она	ella	sie	parents
קאן	בערען	был	era, estaba	war	inviter, commander
אבעד מן هنا, פייסא בילי	הייטער	дальше	más allá, más lejos	weiter	quelque chose
זעב, ראח	געגאנגען	пошел	caminó	ging	to invite, to order
מם	זיי	они (м.р.)	ellos	sie (männlich, Mehrzahl)	she
מין	זיי	они (ж.р.)	ellas	sie (weiblich Mehrzahl)	she
הא	אז	вот	he aqui	hier ist	was
אלי מנא	אזערען	сюда	(vino) aqui, a este lugar	hier	weiter
גביל	בארג	гора	montaña	Berg	plus loin
קינר	פיעל	много	mucho	viel, viele	(je, tu, il) marcha, alla
ליס, ארנדי	זיך אנטאן	оделся	se vistió	sich anziehen	went, walked
אלי הלא	צום היידערען	досвидания	hasta la vista	auf Wiedersehen	they (m)
ו	און	и	y	und	they (f)
סטאר	פארזאנג	гардина, занавеска	cortina	Vohrhang	behold
קדימ	העטערען	старый, ветеран	anciano, veterano	Veteran	here
הנה	זעט (הייבלדיך)	эта	esta	das (weiblich)	mountain
הנה	זעט (מענליך)	это, этот	este, esto	das	much

ذهب	זולד	oro	Gold	de l'or	gold	כסף
رخيص	ביליק	barato	billig	bon marché	cheap	זול
ذكر	זכר מענליך	masculino	männlich	mâle, masculin	male, masculine	זכר
זמן	צייט	tiempo	Zeit	temps	time	צייט
شيخ ، مسن	אלטער	anciano, viejo	alt	vieux	old, old man	אלט
يا للخسارة !	שאלד	lástima!	schade	dommage!	pity, alas	אל
رفيق	טוואריש	amigo, camarada	Freund	camarade	comrade	פריינד
غرفة	צימער	pieza, cuarto	Zimmer	chambre	room	צמער
جديد	ניי	nuevo	neu	nouveau (masc.)	new (masc.)	ניי
شهر	מאנאט	mes	Monat	mois	month	מאנאט
خيط	פאדן, ניקה	hilo	Faden, Zwirn	fil	thread	פאדן
بني (لون)	ברויז	marrón	braun	brun	brown	ברויז
شاطي	ברעג	costa, orilla	Strand	côte (de la mer)	shore	ברעג
عدا	אויסדרויסן	fuer de, exterior	ausser	hors, dehors, extérieur	outside	אויס
يفتكر	טראכט	pensando	denkt	pense (je, tu, il)	think(s) (I, you, he)	טראכט
رجع	צוריק געקומען	regreso	zurückgekommen	est revenu	returned	צוריק
عاش ، حي	לעב. לעבסט. ליעבט	(yo, tú, él) vive, vivient	lebe, lebst, lebt	vivant, cru	alive, living (sing), uncooked	לעב
حياة	לעבן	vida	Leben	vie, vivants (pl.)	life, living	לעבן
خياط	שינידער	sastre	Schneider	tailleur	tailor	שינידער
جندي	סאלדאט. זעלנער	soldado	Soldat	soldat	soldier	סאלדאט
مستنظر	ווארט	esperando	wartet	(je, tu, il) attend	(I, you, he) wait	ווארט
ذكي ، عالم	קלוג. קלוגער	sabio, inteligente	klug, weise	sage, intelligent	wise (wise man)	קלוג
حليب	מילך	leche	Milch	lait	milk	מילך
خبزة خاصة بيوم السبت	הלה	pan trenzado	seflochtenes weissbrot	pain natté	Sabbath-loaf	הלה

شباك	פונסטער	окно	ventana	Fenster	fenêtre	window	11
قسم	טייל	часть	parte	Teil	une partie	part, portion	11
חר , سخن , حار	הארים היים	жарко, тепло, тёплый	caliente	heiss	chaud	warm, hot	10
حامض	זייער	кисло (-ый)	agrio	sauer	aigre, acide (adjectif)	sour	16
الخامس	פינפטער	пятый	quinto	fünfter	cinquième	fifth	16
خمس	פינף	пять (ж.р.)	cinco	fünf	cinq	five	16
דكان	געשעפט	магазин, лавка	almacén, tienda	Geschäft, Laden	boutique, magasin	shop, store	11
ناقص	פעלט	не достаёт, отсутствует	falta, ausente; menos	fehlt	absent, manquant; moins	wanting, less, absent	18
إجازة	וואקאציע	отпуск	vacaciones	Ferien	congé, vacance	holiday, leave	15
نصف	האלב	половина	mitad, medio	halb	demi, moitié	half	7
زراعة	אגריקולטור	сельское хозяйство	agricultura	Landwirtschaft	agriculture	agriculture	17
شتاء	ווינטער	зима	invierno	Winter	hiver	winter	17
حساب	רעכענונג	счёт	cálculo, cuenta	Rechnung	calcul, compte	account	17
ظلام	פינסטער	темнота	obscuridad	finster, dunkel	obscurité	dark, darkness	17
كهرباء	עלעקטריציטעט	электричество	electricidad	Elektrizität	électricité	electricity	17
طيب	גוט	хорошо	bien, bueno	gut	bon, bien	good (m)	3
نزحة	שפאציער	прогулка	paseo	Ausflug, Spaziergang	promenade, excursion	excursion, trip	15
ذوق , طعم	געשעק	вкус	gusto, sabor, motivo	Geschmack	goût, motif	taste, motive	20
اعتناء	בעהאנדלונג	забота	tratamiento	Betreuerung	traitement	treatment	15
احمق	נאר	глупый, дурак	tonto	dumm	sot	foolish, fool	18
عرف	געוויסט	знал	supo	wusste	savait (il)	knew	14
يهودي	איד אדיש	еврейский	judío	jüdisch	juif	Jew, Jewish	17
يوم	טאג	день	día	Tag	jour	day	6
أكثر	מער מערע	больше	más	mehr	plus	more	15

بالعربية	אנגלית	русский	Español	Deutsch	Français
معاً	אחדות	вместе	juntos, conjuntamente	zusammen	ensemble
נייבד	היין	ВИНО	vino	Wein	wine
יבדר	קען לעבנס קען	может	(yo, tú, él) puede	kann	a pu (je, tu, il) peut
ולדו	קינד, אינגל	мальчик	niño	Kind	enfant (masc.)
יבד	ים יבד	море	mar	Meer	mer
יבין	רעכטס	право, правый	derecha	rechts	droite (substantif)
חרש , גבא	האלד	лес	bosque	Wald	forêt
געביל	שיין	красиво (-ый)	hermoso	schön	beau, bien
חרג	אויסגעגאנגען	вышел	salió, partió	hinaus	est sorti, parti
עזיב	שייער	дорогой	caro, querido, precioso	teuer	cher, précieux
גאלי	שייער	дорого	caro, costosamente	teuer	cher, coûteux
נזל	אראפגעגאנגען	сошёл, спустился	descendió	hinunter	est descendu
אחצער	גריין	зелёный	verde	grün	vert
אחצרות	גרינס, גרינווארג	овощи	verduras, legumbres	Gemüse	légumes
יבד	סאין דא	есть	hay	es gibt, es is	il y a
קעד	געזעען	сидел	se sentó	sass	s'assit
נאם	שלאף שלאפט, שלאפט נאם	спит, спал	(yo, tú, él) duerme dormido	schlafe, schläfst, schläft (je, tu, il) dort, endormi	asleep
נא	ווען אז	когда (вкосвен. речи)	cuando, al	wenn	lorsque
שרפ	ערע	честь	honor	Ehre	honneur
טריק מיהנדע	וועג שאסי	шоссе	carretera	Fahrbahn, Strasse	route, chaussée
יבחרם	מכבד זיין באערן	угощать; почитать	honrar, ofrecer	schätzen, verehren	honorer, offrir
מע דאק , מנד	שיין	уже	ya	schon	déjà
גביר	סלוינט זיך	стоит	conviene, vale la pena	wert, lohnend	(cela) vaut la peine
ברעיטה	היטל	шапка, шляпа	sombbrero	Hut	chapeau

בבד 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

العربية	русский	Español	Deutsch	Français	English
رويدا	постепенно; медленно; тихо	lentamente	Langsam	lentement	slowly
الى اين	куда	adonde?	wohin?	où (vas-tu)	whither, where to?
ابيض	белый	blanco	weiss	blanc	white
لبس	надел; носил	vistió	trug	a mis (un vêtement)	put on, wore
له	ему	a el	ihm	à lui, lui	him
لوح	доска (аспидная); календарь	pizarrá, tablero,	Tafel	tableau (noir)	blackboard
قن (بيت الدجاج)	курятник	gallinero	Hühnerstall	poulailler	chicken run
خبز	хлеб	pan	Brot	pain	bread
لي	мне	a mí, me	mir	à moi, me	me
ليلة	ночь	noche	Nacht	nuit	night
ليرة (عسل مائعت)	фунт (деньги)	ona libra (moneda)	Lira (IL.1)	une Livre (IL.1)	pound = Lira (IL.1)
دروس	учился	aprendió	lernte	etudia, apprit (il)	learned, studied
لماذا	зачем, для чего	porqué?	wozu? warum?	pourquoi?	why? what for?
تحت	внизу	abajo, por debajo	unten	en bas, par dessous	below
فوق	наверху	arriba, en lo alto	oben	en haut, par dessus	above
يسكن، سكن	спал	por encima	schief	résida	stays, stayed
قبل	перед, до	antes, delante	vor	avant, devant	before
أخذ	взял	tomó, agarró	nahm	prit	took
من	из, от	(proveniente) de	von	(provenant) de	from
جدا	очень	muy	sehr	très	very
مائة، مئة	сто	cien	hundert	cent	hundred
من اين	откуда	de donde?	von wo? woher?	d'où?	where from?
ينظر	смотрит	(yo, tú, él) mira	schau, schaut schaut	(je, tu, il) regarde	look(s)
يعلم	понимает	(yo, tú, él) entiende	verstehe, versteht versteht	(je, tu, il) comprend	understand(s)

באנגלית	רוסי	ספרדי	גרמני	צרפתי
בריקה	телеграмма	telegrama	Telegram	télégramme
ואסל	приходит	llega	kommt an	arrive
צנינה	поднос	charola	Brett	plateau
יתקלם	говорит	(yo, tu, il) habla	spreche, sprichst, spricht	(je, tu, il) parle
צחרא	пустыня	desierto	Wüste	désert
קטטר . דולה	государство	país, Estado	Staat	pays, Etat
לאדא	почему	porqué?	warum?	pourquoi?
מאדא	что	qué?	was?	que? quoi?
בסרעה	скоро, быстро	rapido	schnell	vite
חאצר	готовый	preparado, presto,	bereit	prêt (adjectif)
מעלם	учитель	maestro, professor secundario	Lehrer	professeur, instituteur teacher
קרינה	кооперативное поселение	moshav (aldea) colonia, aldea	Moschav (Dorf)	moshav, small holders' settlement
מסעורה	колония	colonia, aldea	Dorf, Kolonie	settlement
בחת	счастье, удача	suerte	Glück, Schicksal	luck, destiny
ידעי	приглашает	invite	ladet ein	invite, invites
דפטר	тетрадь	cuaderno	Hefz	copy-book
אברה	иглолка	aguja	Nadel	needle
סער	цена	precio	Preis	price
מעסקר	лагерь	compartamento, bando	Lager	camp
מזרן	склад	depósito	Magazin, Lager	store-room
גנד	завтра	mañana	Morgen	tomorrow
פקר - תפוקר	мысль	pensamiento	Gedanke	thought
מטיב	кухня	cocina	Küche	kitchen
טיארה	авиолан	avion	Flugzeug	airplane

Remove Watermark Now

بالعربية	אנגליש	רוסיש	אספאניש	דויטש	פראנצויזיש	אנגליש
من	מיין	кто	quien?	wer?	qui?	who?
حالا	האלא	сейчас-же	enseguida, inmediatamente	sofort	tout de suite, immédiatement	at once, immediately
ماء	וואסער	вода	aqua	Wasser	eau	water
جنس	גענדר	род; сорт	especie, género	Art, Sorte, Geschlecht	sorte, genre	kind, gender, type
عصير	סאק	сок	jugo	Obstsaft	jus	juice
مغسلة (اللابس)	וואשער	прачешная	lavanderia	Wäscherei	blanchisserie, buanderie	laundry
מאקינה	מאשינה	машина	máquina	Maschine	machine	machine
سيارة	אויטאמאביל	автомобиль	automóvil	Automobile	automobile	car, automobile
ימימי	גרייט צו	приготовляет	(yo, tú, él) prepara	bereteit vor, bereitest vor, bereitet vor	(je, tu, il) prépare	prepare(s)
يعلم . يعرف	קען, בעקאנטער	знает (кого-л.) знаком	(yo, tu, il) conoce, conocido	Bekannter	(je, tu, il) connaît, connaissance	know(s); acquaintance
سرول . بظنون	בריו	брюки, штаны	pantalones	Hose	pantalón	trousers
باع	פארקויפט	продам	vendio	verkaufte	a vendu	sold
رسالة (مکتوب)	ברייף	письмо	carta	Brief	lettre (qu'on envoie)	letter
מלאן	פול	полный	lleno, completo	voll	plein, complet	full
صنعة , مهنة	האנדווערק	работа, ремесло	trabajo, ocupación	Handwerk	travail, ouvrage	work, profession
كلمة	ווארט	слово	palabra	Wort	mot	word
ملح	זאלץ	соль	sal	Salz	sel	salt
حرب	קריג	война	guerra	Krieg	guerre	war
זסג	שמוצי	грязный	sucio	schmutzig	sale	dirty, soiled
سفر جی . کرسون	קעלנער	кельнер	mozo (de restaurant)	Kellner	garçon, serveur	waiter
بالواقع	ווירקליך	действительно	realmente, evidentemente	wirklich	véritablement	in fact, actually
حصنة من الطعام	פארציץ	блюдо, порция	plato, porcion, ración	Portion, Gang	portion, plat, ration	portion, course
مدير	דירעקטאר	начальник, управляющий	director, jefe	Direktor	directeur, chef	director
مصباح	לאמפ	лампа	lámpara	Lampe	lampe	lamp

21: 11
22: 12
23: 13
24: 14
25: 15
26: 16
27: 17
28: 18
29: 19
30: 20
31: 21
32: 22
33: 23
34: 24
35: 25
36: 26
37: 27
38: 28
39: 29
40: 30
41: 31
42: 32
43: 33
44: 34
45: 35
46: 36
47: 37
48: 38
49: 39
50: 40
51: 41
52: 42
53: 43
54: 44
55: 45
56: 46
57: 47
58: 48
59: 49
60: 50
61: 51
62: 52
63: 53
64: 54
65: 55
66: 56
67: 57
68: 58
69: 59
70: 60
71: 61
72: 62
73: 63
74: 64
75: 65
76: 66
77: 67
78: 68
79: 69
80: 70
81: 71
82: 72
83: 73
84: 74
85: 75
86: 76
87: 77
88: 78
89: 79
90: 80
91: 81
92: 82
93: 83
94: 84
95: 85
96: 86
97: 87
98: 88
99: 89
100: 90

العربية	רוסי	Español	Deutsch	Français	עברית
حفلة	פירעונית באגרוט	reunión, festividad, banquette	Banquet, feierliche Zusammenkunft	réunion, petite fête, banquet	festive party, banquet
مطعم	רעסטורן	restaurante	Restaurant	restaurant	restaurant
يكفي	דאס גענוג	suficiente, basta	genug	suffit, assez	enough
عدد	צאל	número, cantidad	Zahl	nombre	number
يحكي	ערצאלט	platicando	erzähle, erzählt, erzählt	raconte. (je, tu, il)	tells, relates
صالون الحلاقة	פארקמאכערסאאלן	peluqueria	Friseur (Salon)	Salon de coiffure	barber-shop, hairdresser
قليل	פארוועניג	poco, un poco	etwas, wenig	peu, un peu	a little
غلاف (رسالة)	קאנברט	sobre	Briefumschlag	une enveloppe	envelope
رداء ، جاكيت	פידזשاک	saco, manto	Mantel, Jacket	manteau, veste	coat
يستحق الاهتمام	אינטערסע (-י)	interesante	interessant	intéressant	interesting
يدخن	קורט	(yo, tú, él) fuma humea	rauche, rauchst, raucht (je, tu, il) fume		smoking
وجد	נאשול	encontró	gefunden	a trouvé	found
ممتاز	אויסגעצייכנט	excelente	ausgezeichnet	excellent	excellent
يدق الجرس	קלינגט	suena	läutet	(il) sonne	ring(s)
مكان ، محل	מקום	lugar	Platz, Stelle	place, endroit	place
مهنة	פרופסיע, ספעציאלנע	profesion	Profession	métier	profession, vocation
تلاجة	לעדיק	heladera	Eisschrank	refrigérateur	ice-box, refrigerator
مركزي	צענטראלער	central	Mittelpunkt, Zentral	central	central
مرق ، شوربة	סופ	sopa	Suppe	soupe	soup
شيء من	עס וואס	algo	etwas	quelque chose	something
عائلة	פאמיליע	familia	Familie	famille	family
مثل	א פרימער, באסניא	ejemplo, fábula	Beispiel	exemple, proverbe	example, proverb
مزرعة	ווירטשאפט	granja, economia	Farm, Bauerngut	ferme, exploitation agricole	farm-yard, holding
نظارات	ברילן	anteojos	Brille	lunettes	spectacles

31	محادثة . يتحدث	שפּרעכט	беседует, разговоривает	(yo, tú, él) conversa	sprechen, unterhalten	(je, tu, il) parle cause	converse(s)
	מכתב , وزارة , دائرة	בּוּרָא	канцелярия, контора	oficina	Büro	bureau	office
	יחגל	שעמט זיך	стыдится	(yo, tú, él) se averguenza	schämt sich	(je, tu, il) a honte, est timide	to be ashamed
	חלו	זיס	сладко (-ий)	dulce	süss	sucré, doux	sweet
	יבּיטדי	אנפאנגער	начинает	(yo, tú, él) comienza	Anfänger	(je, tu, il) commence	begin(s)
	מתי ?	ווען ?	когда	cuándo?	wann	quand?	when?
	גאזר , מסוּח	ערלויבט	разрешается, можно	permitido	erlaubt	permis (participe)	permissible
	ניגאר	טישלער, סטאלער	столяр, плотник	carpintero	Tischler	menuisier	carpenter
	סאָנץ	שאַפּער	шофер	chofer, conductor	chauffeur	chauffeur	driver
	אסטראַח	ווען	отдыхать	descansar	ruhen	se reposer	(to) rest
	וליד	געבוירן	родился	nace, nacido	geboren	né	born
	ורץ	פּאַפּיר	бумага	papel	Papier	papier	paper
	חֻפּיָה	ריכטיק	правильно (-ый)	justo, exacto	richtig, bereit	juste, vrai	right, correct
	דחל	קומט אריין	вошёл, входит	(yo, tú, él) entra, se introduce	(ich) trete ein, (du) trittst ein,	(je, tu, il) entre	enter(s)
	ואטי . קסיר	נידערע	низкий	Bajo	niedrig	bas	low
	סאָפּר	אין געפאָרן	ухал, ехал	se fué de viaje, partió	fuhr	est parti (dans un véhicule)	left, travelled
	חנא	שיך	ботинок; туфля	botín, zapato	Schuh	soulier	shoe
	סעטל	געפאלן	упал	cayó	fiel	est tombé	fell
	נפּילף	ריין	чистый	aseado, limpio	rein	propre	clean
	שעמעה	ליכט	свеча	vela	Kerze	bougie	candle
	אעטלי	געגעבען	дал	dio	gab	(il) donna	gave
	גנב	זיידע	дед, дедушка	abuelo	Grossvater	grand-père	grandfather
	גנבה	פאפּע	бабушка	abuela	Grossmutter	grand-mère	grandmother
	סאָפּון	זיף	мыло	jabón	Seife	savon	soap

حول	ארום	вокруг, кругом	en torno, alrededor	rundum, rundherum	autour	around	יבֿיבֿ 15
صبر	געדולד	терпение	paciencia	Geduld	patience	patience	לֿנות 20
سكر	פארמאכט	закрыл	cerró	schloss	a fermé	closed (he)	14
نظام	אָרדנונג	порядок	orden	Ordnung	ordre (contraire de: désordre)	order	10
نهاية	ענדע	конец	fin, término	Ende	fin	end	13
سكين	מעסער	нож	cuchillo	Messer	couteau	knife	20
نعل ، احذية	פודלשא	подошва	suela	Sohle	semelle	sole	2
اسمخ لي	ענטשולדיקסט	извините; извинение	perdón	Entschuldigung	pardon	pardon	7
إسكافي	זאפזער	сапожник	zapatero	Schuster	cordonnier	shoemaker	7
كتاب	בוך	книга	libro	Buch	livre	book	1
اشتغل	געארבייט	работал	trabajó	arbeitete	a travaillé	worked	6
عمل	ארבייט	работа	trabajo	Arbeit	travail	work	6
عيسر ، قطع (الطريق)	פארגאנגען, פארביי	прошёл	pasó, excedió	vorbei, Vergangenheit	a passé, dépassé	passed over	15
عبري ، عبراني	העברעאיש	еврейский (язык, культура)	hebreo (adjetivo)	hebräisch	hébreu, hébraïque (adjectif)	Hebrew	11
بندورة	טאמאטען	помидор	tomate	Tomate	tomate	tomato	12
حتى	ביז	до	hasta	bis	jusqu'à	until	15
الباقى ، الفاضل	רעשט (פון געלט)	сдача	resto, vuelto (de un pago)	Rest	surplus, monnaie (que l'on rend)	change	11
كعكة ، كعك حلو	קוכן	пряник, пирог, коржик	pastel	Torte	gâteau	cake	16
ثانية ، ايضا	נאך	ещё	aun, todavía	noch	encore, en plus	more, in addition	11
مهاجر الى اسرائيل	עמיגרנט	новоприбывший,	immigrante	Emigrant	immigrant	immigrant	6
عالم	וועלט	мир, свет	mundo	Welt	monde	world	15
ساعد	געהאָלפֿען	помог	ayudó	half	a aidé,	helped	2
قلم حبر	פעדער	перо	pluma (de escribir)	Feder	plume (pour écrire)	pen	22
عيني ، عيون	אויג, אויגען	глаз; глаза	ojo	Auge, Augen	oieul, yeux	eye, eyes	12

مدينة

שטאט

город

ciudad

Stadt

ville

town, city

الآن

יעצט

теперь

ahora

jetzt

maintenant

now, at present

على

אויף

на

sobre

auf

sur

on

بجانب

לעבן

около, у

al lado (de), cerca

neben

à côté, près

near, nearby

סעוד, סעוד (אלי אסראל)

ארויפגיין (עמיגרירן)
קיין ישראל

восхождение;
иммиграция

ascensión, ascenso,
inmigración a Israel

Aufstieg (Emigration
nach Israel)

montée, immigration
à Israel

going up, ascent,
immigration to Israel

שעב

פאלק

народ

pueblo

Volk

peuple

nation, people

מע

מיט

с (вместе)

con

mit

avec

with

וקנ

געשטאנען

стоял

se paro

stand

était debout

stood

אָבאָב , ווּד

געענפערט

ответил

contestó

antwortete

répondit

replied

פּלם רסאָבס

בלייפערער

карандаш

lapiz

Bleistift

crayon

pencil

שׂרָבָה , חֶשֶׁב

אַ בוּם

дерево

árbol, madera

baum, holz

arbre, bois

tree, wood

בּדאָנאָה

זיך אליין

сам

si mismo

er selbst

soi-même

himself

מסאָ

אַרדענט

вечер

atardecer, vispera noch

Abend

soir

evening

סענע , עמל

געמאַכט , געטאָן

сделал

hizo

machte

fit

did

עשרה

צען

десять (ж.р.)

diez

zehn

dix

ten

גרידיה

צייטונג

газета

diario, periódico

Zeitung

journal

newspaper

מלאָפּאָ

באַגעגנט

встреча

encuentro, cita

Zusammenkunft,
Treffen

rencontre, rendez-vous

meeting, rendezvous

קאַבּל , לאַקוּ

באַגעגנט

встретил

(se) encontró con

traf

a rencontré

met

הנאָ

זדעס

здесь

aquí

hier

ici

here

פּוּמ

אַ פּוּמ

рот

boca

mund

bouche

mouth

עאַמל

אַרבעטער

рабочий

obrero

Arbeiter

ouvrier

workman

אַקל

מייניקער

меньше, без

menos

weniger

moins

less

מורה

אַמאַל

раз; однажды

vez

einmal

fois

once, time

מוּזפּ

בּעאַמלער

служащий,
чиновник

empleado, funcionario

Beamter

employé, fonctionnaire

official, clerk

ביארה	ביארה	אפליסין, פלانتאציה	naranja	Orangerie	11 ד'ס"י
פואקה	פירות	פירות	frutas	fruits	12 ו'ת"י
ביסטה	איינפאך	פראסטו (י)	simple	simple, simplement	15 ו'ס"י
נפגה	פלוצלינג	בלדורג	repentinamente	soudain, soudainement	15 א'ס"א
פנח , אפנח	געעפנט	אדקריל	abrió, inauguró	a ouvert	14 ח"ה
גייש	מיליטער	ארמיה	ejército	armée	8 א"א
לורן	פארב	קראסקא	color	couleur	23 ע"ע
ספיר , מן מוילדיסראל	צבר	קאקטוסווי פרוקט טאנא, נאצידו אין ישראל	tuna, nacido en Israel	cactus; fig, enfant né en Israel	18 ר"ב
גאנב	זייט	סדורנא	lado, costado, parte	côté	14
אספר	געלב	זשולטי	amarillo	jaune	23 ב"ב
זשור	מיטאג	פולדני	mediodía	Mittag	8 ר"ס
ישני	קארשירט	שאגאט	marcha	schreitet	22 ג'ג'ר"ס
זשכק	האט געלאכט	סמאלס	rió, se ha reído	lachte	13 ק"ב
זשנ	טעלער	בלודש	plato	Teller	20 ח'ת"ב
זשאב	קינדער	מולודוי	juven	jeune	18 ר"ב
זשיק	ענג	זשקי	estrecho, penoso	étroit, regrettable	23
מסב	א צרה, אונגליק	בדא, נעשחאט	pena, desgracia	Not, Unglück	17
לאז	מען דארף	דולזש	(yo, tú, él) necesita	il faut. (je, tu, il) doit a besoin	17 ו'ו"י
זשנייה	בארק	בארק	barraca	baraque	19 ר"ב
קייב (קאליקעוויץ) קאליקעוויץ (קריה טאווינה)	קיבוץ (א קאליקעוויץ קאליקעוויץ)	קיבוץ, קאליקעוויץ - נוע קאליקעוויץ	Kibutz (colonia colectivista)	Kibouts (village collectiviste)	19 ו'ו"י
יסתל	באקומט, באקומסט	פרינמאט	(yo, tú, él) recibe, receptor	bekomme, bekommst bekommst	16 ל'ג'ל"ב
זשול	קויטונג	קויטאנציה	recibo	Quittance	7 ה"ז
מן קיבל , פי סאביק	פריער	ראנזש	antes, anterior	früher, zuerst	13
סווא	א קול, א שפיר	זשול, גולוס	vos	son, voix	16 ל'

سينما	קנימאטאגראף	звуквое кино	cine	Kino	cinéma	cinema	19
صغير	קליין	маленький, малый	pequeño, chico	klein	petit	small	5
صيف	זומער	лето	verano	Sommer	été, saison	summer	21
خفيف	גרינג ליכט	легко	fácil, liviano	leicht	facile, léger	easy, light	10
قام	שטייט אױף	встал, встаёт	(me, te, se) levanta	(ich) stehe auf, (du) stehst auf,	(je, tu, il) se lève	rise(s)	6
طحين	מעל	мука	harina	Mehl	farine	flour	11
اشترى	געקויפט	купили	compró	kaufte	a acheté	bought (he)	11
صندوق	קאסע	касса	caja	Kasse	caisse	cash, ticket office	13
علبة	קערטעל	коробка	caja, cofre	Schachtel, Büchse	boîte	box	18
قفز , وكتب	געשפרונגען	спригнул	brincó	sprang	(il) sauta	jumped	20
قصير	קורץ	короткий	corto	kurz	court (adjectif)	short	23
قليل	א ביסל עטוואס	немного, чуть-чуть	poco	etwas	un peu	a little	14
بريد , بارد	קאלט	холодно (-ый)	frio	kalt	froid	cold	10
قرأ	געלעזען	прочел	leó	las	(il) a lu	read (he)	4
برودي	קיל	прохладный	fresco	kühl	frais	cool	13
صعب	שווער	тяжело, трудно(-ый)	duro, difícil	schwer	dur, difficile	hard	12
رأى , نظر	האט געזען	увидел, видел	vió	sah	a vu	saw	12
راس	קאפף	голова	cabeza, jefe	Kopf	tête	head	18
اول	ערשטער	первый	primero	Erster	premier	first	12
كثير	פיעל גרויסער	большой; многочисленный	numeroso, grande	viel, zahllos	nombreux, grand	much, great	13
مرطبي , طائر	אנייגעמאכט	повидло	dulce	Marmelade	confiture	jam	9
رابع	פערטער	четвёртый	cuarto	vierter	quatrième	fourth	7
ربع	פערטעל	четверть	cuarto (cuarta parte)	viertel	quart	quarter	7
اعتيادي	געווענליך	обычный	regular, normal	habitual	habituel	usual	22

رجل	нога	pie	Fuss	pied	foot
لحظة	миг, минута	instante, minuto	Moment	moment, instant	moment
اثاث	мебель	mueble	Möbel	un meuble	furniture
ريح	ветер	viento, espiritu	Wind	vent, esprit	wind, spirit
عريض	широкий	ancho	breit	large	wide
شارع	улица	calle	Strasse	rue	street
بعيد	далеко, далёкий	lejano	weit, fern	loin, distant, éloigné	distant, far
غسل	мыл	baño	wusch	se baigna	bathed
رائحة	запах	olor	Geruch	odeur	odour, smell
فارغ	пустой	vacío (adjectivo)	leer	vide (adjectif)	empty
قطار	поезд	tren	Eisenbahn	train	train
شر	плохо (й)	mal, malo	schlecht	mal, mauvais	bad
جائع	голодный	hambriento	hungrig	affamé, qui a faim	hungry
ضججة	шум	ruido	Lärm	bruit	noise
ركض	бежал, бежит	(yo, tú, él) corre, corre	laufe, läufst, läuft	a couru (je, tu, il)	ran, run
اراد	хотел	quiso	wollte	voulut	wanted
إرادة , رغبة	желание	voluntad	Wille	volonté	wish
بل	только, лишь	sólo, solamente	nur	seulement	only
مسجل	записан	registrado certificado	eingeschrieben, recommendiert	recommandé, enregistré	registered
ان	что (в косвенной речи)	que, qui	dass	que	that, who
سئال	спросил	preguntó	fragte	demanda	asked
سؤال	вопрос	pregunta	Frage	question	question
اسبوع	неделя	semana	Woche	semaine	week
سبع	семь (ж. р.)	siete	sieben	sept	seven

العربية	אנגליש	русский	Español	Deutsch	Français	English
شبعان	זעט	сытый	saciado	satt	rassasié	satiated
טאג	פערלער	ошибка	error	Fehler	faute, erreur	mistake
חقل	פעלד	поле	campo	Feld	champ	field
סווק	מארק	рынок, базар	mercado	Markt	marché	market
صف . خط	ליניע, ראייע	ряд; строка	fila, línea	Reihe	rangée, ligne	row, line
اسود	שווארץ	чёрный	negro	schwarz	noir	black
لعب	שפילן	играть (ся)	jugar	spielen	jouer	to play
حديث	געשפרעך	беседа	conversación	Gespräch	conversation	conversation, talk
اغنية . قصيدة	ליד	песня, стихотворение	canción, una poesia	Lied, Gedicht	chant, poésie	song, poem
سكنة	וואוינפלאץ ווינארט	квартира, жилище	alojamiento	Wohnplatz	logement	housing
نسي	פארגעסן	забыл	olvidó	vergessen	a oublié	forgot
جار	שכן, נאכבאר	сосед	vecino, ubicado	Nachbar	voisin	neighbour
ل . . .	פון	указывает принадлежность	de	von	de	of
مرحبا	שלוט, באגרייסונג	мир; здравствуйте	paz, saludo buenas noches, adios, etc.	Friede, gebraucht als Gruss	paix, salut, bonjour et au revoir, etc.	Hello, good morning, etc.
تلاذ	דריי	три (ж. р.)	tres	drei	trois	three
رسل	געשיקט	послал	mandó	schickte	envoya	sent
طاوله	טיש	стол	mesa	Tisch	table	table
لافتة (يافتة)	שילד	вывеска	letrero, enseña, charpa	Schild	écriteau, enseigne	signboard
يدفع (نقودا)	צאל, צאלסט, צאלט	платит	(yo, tú, él) paga, pagador	zahle, zahlst, zahlt	(je, tu, il) paie	pay(s)
تالت	דריטער	третий	tercero	dritter	troisième	third
إسم	נאמען	имя	nombre	Name	nom	name
أسم العائلة	פאמיליען נאמען	фамилия	apellido	Name	nomme de famille	surname
هناك	דארט	там	alli	dort	là	there
وضع	געלייגט	положил	(yo, tú, él) pone, él puso	legte hin	a mis (je, tu, il) met	put, placed

شمال	לינקס	изquierda	links	gauche (substantif)	left (side)	14
شامية	אכט	ocho	acht	huit	eight	13
فرح	פרייליך	alegre	fröhlich	joyeux	happy, jolly	12
فرح	פרייד	alegría	Freunde	joie	joy, rejoicing	8
سما	הימל	cielos	Himmel	ciel	heaven, sky	18
فستان	קלידל	vestido (de mujer)	Kleid	robe	dress	6
سمع	געהערט	oyó	gehört	a entendu	heard	21
شمس	זון	sol	Sonne	soleil	sun	14
سنة	יאר	año	Jahr	année	year	8
נאני	צווייטער	segundo	zweiter	second	second	2
ساعة	שטונדע	hora	Stunde	heure	hour	3
ساعة	זיינער	reloj	Uhr	montre, orloge	clock, watch	9
درس	לעצער	lección, deber	Lektion, Unterricht	leçon, devoir	lesson	17
باب	טירער	porton	Pforte	portail	gate	21
شعر	האר	cabello	Haare	cheveux	hair	13
لغة . شفة	שפראך (רעך); губа	idioma, labio	Sprache, Lippe	langage, lèvres	language, lip	5
عمود	רוהע שטיל	silencio, tranquilidad	Ruhe, stille	silence, calme,	quiet, silence	16
كيس	משוכע	saquito	sack	sacoché	small bag	22
غشقي . زخم	זינגט	(yo, tú, él) canta, cantó	singe, singst, singt	a chanté, (je, tu, il chante)	sang	15
سنت	זעקס	seis	sechs	six	six	3
شرب	געטראנקען	tomó	trinken	a bu	drank	9
انتقال	צוויי	dos	zwei	deux	two	2
شبهية	אפעטיט	apetito	Appetit	appétit	appetite	12
تاريخ	דאטע	fecha	Datum	date	date	10

شكراً	א דאנק	спасибо;	gracias	danke	merci	thanks	תודה ⁷
انتاج	פראדוקציע	благодарность продукция	producto, producción	Produkt	produit, production	produce	פראדוקציע ¹⁹
דורך , נובה	רעיע	очередь	turno, cola (de espera)	Reihe	queue (file d'attente)	queue	רעיע ¹³
התורה לעזרה , עלם	תורה לעזרה	Пятикнижие, Тора; наука	el Pentateuco, teoría	Tora, heilige Schrift	Tora, étude sacrée	Tora, learning	תורה ¹⁵
מחנה	סטאנציע	остановка, станция	estación parada	Station, Haltestelle	station, arrêt	station, stop	תחנה ¹⁷
זיב , זיי	קליידונג	одежда	uniforme	kleid	costume, uniforme	costume, uniform	זבשת ²⁴
תלמיד	שילער	ученик	alumno	Schüler	élève, étudiant	pupil, student	למיד ²
צורה	בילד	картина	imagen, ilustración	Bild	image, illustration	picture, illustration	צורה ⁴
דאמא	אבער	всегда	siempre	immer	toujours	always	מיד ¹¹
פארן לעבן	איוון	печь	horno, estufa	Ofen	poêle, fourneau	stove, oven	איוון ²⁵
בר תפילה	נאראנג	апельсин	naranja	Orange	orange	orange	פאנג ¹⁰
חיט	געניט	шил	così	nähte	a cousu	sewed	פריט ¹²
לאנגה האכל	מענו	меню	menù	Speisekarte	menu	menu	פריט ²²
תצאח	פאריכטן	починить	reparar, corregir	richten, ausbessern	réparer	to repair	תקן ²⁴
תסע	נייען	девять (ж. р.)	nueve	neun	neuf	nine	שע ³

כל הזכויות שמורות

הוצאת ספרים אחיאסף בע"מ

תל-אביב

נדפס במדינת ישראל, 1972

المراجع

قائمة المصادر والمراجع

المراجع

المصادر والمراجع باللغة العربية :

- أبوالمجد ،لئلي إبراهيم :قواعد اللغة العبرية في عصر المشنا (٢ق.م-٦م)، القاهرة - ١٩٩٨ .
- جلال ، ألفت محمد: الأدب العبري القديم والوسيط ، القاهرة ، ١٩٧٨ م ، ص ٦٧ .
- الشامي، رشاد : قواعد اللغة العبرية للمبتدئين ، مكتبة سعيد رأفت ، ١٩٧٨ م
- كمال ، ربحي : دروس في اللغة العبرية ، مكتبة لبنان ، ١٩٨٠ م
- راشد ، فرج :اللغة العبرية قواعد و نصوص .
- عبداللطيف ، سناء : تعبيرات ومصطلحات ، مكتبة مدبولي ، ٢٠٠٢م.
- عمر ، احمد مختار: علم الدلالة ، ط٢ ، ١٩٨٨م.
- عمر ، احمد مختار: علم الدلالة ، ط٢ ، ١٩٨٨م.
- عبد الرحمن ، طه : اللسان والميزان أو التكوثر العقلي ، المركز الثقافي العربي ، الدار البيضاء ، المغرب ، ١٩٩٨ م .
- موسكاتي ، سبتيانو وآخرون : مدخل إلى نحو اللغات السامية المقارن ، ترجمة مهدي المخزومي و عبدالجبار المكلي ، عالم الكتب ، بيروت ، ١٩٩٣ م .
- مذكور ، عاطف : علم اللغة بين القديم والحديث ، دار الثقافة للنشر والتوزيع ، القاهرة ، ١٩٨٦ م .
- هويدي ، أحمد محمود: هدف ومنهج مدرسة النقد النصي ، مجلة كلية الآداب ، ع ٦٠ ، ١٩٩٣ م،
- وهبة ، مجدي : معجم المصطلحات الأدبية ، مكتبة لبنان ، بيروت ، ب.ت ،
- يول : معرفة اللغة ، ترجمة محمود فراج ، دار الكتاب للنشر ، ٢٠٠٨ م .

المصادر والمراجع باللغة العبرية :

- תנ"ך
- אבן שושן ،אברהם: המילון החדש ،הוצאת קריית -הספר ، ירושלים ،1993.
- אזר ، משה : : שטת ו עמוק בתחביר ،הוצאת אוניברסטת חיפה ،חיפה ، תשל"ז .
- אבינרי ،יצחק: יד הלשון ، הוצאת ספרים יזרעאל ، תל אביב ، 1964
- בר יוסף ، אברהם: מבוא לתולדות הלשון העברית ، הוצאת הקיבוץ המאוחד ،ת"א ، 1984.
- בן אשר ، מרדכי: עיונים התחביר העברית החדשה ، הוצאת הקיבוץ המאוחד ، אוניברסטת חיפה ، תשל"ו.
- בלאו ،יהושע: דקדוק עברי שיטתי ، חלק א ،הוצאת במכון העברי להשכלה בכתב ،ירושלים ، תש"ל .

المراجع

- בלאו, יהושע : דקדוק עברי שיטתי , חלק ב, הוצאת במכון העברי להשכלה בכתב, ירושלים , 1969 .
- בלאו, יהושע : יסודות התחביר , חלק א, הוצאת במכון העברי , ירושלים , שנת תשכ"ן .
- בלאו, יהושע : יסודות התחביר , חלק ב, הוצאת א' רובינשטיין , ירושלים , שנת 1987 .
- בלאו, יהושע : יסודות התחביר ו השחבור , הוצאת א' רובינשטיין .
- בלאו, יהושע : יסודות תורת המשפט , הוצאת א' רובינשטיין , ירושלים , 1987 .
- בלאו, יהושע : יסודות תורת הלשון , חלק א' תורת ההגה ו הפועל , הוצאת א' רובינשטיין , ירושלים , שנת 1987 .
- בלאו, יהושע : יסודות תורת הלשון , חלק ב' תורת השם , הוצאת א' רובינשטיין , ירושלים , שנת 1988 .
- בלאו, יהושע : תורת ההגה ו הצורות , הוצאת הקיבוץ המאוחד, הדפסה השנייה , תשל"ד .
- סגיף , דויד: מלון עברי ערבי . הוצאת שוקן , ת"א , 1981 .
- פרוכטמן , מאיה: העברית שלנו , העברית המדוברת - היבטים ומגמות (סקירה) , הד האולפן החדש | גיליון 89 | אביב תשס"ו - 2006 .
- רוזן, אהרון ו בן שפר , יוסף : אלף מלים המחודש " עברית חיי יום יום , חלק ראשון, הוצאת ספרים אח יאסף הע-מ תל אביב , הדפסה שלושים , 1990 .